

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Postojna

Vojkova 9, 6230 Postojna
tel.: 05 70 00 610, fax 05 70 00 628
E-mail: oepostojna@zgs.si

DVOLETNI NAČRT

za

IV. NOTRANJSKO LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2023 in 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	5
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	5
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	15
4	ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD	20
4.1	Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	20
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	25
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>)	30
4.4	Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	31
4.5	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	35
4.6	Šakal (<i>Canis Aureus</i>)	39
4.7	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	41
4.8	Jazbec (<i>Meles meles</i>)	43
4.9	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	45
4.10	Navadni polh (<i>Glis glis</i>)	47
4.11	Pižmovka (<i>Ondatra zibethia</i>)	48
4.12	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>)	49
4.13	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	51
4.14	Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>)	53
4.15	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	55
4.16	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	57
4.17	Rakunasti pes (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	57
4.18	Načrt dodajanja divjadi	58
5	EVIDENCE	59
	PRILOGE	61

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za IV. Notranjsko LUO za leti 2023 in 2024.....	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč v LUO Notranjske	3
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022	5
Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024.....	9
Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 - 2022.....	15
Preglednica 3.2.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022.....	17
Preglednica 3.2.3: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024	17
Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi Po-Bi, Cerknjska in Snežniška NNE	22
Preglednica 4.1.2: Načrt odvzema srnjadi NNE Barje in Krim.....	22
Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema srnjadi	23
Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi barjanska NNE	26
Preglednica 4.2.2: Načrt odvzema jelenjadi ostale NNE	26
Preglednica 4.2.3: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov.....	28
Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema jelena damjaka	30
Preglednica 4.4.1: Načrt odvzema gamsov	32
Preglednica 4.4.2: Analiza odvzema in telesnih mas gamsov	33
Preglednica 4.5.1: Načrt odvzema divjih prašičev	37
Preglednica 4.5.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev	38
Preglednica 4.6.2: Analiza odvzema šakala	40
Preglednica 4.7.1: Načrt odvzema lisic.....	42
Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema lisic.....	42
Preglednica 4.8.1: Analiza odvzema jazbecev	43
Preglednica 4.8.2: Analiza odvzema jazbecev	44
Preglednica 4.9.1: Načrt odvzema kun.....	45
Preglednica 4.9.2: Analiza odvzema kun.....	46
Preglednica 4.14: Analiza odvzema pižmovk	48
Preglednica 4.12.1: Načrt odvzema poljskih zajcev.	50
Preglednica 4.12.2: Analiza odvzema poljskih zajcev.	50
Preglednica 4.13.1: Načrt odvzema fazanov	52
Preglednica 4.13.2: Analiza odvzema fazanov	52
Preglednica 4.14.1: Načrt odvzema race mlakarice	53
Preglednica 4.14.2: Analiza odvzema race mlakarice	54
Preglednica 4.15.1: Načrt odvzema srak, šoj, sivih vran	56
Preglednica 4.15.2: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran	56
Preglednica 4.18: Vlaganje divjadi.....	58

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO	4
Slika 3.1.1: Realizacija 2017 – 2022 ukrepi za varstvo in monitoring divjadi.....	6
Slika 3.1.2: Realizacija 2017 – 2022 Biomeliorativna dela I	6
Slika 3.1.3: Realizacija 2017 – 2022 Biomeliorativna dela II	7
Slika 3.1.4: Realizacija 2017 – 2022 krmljenje	8
Slika 3.1.5: Realizacija 2017 – 2022 krmne in pridelovalne njive	8
Slika 3.1.6: Realizacija 2017 – 2022 lovski objekti	8
Slika 3.2.1: Dinamika škod od divjadi v LUO	15
Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev	16
Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO.....	18
Slika 3.2.4: Vpliv divjadi na uspešnost pomlajevanja gozda in trend objedenosti bukve v LUO Notranjske ...	19

1 UVOD

Dvoletni načrt za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljevanju ZDLov). Zakon določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja, znotraj katerih so opredeljena lovišča in lovišča s posebnim namenom. Upravljalci lovišč imajo od sredine leta 2009 podeljene koncesije in se skupaj z lovišči s posebnim namenom združujejo v Območno združenje upravljalcev lovišč za IV. Notranjsko LUO. V OZUL-u deluje izvoljen devetčlanski Izvršni odbor in posebne komisije za upravljanje vseh temeljnih vrst divjadi, ki so z Zavodom za gozdove Slovenije v tem načrtu uskladile odvzeme in tudi dela v okolju.

Dvoletni načrt za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za obdobje 2011 - 2020.

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20).
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04, št. 81/14),
4. Odlok o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Uradni list RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22),
6. Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 1622/22),
7. Gozdnogospodarskim načrtom za Postojnsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2011-2020
8. Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20; v nadaljevanju: ZNUAPK).

Vira podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodi Zavod za gozdove Slovenije, in podatkovne baze, ki jih vodi Lovska zveza Slovenije.

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici:

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za IV. Notranjsko LUO za leti 2023 in 2024

Datum	Kraj	Organ	Vsebina
10.–13.1.2023	različni	Komisija za oceno odstrela in izgub v LUO	Pregled odstrela in izgub divjadi
6.3.2023	Postojna	IO OZUL Notranjskega LUO	Uskladitveni sestanek
14.3.2023	Postojna	Strok. svet OE Postojna	Določitev osnutka načrta
30.3.2023	Mašun	Odsek za načrtovanje razvoja gozdov OE Postojna	Javna predstavitev načrta
12.4.2023	Mašun	Svet OE Postojna	Določitev predloga načrta
21.4.2023	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – lovsko upravljavsko območje,
- DN – dvoletni načrt za LUO
- LD – lovska družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom
- NNE – nižja načrtovalska enota,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- ON – dolgoročni gozdnogospodarski in lovsko upravljavski načrt 2011-2020,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

2 OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA

LUO leži v osrednjem delu Slovenije in se razteza od južne ljubljanske obvoznice proti jugu do državne meje z Republiko Hrvaško. Jedro območja predstavljajo gozdni visokokraški gorski masivi in planote Snežnika, Javornikov, Menišije, Krma in Mokrc, kar pogojuje osnovne naravne značilnosti ter določa življenjske pogoje divjadi, ki je tu le avtohtona. Posebno biotsko značilnost območja predstavlja Ljubljansko barje, katero obsega 11.299 ha lovne površine območja. V območje spadajo še obrobne, pretežno kotlinaste doline: Loška, Cerkniska, Pivška, dolina reke Reke, Bistriško podolje, Kočanja ter južni del Ljubljanske kotline.

V tem načrtu obravnavamo vse glavne vrste divjadi po nižjih načrtovalskih enotah (NNE), ki obsegajo lovišča s približno enakimi ekološkimi in lovsko upravljavskimi pogoji:

1. **Barje**, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
2. **Krim**, ki združuje lovišča in LPN Ljubljanski vrh v širšem območju masivov Krma, Mokrc in Menišije.
3. **Cerknica**, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniske doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
4. **Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč**, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela snežniško-javorniškega pogorja, Kočanje in jugovzhodnega dela Brkinov in Čičarije.
5. **Snežnik (LPN Jelen)** v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Zaradi izrazitih vplivov volka ter risa na populacije srnjadi v Notranjskem LUO, ločimo območje redne prisotnosti teritorialnih tropov volkov in/ali risa ter območje, kjer te vrste niso stalno prisotne. V območje redne prisotnosti teritorialnih tropov volkov in/ali risa spadajo vsa lovišča Postojnsko – Bistriške NNE (*Zemon, Kozlek, Trnovo, Tabor Zagorje, Pivka, Prestranek, Javornik Postojna*), Cerkniske NNE (*Rakek, Cerknica, Grahovo, Gornje jezero, Nova vas, Lož Stari trg, Iga vas, Babno polje*), Snežniške NNE (*LPN Jelen*), Krimske NNE (*Borovnica, Tomišelj, Rakitna, Ig, Begunje, Cajnarje, Žilce, LPN Ljubljanski vrh, Mokrc*) ter lovišče *Rakovnik - Škofljica*. V območje brez potrjene prisotnosti teritorialnih volkov in risov sodi lovišče *Brezovica*.

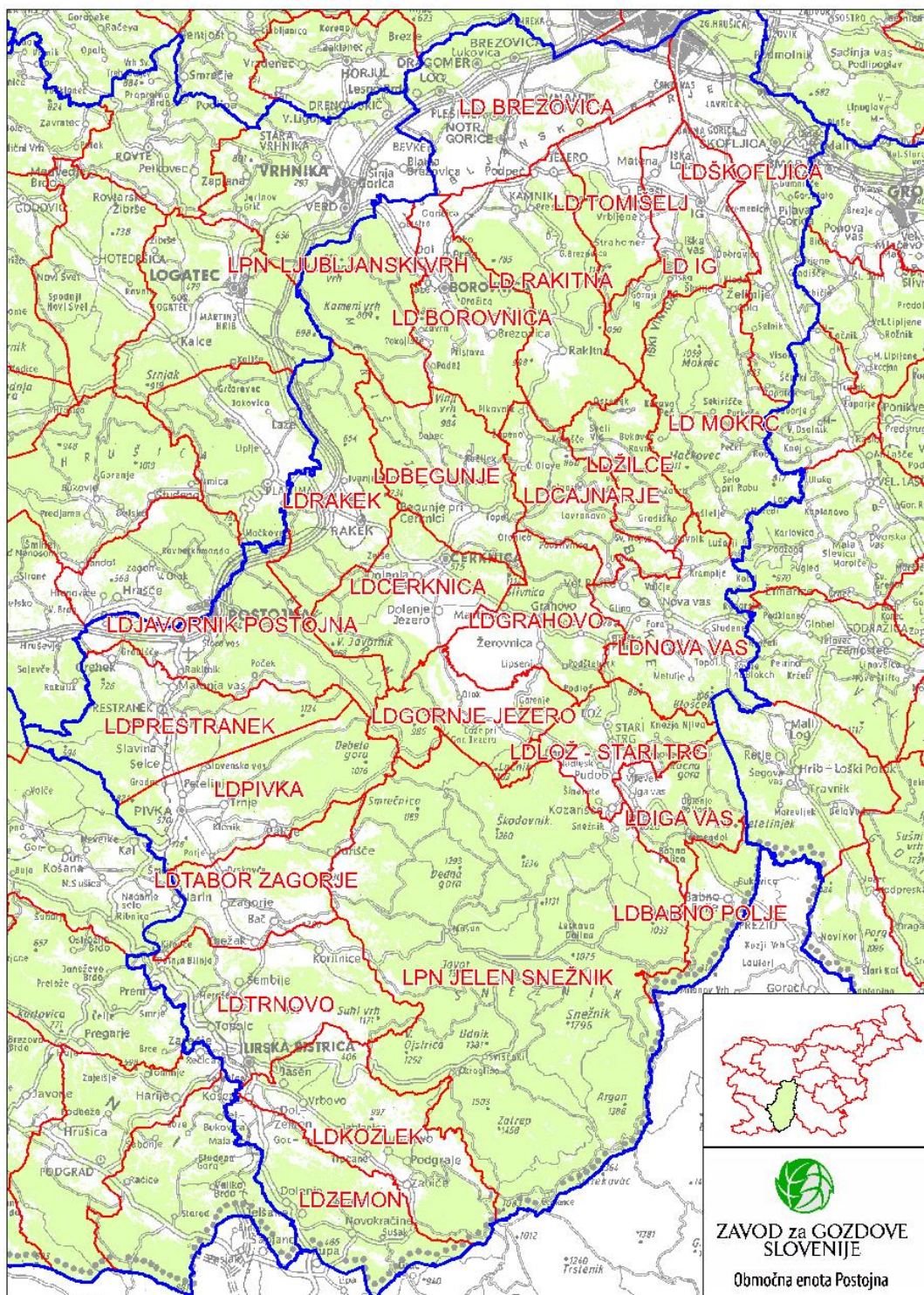
LUO zajema pretežni del območja ZGS - OE Postojna, del območja OE Ljubljana, ter del območja OE Sežana.

Skupna površina LUO znaša 149.243 ha, od tega je lovne površine 142.136 ha (95 %), nelovne površine pa 7.107 ha (5 %).

Pri izvajanju lova in pri opravljanju biotehničnih in biomeliorativnih del so upravljavci lovišč dolžni spoštovati vsa veljavna zakonska določila.

Preglednica 2.1: Pregled lovišč v LUO Notranjske

Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)			
			Skupna	Lovna	Nelovna	Gozd
0401	Brezovica	Ljubljana	7.118	6.196	922	1.839
0407	Rakovnik - Škofljica	Ljubljana	7.312	5.103	2.209	3.018
	NNE Barje		14.430	11.299	3.131	4.857
0402	LPN Ljubljanski vrh	Vrhnika	4.138	4.082	56	3.605
0403	Borovnica	Vrhnika	4.269	3.969	300	2.904
0404	Rakitna	Ljubljana	6.291	5.840	451	4.514
0405	Tomišelj	Ljubljana	3.272	3.126	146	1.354
0406	Ig	Ljubljana	4.252	3.996	256	1.853
0412	Mokrc	Ljubljana	6.395	6.205	190	5.174
0409	Begunje	Cerknica	4.562	4.473	89	3.536
0410	Cajnarje	Cerknica	3.302	3.229	73	2.244
0411	Žilce	Cerknica	2.607	2.561	46	1.927
	NNE Krim		39.088	37.481	1.607	27.111
0422	Babno polje	Cerknica	2.042	2.012	30	1.647
0421	Iga vas	Cerknica	2.761	2.705	56	2.003
0420	Lož-Stari trg	Cerknica	3.201	3.044	157	2.115
0419	Gornje jezero	Cerknica	3.561	3.522	39	2.366
0415	Grahovo	Cerknica	4.253	4.161	92	2.153
0414	Cerknica	Cerknica	4.572	4.327	245	2.840
0408	Rakek	Cerknica	4.911	4.703	208	3.795
0416	Nova vas	Cerknica	5.199	5.024	175	2.608
	NNE Cerknica		30.500	29.498	1.002	19.527
0413	Javornik	Postojna	5.130	4.862	268	3.529
0417	Prestranek	Postojna	5.627	5.453	174	3.698
0418	Pivka	Postojna	5.832	5.653	179	3.634
0424	Tabor-Zagorje	Postojna	4.076	3.929	147	1.868
0425	Trnovo	Ilirska Bistrica	6.375	6.133	242	3.150
0426	Kozlek	Ilirska Bistrica	5.860	5.700	160	3.520
0427	Zemon	Ilirska Bistrica	4.581	4.472	109	3.344
	NNE Postojna-Bistrica		37.481	36.202	1.279	22.743
0423	LPN Jelen	Cerknica	27.744	27.656	88	26.087
	NNE Snežnik		27.744	27.656	88	26.087
	IV. Notranjsko LUO		149.243	142.136	7.107	100.325

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

V LUO divjad in ostale prosto živeče živalske vrste najdejo primerno življenjsko okolje, v katerem lahko zadovoljujejo svoje potrebe po hrani, kritju in razmnoževanju, kar je osnovni pogoj za njihov obstoj in ustrezno usklajenost z življenjskim okoljem. Čeprav dobra ohranjenost narave v LUO v veliki meri zadostuje potrebam divjadi, so razmere malo kje optimalne. Zato je izvajanje del v življenjskem okolju divjadi, s katerimi izboljšujemo bivalne in prehranske pogoje ob ustreznem uravnavanju populacij divjadi z odstrelom, za primerno stopnjo usklajenosti divjadi z okoljem in njen trajni obstoj zelo pomembno. Tako kot v preteklosti, bo izvajanje teh del tudi v prihodnosti na Notranjskem nujno potrebno in zaželeno.

V Delu LUO, ob meji z Republiko Hrvaško, so ovira za divjad tudi trenutno postavljene zaščitne tehnične ovire (ZTO). Postavljene so v loviščih Babno polje in Zemon. ZGS je v sodelovanju z upravljavci lovišč v mesecu maju in juniju 2017 pregledal celotno mejo z R. Hrvaško in določil mesta prehodov za zavarovane vrste in divjad. ZTO otežujejo migracije divjadi preko državne meje, pri poskusu prehajanja le teh, se divjad lahko resno poškoduje. Težava je tudi nadzor ZTO, saj dnevno vnaša dodaten nemir v lovišča, upravljavci lovišč, pa so tudi primorani prilagoditi izvajanje skupnih lovov v primerni oddaljenosti, s čimer prihaja do krčenja dejanske lovne površine.

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

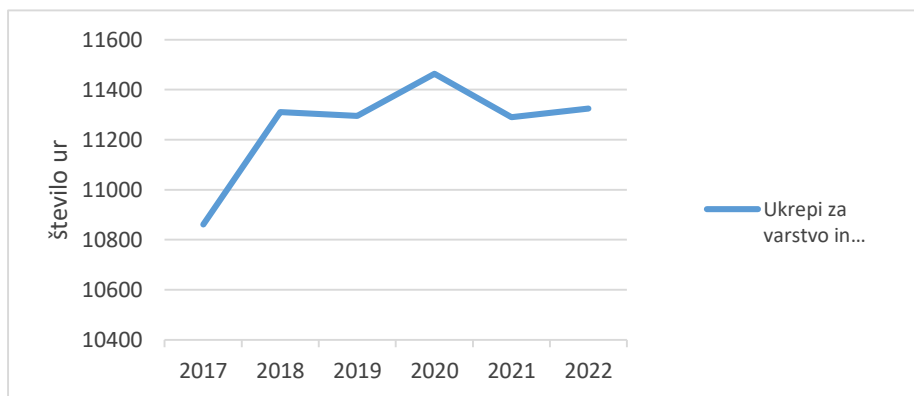
Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022

Vrsta ukrepa	Enota mere	2017 - 2022			2021 - 2022		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	67.225	67.544	100,5	22.866	22.614	98,9
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	2.882,38	3.006,57	104,3	966,19	1.105,31	114,4
Spravo sena z odvozom	ha	2.206,08	2.161,49	98,0	743,35	717,10	96,5
Priprava pasišč za divjad	ha	904,37	900,37	99,6	287,37	317,81	110,6
Gnojenje travnikov	ha	236,38	158,47	67,0	78,68	44,39	56,4
Vzdrževanje grmišč	ha	139,08	135,75	97,6	45,83	20,52	44,7
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	301,49	264,12	87,6	106,20	91,51	86,2
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	262,83	249,12	94,8	89,33	78,81	88,2
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	2.903	2.701	93,0	966	846	87,6
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	62	45	72,6	22	15	68,2
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	845	800	94,7	286	287	100,3
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	135	108	80,0	50	40	80,0
3. BIOTEHNIČNI UKREPI							
Zimsko krmljenje parkljasta divjad	kg	4.399.510	4.187.990	95,2	1.175.510	1.070.565	91,1
Zimsko krmljenje mala divjad	kg	52.355	44.695	85,4	16.960	13.595	80,2
Preprečevalno krmljenje	kg	44.090	29.330	66,5	9.660	0	0,0
Privabljalno krmljenje	kg	1.964.340	1.849.260	94,1	949.565	865.015	91,1
Krmne njive	ha	308,96	258,05	83,5	82,90	74,68	90,1
Pridelovalne njive	ha	17,80	17,05	95,8	5,18	4,65	89,8
Solnice	kg	59.392	55.257	93,0	19.662	17.011	86,5
4. LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	10.488	8.749	83,4	3.426	2.740	80,0
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	843	888	105,3	218	249	114,2
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	240	241	100,4	73	77	105,5
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	953,05	886,10	93,0	306,50	257,10	83,9

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Vse lovske organizacije so dosledno in angažirano izvršile vse načrtovane aktivnosti, katere se nanašajo na ukrepe za varstvo in monitoring divjadi. Glede na stopnjo izvršitve načrtovanih ukrepov monitoringa divjadi v letih 2021 in 2022 je razvidno, da se lovske organizacije zavedajo nujnosti in potrebe navedenega ukrepa. Lovske organizacije ustrezno opravljajo svojo lovsko čuvajsko službo, spremljajo dogajanja in pojave v naravnem življenjskem okolju divjadi ter populacijsko dinamiko in aktivnosti posameznih vrst divjadi (sledenje, evidentiranje habitatov, ocenjevanje številčnosti in štetje, pobiranje iztrebkov, odlov živih živali, telemetrično spremljanje...).

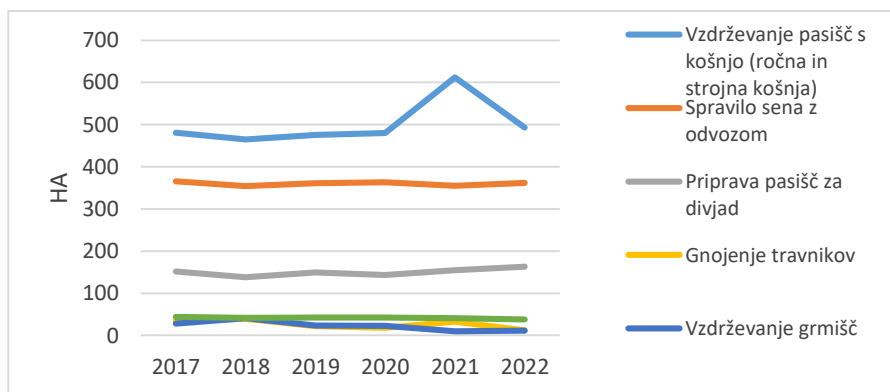

Slika 3.1.1: Realizacija 2017 – 2022 ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

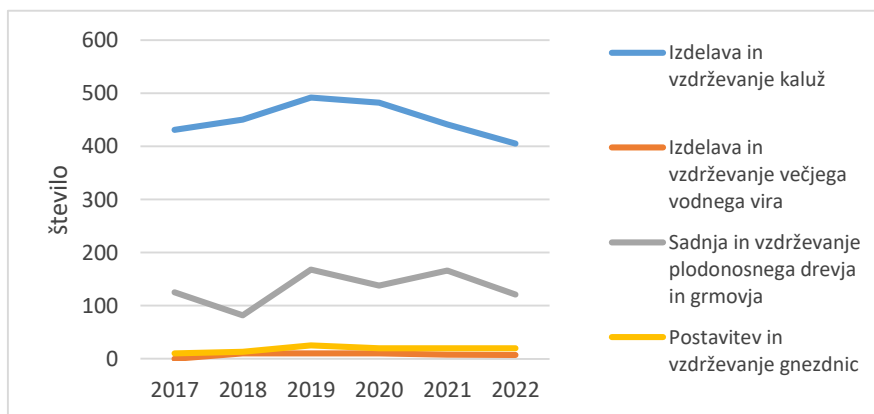
Biomeliorativna dela

Lovske organizacije v LUO dajejo biomeliorativnim delom velik pomen, zato je bila tako v letih 2021 in 2022, kot v zadnjih 6 letih realizacija načrtovanih del zelo dobra.

Večjih odstopanj od načrta praktično ni bilo, saj so bila vsa biomeliorativna dela opravljena v skladu z načrtom. Lovske organizacije namenjajo največjo pozornost vzdrževanju pašnih površin za divjad, pridelavi zadostne količine kvalitetne krme, predvsem sena in travne silaže ter izdelavi in vzdrževanju vodnih virov, kar dokazuje spoznanje lovcev, da je za optimalne življenjske pogoje za divjad in usklajenost divjadi z okoljem, poleg pravilnega uravnavanja populacij z odstrelom, eden glavnih pogojev ustrezno bivalno okolje za divjad. Prav tako je v zadnjem šest letnem obdobju opazen trend zmanjšane vnašanja umetnih gnojil za gnojenje pašnih površin in krmnih njiv, kar dodatno prispeva k pospeševanju sonaravnega upravljanja okolja in zmanjševanju okoljskih obremenitev.

Slika 3.1.2: Realizacija 2017 – 2022 Biomeliorativna dela I

Slika 3.1.3: Realizacija 2017 – 2022 Biomeliorativna dela II

Biotehnični ukrepi

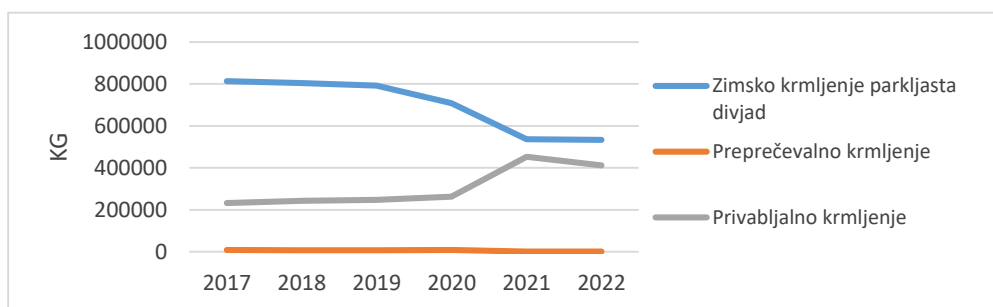
Krmljenje divjadi je za usklajenost divjadi z okoljem še vedno zelo pomemben in potreben biotehnični ukrep. Pomembno je, da je krmljenje pravilno načrtovano in izvedeno. Praktično vse lovske organizacije določila in napotke o krmljenju upoštevajo. V LUO je izvedena inventura in popis lokacij, kjer lovske organizacije že imajo ali v prihodnje nameravajo imeti krmišča za krmljenje divjadi z močno škrobno krmo. Lovskim organizacijam je bil pojasnjen namen in pomen krmljenja, predvsem pomen pravilne izbire lokacije krmišča in vrste ter količine položene krme, da ne prihaja do konfliktov z drugimi »v odnosu do človeka problematičnimi« živalskimi vrstami, predvsem medvedom, saj večina območja leži v osrednjem življenjskem območju rjavega medveda. Lovci največ delovnih ur in količin krme še vedno namenjajo zimskemu in privabljalnemu krmljenju jelenjadi. Poraba svežih sočnih in balastnih krmil, predvsem sadnih tropin, sladkorne pese in travne silaže, ostaja v okviru načrtovanih količin, medtem ko se je poraba močnih krmil, zlasti koruze, nekoliko zmanjšala. Skupna poraba krme za parkljarje je bila v celotnem LUO nižja od načrtovane količine. Količina položene krme za privabljanje divjadi za izvajanje odstrela je predvsem odvisna od ponudbe naravne hrane v okolju ter vremenskih razmer v posameznem letu, katere posredno vplivajo na tehniko izvajanja lova. Intenzivno zaraščanje kmetijskih površin z gozdom v LUO ter posledično spremenjeni terenski pogoji za izvajanje lova, bodo tudi v prihodnje odločilni za načrtovanje in izvajanje privabljalnega krmljenja divjadi. Zimsko krmljenje male divjadi je potrebno zlasti v loviščih, kjer so še ohranjeni habitati za malo divjad ter je stanje populacij te divjadi takšno, da je potrebno dodajane krme v okolje v zimskem času. Pri krmljenju z močnimi krmili se lovske organizacije držijo dogovorjenih in določenih lokacij krmišč in količin krme.

V letih 2021 in 2022 je obseg priprave krmnih njiv za 9 % nižji od načrtovanega, kar je predvsem posledica višjih materialnih stroškov, kateri se nanašajo na obdelavo teh objektov ter zmanjšanih proračunov upravljavcev lovišč. Poudariti velja, da so ti ukrepi potrebni, saj ugodno vplivajo na rastlinojede vrste divjadi in olajšajo ustrezno poseganje v te populacije, predvsem v času vegetacijske dobe.

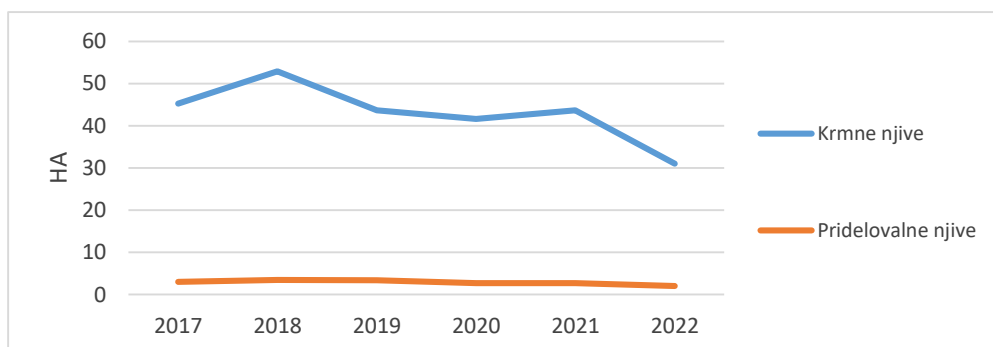
Priprava pridelovalnih njiv je glede na načrtovane količine med najnižjimi v zadnjem šest letnem obdobju, predvsem zaradi visokih materialnih stroškov, kateri se nanašajo na obdelavo teh objektov, kot tudi ugodne cenovne ponudbe krme na tržišču. Vsekakor domača/lastna pridelava krmil lahko služi tudi kot rezerva za pokrivanje nepričakovanih večjih škod na kmetijskih površinah, zato je izvajanje navedenega ukrepa nujno predvsem tam, kjer se pojavljajo večje škode od divjadi.

Poraba soli v LUO se zmanjšuje. V letih 2021 in 2022 je bila poraba 86,5 % glede na načrtovane količine, kar je iz vidika sonaravnega upravljanja pozitivno.

Večjih odstopanj od načrta ni bilo, zato ocenjujemo, da je bila realizacija biotehniških del v letih 2021 in 2022 ustrezna.

Slika 3.1.4: Realizacija 2017 – 2022 krmljenje

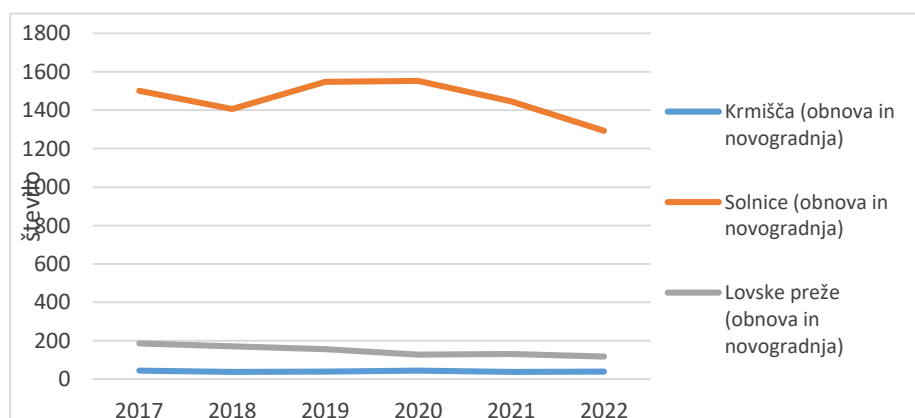
Slika 3.1.5: Realizacija 2017 – 2022 krmne in pridelovalne njive

Lovski objekti

Čeprav so lovsko-tehniški objekti na videz drugotnega pomena, pa bistveno olajšajo in omogočajo izvrševanje nalog lovskih organizacij pri upravljanju divjadi. Zato je zadostna opremljenost lovišč s temi objekti pomembna. V povprečju LUO so lovišča v zadnjih dveh letih za ta dela porabila približno toliko delovnih ur, kot je bilo načrtovano.

Obnove in novogradenj lovskih prež je bilo opravljeno za 14 % več, kot je bilo načrtovano, obnove in novogradnje krmišč pa za 5 % več kot je bilo načrtovanih. Vzdrževanje in postavljanje novih solnic je bilo v letih 2021 in 2022 realizirano 20 % manj kot je bilo načrtovano. Menimo, da je celotno število prež in krmišč za divjad v območju zadovoljivo, večjo pozornost pa je treba posvetiti funkcionalni kvaliteti in (naravnemu) izgledu krmišč ter primerni založenosti krmišč s krmo (čas zalaganja, količine in struktura krme).

Skupni obseg obnove in novogradenj lovskih stez je bil za 16 % manjši od načrtovanega.

Slika 3.1.6: Realizacija 2017 – 2022 lovski objekti

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024*Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024*

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI		
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	23.491
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	1.015,12
Spravilo sena z odvozom	ha	741,42
Priprava pasišč za divjad	ha	327,86
Gnojenje travnikov	ha	90,00
Vzdrževanje grmišč	ha	43,06
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	93,74
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	89,98
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	967
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	18
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	286
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	50
Solnice	kg	19.812
Zimsko krmljenje parkljasta divjad	kg	1.089.600
Zimsko krmljenje mala divjad	kg	16.560
Preprečevalno krmljenje	kg	0
Privabljalno krmljenje	kg	944.980
Krmne njive	ha	81,38
Pridelovalne njive	ha	5,18
Solnice (obnova in novogradnja)	število	3.482
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	247
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	75
Lovske steze (obnova in novogradnja)	število	312

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Za leti 2023 in 2024 načrtujemo po predlogu upravljavcev lovišč / LPN za 3,8 % večje število porabe ur za varstvo in monitoring divjadi, kot je bila realizacija tega ukrepa v letih 2021 in 2022. Navedeni ukrep je namenjen zbiranju podatkov o divjadi, vplivih divjadi na njeno življenjsko okolje ter izvajanju ukrepov v populacijah divjadi in življenjskem okolju. Upravljalci naj ukrepe varstva in monitoringa osredotočijo predvsem na tiste vrste divjadi, katere so v okolju ogrožene ali s svojimi vplivi povzročajo v okolju določeno škodo. V okviru lovsko čuvske službe naj upravljavci lovišč aktivno sodelujejo tudi pri osveščanju in opozarjanju drugih uporabnikov okolja o potrebah divjadi, vplivih na divjad, nadzoru prostora ter zbiranju podatkov za znanstvene namene. Lovske organizacije so tudi v letih 2023 in 2024 dolžne voditi ločene evidence varstva in monitoringa divjadi, katere so predmet tega načrta ter evidence monitoringa, kateri se nanaša na zavarovane živalske vrste in se vodi za potrebe organov, kateri z zavarovanimi živalskimi vrstami upravljajo. Pri izvajanju monitoringa divjadi in lovsko čuvske službe naj lovske organizacije sledijo določilom zakona. **Upravljalci so dolžni načrtovani obseg del, katera se nanašajo na navedeni ukrep, realizirati v celoti.**

Biomeliorativna dela

Načrtovana biomeliorativna dela praktično sledijo kombinaciji lanskoletnega načrta in lanskoletne realizacije. Spravilo sena z odvozom in priprava pasišč sta načrtovana nekoliko višje, medtem ko je vzdrževanje pasišč s košnjo nekoliko nižje kot je bila realizacija v letih 2021 in 2022. Gnojenje travnikov se z usmeritvami ON zmanjšuje glede na predlog upravljavcev lovišč in sicer za 45 ha. Upravljalci lovišč načrtujejo večje površine vzdrževanih grmišč kot je bilo realizirano v letih 2021 in 2022 ter praktično enako število in vzdrževanje plodonosnih drevesnih vrst. Za leti 2023 in 2024 se načrtuje nekoliko povečana površina vzdrževanega gozdnega roba. Menimo, da je načrt biomeliorativnih del za leti 2023 in 2024 po predlogih lovskih organizacij ustrezen.

Vzdrževanje pasišč s košnjo

Navedeni ukrep je potrebno intenzivirati predvsem v osrednjem življenjskem območju jelenjadi v območjih večje gozdnatosti, kjer primanjkuje pašnih površin in je vpliv jelenjadi na naravno obnovo gozdov precejšen. Obseg opravljenih del mora ostati na ravni povprečja zadnjih desetih let, kjer je možno pa ga je treba povečati.

Spravilo sena z odvozom

Navedeni ukrep naj se izvaja na površinah, katere upravljavci lovišč kosijo z namenom vzdrževanja pašnih površin ter kjer je možen odvoz in spravilo pridelane travne krme. Način in vrsta pridelane krme je odvisna od potreb upravljavcev lovišč. Priporoča se, da se pridelava krme usmeri v pridelavo suhega sena.

Priprava pasišč za divjad

Ukrep se izvaja predvsem na površinah, katere so porasle z vegetacijo, ki ne nudi divjadi ustrezne prehranske baze. Ukrep se nanaša na melioracijo takih površin tako, da se odstrani nezaželena vegetacija ter ustvari ustrezna travna ruša, katera je primerna za prehrano rastlinojedov. Ukrep je dobrodošel predvsem v območjih, kjer primanjkuje pašnih površin in so prisotne večje koncentracije rastlinojedov.

Gnojenje travnikov

Ukrep naj se izvaja le na površinah, namenjenih pridelavi krme za divjad in to v čim nižjem obsegu. Uporablja naj se predvsem naravna gnojila. Ukrepa se ne izvaja v naravovarstveno zaščitene območjih. Priporoča se, da se za površine na katerih se gnoji pripravijo gnojilni načrti. Upravljavci načrtujejo povečan obseg gnojenja, kar pa s tem načrtom in ON za 2011 - 2020 ni dovoljeno, zato zmanjšujemo načrtovan obseg gnojenja po loviščih, kar bo po potrditvi LLUN potrebno naknadno uskladiti v letnih načrtih lovišč/LPN.

Vzdrževanje grmišč

Ukrep je zlasti pomemben v območjih, kjer nastajajo zaradi vplivov divjadi večje škode v njenem življenjskem okolju in v območjih zimovališč divjadi, kjer so sezonsko prisotne večje koncentracije posameznih vrst rastlinojede divjadi. Upravljavci naj v določenih časovnih intervalih s sečnjo odstranijo grmovni sloj, da odženejo mladi poganjki, kateri izboljšujejo prehransko ponudbo za divjad. Med navedeni ukrep spada tudi vzdrževanje tras daljnovodov in čiščenje zaraščajočih se pašnikov. Ukrep naj se izvaja izven vegetacijske dobe grmovnih vrst. Kjer je možno, naj se navedeni ukrep intenzivira.

Vzdrževanje remiz za malo divjad

Vzdrževanje remiz za malo divjad je obveza lovišč predvsem v krimski in barjanski NNE, katera imajo pogoje za gospodarjenje s temi vrstami divjadi, še posebej, ker je njihov življenjski prostor na tem območju zaradi intenzivnega kmetijstva močno ogrožen. Remizne površine naj se podobno kot grmišča zasajajo z različnimi grmovnimi in drevesnimi plodonosnimi vrstami, ki bodo nudile poleg kritja tudi hrano. Primerne vrste so: kalina, bezeg, hrasti, jerebika, brogovita, dobrovita, različne vrbe, itd. Osnovni namen remiz je izboljšanje bivalnih pogojev za malo poljsko divjad in ponudbe naravne hrane.

Vzdrževanje gozdnega roba

Gozdni rob predstavlja prehod med gozdom in drugimi ekosistemi. Ima pomembno biotopsko vlogo za posamezne živalske in rastlinske vrste, zato mora biti ustrezno oblikovan in vzdrževan. Gozdni rob naj bo čim bolj mozaično oblikovan, širok eno povprečno drevesno višino. Ukrep naj se izvaja v povezavi s pospeševanjem plodonosnih vrst in vzdrževanjem pašnih površin.

Izdelava in vzdrževanje kaluž

Kaluže se izdeluje in vzdržuje na območjih, kjer primanjkuje površinskih voda, zlasti v habitatih jelenjadi in divjega prašiča. Priporoča se vzdrževanje kaluž v obsegu najmanj 3 kaluže / 1000 ha. Vzdrževanje kaluž in vodnih virov naj se izvaja izven razmnoževalnega obdobja dvoživk in drugih vodnih rastlinskih in živalskih vrst, to je konec septembra. Dopustno je ročno čiščenje. Odstranijo naj se odpadle veje, listje ter po potrebi utrdijo brežine. Vnos tujerodnih vrst v kaluže in izvire vodotokov je nedopusten. Večji posegi naj se zaradi negativnih vplivov na rastlinske in živalske vrste ne izvajajo brez soglasja pristojne naravovarstvene službe. Vnos soli v kaluže ni dovoljen, zato se v bližini kaluž ne postavlja solnic.

Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira

Navedeni ukrep se nanaša na ureditev manjših vodotokov in stoječih voda. Prednostno naj se očisti odpadlo vejevje in podrta drevesa, poseka viseče grmovje in utrdi brežine za lažji dostop divjadi do vodnega vira. Ukrep naj se izvaja predvsem tam, kjer je prisotna pernata divjad. Pred izvedbo tovrstnih posegov je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja s področja varstva narave.

Sadnja in vzdrževanje plodonosnih drevesnih vrst

Ohranjanje in pospeševanje plodonosnih drevesnih vrst naj bo prvenstveno usmerjeno v nudenje ugodnejših svetlobnih pogojev posameznim drevesom in manj v sadnjo plodonosnih vrst, saj ocenjujemo, da na Notranjskem le malo kje v naravi manjka samoniklih plodonosnih drevesnih vrst.

Postavitev in vzdrževanje gnezdnic

Navedeni ukrep se izvaja predvsem v območjih, kjer primanjkuje naravnih drevesnih dupel. Gnezdnice morajo biti postavljene tako, da je onemogočen dostop plenilcev in vode. Gnezdnice je treba redno čistiti in vzdrževati.

Vsi navedeni biomeliorativni ukrepi morajo biti pravilno prostorsko in časovno načrtovani ter izvedeni.

Načrtovani biomeliorativni ukrepi so minimalni, katere so upravljavci lovišč dolžni izvajati v takem obsegu, kot so načrtovani, preseganje načrtovanega pa je domena potreb in možnosti upravljavcev lovišč in lastnikov zemljišč. Realizacije ukrepov spravila sena, gnojenja in postavljanja gnezdnic ni treba realizirati v višini načrtovanega.

Biotehnični ukrepi

Med biotehniške ukrepe uvrščamo krmljenje divjadi, izdelavo krmnih njiv in pridelovalnih njiv ter polaganje soli. Z navedenimi ukrepi skušamo z neposrednim vnosom hrane v naravno okolje zmanjšati vplive divjadi na okolje v času prehranskih stisk ter učinkoviteje izvajati ukrepe v populacijah divjadi.

Načrtovana ukrepa krmljenja divjadi in polaganja soli sta maksimalna, zato preseganje načrtovanega obsega teh ukrepov ni dovoljeno.

Lovci praktično ne zamenjujejo več pojmov zimskega, preprečevalnega in privabljalnega krmljenja parkljaste divjadi, vendar je še vedno smiselno obravnavati krmljenje v celoti. Obstajajo še vedno problemi z umeščanjem lokacij za zimska krmišča ter trajanjem oskrbe takih krmišč s krmo, katera mora biti na krmiščih položena za čas trajanja zimskih razmer. Za leti 2023 in 2024 so lovske organizacije z osnutki letnih načrtov lovišč/LPN načrtovale za 5,2% višjo skupno porabo krme za divjad, glede na realizacijo v letih 2021 in 2022, glede na načrt za leti 2021 in 2022 pa to pomeni za 4,7 % manjšo skupno porabo krme, kar je skladno s tem načrtom in ON za 2011 – 2020. Načrtovane količine zimске in privabljalne krme po loviščih, po potrditvi LLUN ne bo potrebno naknadno uskladiti v letnih načrtih lovišč/LPN. V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni dovoljeno, zato se za leti 2023 – 2024 iz letnih načrtov lovišč briše preprečevalna krmišča in količina krme. V skladu Načrtovano krmljenje male divjadi je ustrezno v skladu s stanjem habitatov male divjadi v območju ter potrebami upravljavcev lovišč/LPN.

Načrtovana obdelava krmnih in pridelovalnih njiv je zadovoljiva, kar je vredno pohvale, saj gre za naravno pridelavo krme v naravnih življenjskih pogojih divjadi.

Lovske organizacije za leti 2023 in 2024 v osnutkih letnih načrtov lovišč/LPN načrtujejo za 0,7 % višjo porabo soli za divjad kot so načrtovali 2021 in 2022, kar ni skladno s tem načrtom in ON za 2011 - 2020. Načrtovane količine porabe soli bo po potrditvi LLUN potrebno naknadno uskladiti v letnih načrtih lovišč/LPN. Upravljavci lovišč so se pri izvajanju tega ukrepa dolžni striktno držati določil iz ON, katera se nanašajo na polaganje soli v okolje. Na odsekih, kjer so pogosti povozi divjadi predvsem v zgodnjem spomladanskem obdobju, so upravljavci lovišč dolžni skrbeti, da so okoliške solnice založene s soljo, s tem se v čim večji meri zagotovi divjadi potrebna količina soli, da je le-ta ne išče ob cestah.

Ocenjujemo, da je načrtovanje biotehniških ukrepov v Notranjskem LUO za leti 2023 in 2024 v grobem primerno, detajli pa bodo še usklajeni po sprejemu LLUN.

Pri izvajanju ukrepa krmljenja divjadi želimo doseči spremembe v načinu in vrsti krmljenja v celotnem območju, zato je potrebno slediti navedenim konkretnim usmeritvam:

Krmljenje ne sme biti namenjeno ali imeti za posledico dvig natalitete in s tem gostoto posameznih vrst divjadi, preživetje posameznih manj vitalnih osebkov v populaciji ali celo vzdrževanje preštevilne populacije divjadi v ohranjenih habitatih. V osrednjem življenjskem območju rjavega medveda je pri krmljenju divjadi treba upoštevati tudi predpise, ki urejajo krmljenje medveda. Pri krmljenju je treba upoštevati medvrstne odnose med živalskimi vrstami, vključno z zavarovanimi in še posebej ogroženimi živalskimi vrstami (gozdne kure). Pri nekaterih vrstah divjadi (lisica, kuna belica), ki jih krmimo s stranskimi živalskimi proizvodi, je potrebno upoštevati predpise s področja veterine.

Zaradi preprečitve prekomernega krmljenja parkljaste divjadi, gostitve divjadi na neprimernih lokacijah, neželenih migracij divjadi ali krmljenja, ki bi imelo za posledico zmanjševanje vpliva naravne selekcije med divjadjo, se določi tako količina kot tudi struktura krme oziroma število krmišč. Letno naraščanje skupne porabe krme za parkljarje v loviščih Notranjskega LUO z dolgoročnim načrtom (2011 – 2020) ni dovoljeno. Število krmišč za malo divjad in male zveri ni omejeno.

Na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči je prepovedano krmljenje z ŽSP. Na krmiščih za male zveri je dovoljeno krmljenje z ŽSP le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.

Po namenu krmljenja ločujemo zimsko, preprečevalno in privabljalno krmljenje.

V LUO **zimsko krmimo** navadnega jelena in malo divjad (fazan, poljska jerebica, poljski zajec in raca mlakarica).

Vrste, količina in sestava krme:

Vrste krme so obravnavane s stališča energijske vrednosti, vsebnosti vode ter izvora po naslednjih skupinah:

- močna škrobna krma (koruza, žita, kostanj, želod, briketi s hrano rastlinskega izvora),
- sočna krma (okopavine, tropine, sadje),
- voluminozna krma (seno, vejniki, travna silaža, koruzna silaža, pesni rezanci) in
- krma živalskega izvora v skladu z veterinarskimi predpisi.

Vse ostale vrste krme, razen zgoraj navedenih za krmljenje parkljaste divjadi niso dovoljene.

Količina močne škrobne krme za zimsko krmljenje rastlinojede vrste divjadi (navadni jelen) naj bo v najnižjem deležu, praviloma ne sme presegati 10 % delež v skupni količini (po masi) krme. Na istem krmišču, namenjenem zimskemu krmljenju rastlinojede parkljaste divjadi, mora biti struktura krme v sledečih deležih – močna škrobna krma do 10 %, sočna krma do 30 %, voluminozna krma vsaj 60 %. Odstopanja od navedene strukture krme za rastlinojedo parkljasto divjad v času zimskega krmljenja so le v smislu vzdrževanja pasišč s košnjo in naknadnim sušenjem sena, ko je le-tega dovoljeno samostojno zložiti v jasli.

Krmišča namenjena zimskemu krmljenju jelenjadi morajo biti v območju čimbolj enakomerno razporejena zaradi preprečevanja povečanih negativnih vplivov jelenjadi na okolico krmišč. V jelovo bukovich gozdovih na nadmorskih višinah višjih od 1.000 m ni dovoljeno krmiti jelenjadi. Lokacije zimskih krmišč se morajo v določenem časovnem intervalu praviloma dosledno menjavati. Lociranje novih krmišč v pomlajenih sestojih ali njihovi bližnji okolici ni dovoljeno.

V osrednjem populacijskem območju je za zimsko krmljenje jelenjadi dovoljeno 1 krmišče na začetih 1.000 ha lovne površine lovišča oz. LPN.

Upravljalci lovišč morajo zagotoviti stalno založenost krmišč predvsem v zimskem času in zgodnjih spomladanskih mesecih (december - marec) oz. v času trajanja snežne odeje. Količina skupaj položene sočne in grobo vlaknate krme v ustreznem razmerju ni omejena, količine položene krme naj bodo odvisne od naravne ponudbe hrane in vremenskih razmer tekočega leta. Priporočljivo je, da je ob zimskem krmljenju parkljaste divjadi močna škrobna krma na razpolago le v jesenskih mesecih (oktober, november, december), sočna in voluminozna krma pa v celotnem obdobju krmljenja.

Zimsko krmljenje male poljske divjadi je dovoljeno v vseh loviščih, upoštevajoč pri tem prisotnost posamezne vrste. Krmljenje mora biti izvajano z vrsto krme in na način, ki je v največji možni meri prilagojena vrsti divjadi katero se krmi (poljski zajec, fazan, poljska jerebica, raca mlakarica). Pri krmljenju z močno škrobno krmo mora biti le ta položena tako oziroma zaščitena s tehničnimi objekti (nadkritje, lese), da se prepreči, da bi pretežni del krme zaužila srnjad.

Odstrel divjadi na zimskih krmiščih ni dovoljen.

Preprečevalno krmljenje

V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca (v celoti urediti krmišča, do katerih lahko dostopajo divji prašiči) tudi ni dovoljeno.

Privabljalno krmljenje se izvaja z namenom privabljanja divjadi zaradi odstrela v času lovne dobe. Privabljalno se v LUO krmi naslednje vrste divjadi:

- navadni jelen;
- divji prašič;
- lisica;
- kuna belica;
- kuna zlatica.

Pri privabljalnem krmljenju jelenjadi je dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 500 ha lovne površine lovišča oz. LPN, pri čemer je na posameznem krmišču dovoljeno dnevno položiti skupno največ 50 kg krme, od tega količina močne krme, ki je dnevno dostopna jelenjadi, ne sme presežati 5 kg. Jelenjad je dovoljeno privabljalno krmiti v času lovne dobe.

Privabljalno krmljenje divjega prašiča se lahko izvaja vse leto. Divjadi naj bo dnevno dostopno na privabljalnem krmišču največ do 2 kg ustrezne vrste krme (žit ali koruze). Termin založenosti (v letu) je v pristojnosti upravljavca lovišča.

Gostota krmišč privabljalnega krmljenja divjih prašičev v Notranjskem LUO je odvisna od deleža gozdnih površin v posameznem lovišču:

- do 25 % eno krmišče na vsakih 200 ha gozdne površine;
- od 26 do 50 % eno krmišče na vsakih 300 ha gozdne površine;
- od 51 do 75 % eno krmišče na vsakih 400 ha gozdne površine;
- nad 76 % eno krmišče na vsakih 600 ha gozdne površine.

Lociranje privabljalnih krmišč za divje prašiče je dovoljeno samo v strnjениh zaokroženih gozdnih kompleksih, večjih od 200 ha (krmljenje v kmetijski krajini in privabljanje v bližino kmetijskih kultur ni dovoljeno). Privabljalno krmišče mora biti oddaljeno praviloma vsaj 200 m od zunanje meje gozdnega kompleksa z negozdno krajino.

Za krmo je priporočljivo uporabljati vse vrste žit in koruze. Priporočeno je le krmljenje na način, da je krma na krmiščih dostopna predvsem divjemu prašiču (npr: krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme, ...) in ne ostali divjadi (srnjadi, jelenjadi).

V habitatih gozdnih kur krmljenje divjega prašiča ni dovoljeno v radiju 800 m od evidentiranih aktivnih rastišč divjega petelina in stanišč gozdnega jereba.

Privabljalno krmljenje malih zveri (lisica, kuna belica) se izvaja s krmo živalskega izvora ter s krmo rastlinskega izvora (sadje). Krmljenje mora biti izvajano na način, ki je skladen z veterinarskimi predpisi o ravnanju s stranskimi živalskimi proizvodi.

Malih zveri ne krmimo v območjih habitatov gozdnih kur in bližine naselij.

Jelenjadi in divjih prašičev ni dovoljeno krmiti na področju Ljubljanskega barja. Prav tako, razen v izjemnih okoliščinah, ni dovoljeno krmiti divjih prašičev in medveda na desni strani cestne prometnice Pivka - Knežak - Ilirska Bistrica - Jelšane iz smeri Pivke proti Jelšanam.

Srnjad in gamse je zaradi primernih življenjskih pogojev in manjših škod prepovedano načrtno krmiti, lovišča naj v primeru zelo hude zime kot pomoč obsekujejo dostopno zeleno biomaso (robidovje, bršljan, jelove veje iz redne sečnje, belo omelo...).

V območjih prisotnosti rjavega medveda morajo biti krmišča najmanj 2 km oddaljena od sklenjenih naselij in predelov s poudarjeno turistično-rekreativno funkcijo.

Osnovanje novih lokacij krmišč, ki bi bile v nasprotju z usmeritvami Strategije upravljanja rjavega medveda ali Območnega (10 letnega) načrta LUO ter ne bi bile preverjene s strani ZGS, ni dovoljeno. Za vse lokacije krmljenja v LUO ZGS vodi kataster krmišč. Krmljenje izven lokacij navedenih v letnih načrtih lovišč, katere so usklajene s katastrom krmišč pri ZGS in določili LLUN za Notranjsko LUO ni dovoljeno.

Vzdrževanje remiz za malo divjad je obveza vseh lovišč, ki imajo pogoje za gospodarjenje s temi vrstami divjadi, še posebej, ker je njihov življenjski prostor zaradi intenzivnega kmetijstva močno ogrožen. Remizne površine naj se podobno kot grmišča zasajajo z različnimi grmovnimi in drevesnimi plodonosnimi vrstami, ki bodo nudile poleg kritja tudi hrano. Primerne vrste so: kalina, bezeg, hrasti, jerebika, brogovita, dobrovita, različne vrbe, itd.

Lovski objekti

Obseg del na lovskih prežah in krmiščih za divjad je določen glede na potrebe upravljavcev lovišč/LPN po teh objektih. Načrtovana obnova in postavitve solnih lizakov je višja od realizacije 2021 - 2022, obnova in novogradnja lovskih prež in krmišč za divjad pa praktično enaka. Načrtovana dela so skladna s potrebami okolja in lovskih organizacij.

Pri izvajanju biomeliorativnih in biotehniških del v loviščih, so upravljavci dolžni upoštevati naravovarstvene režime in usmeritve navedene v območnih načrtih za posamezna varovana območja.

Zaradi obsežne sanacije žledoloma, vetroloma in gradacije podlubnikov je na prizadetih območjih težko točno predvideti točne lokacije postavitve novih lovskih objektov. Zaradi tega je na območjih, kjer je bila izvedena intenzivna sečnja poškodovanih in napadenih dreves se lahko točne lokacije novih lovskih objektov določi ob njihovi postavitvi.

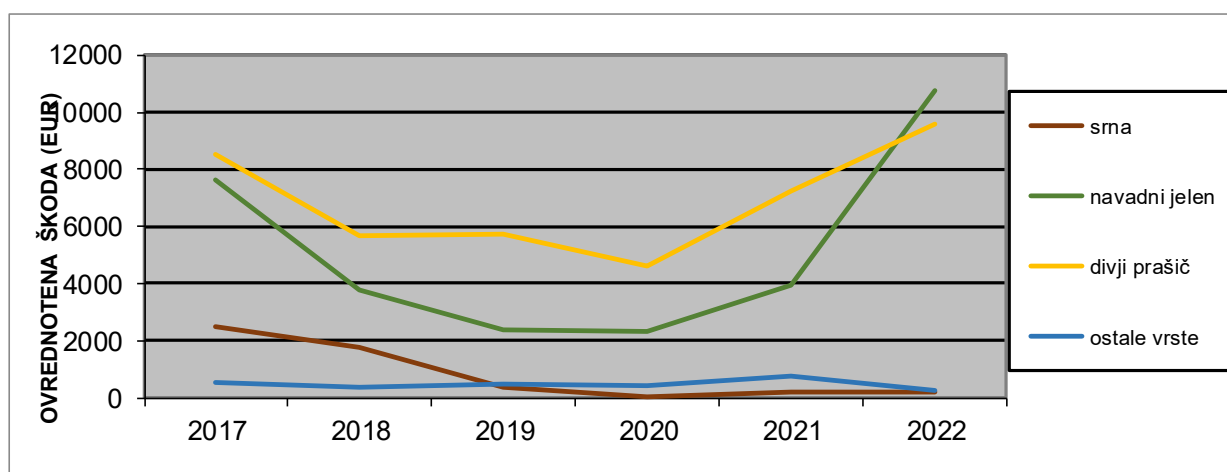
3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

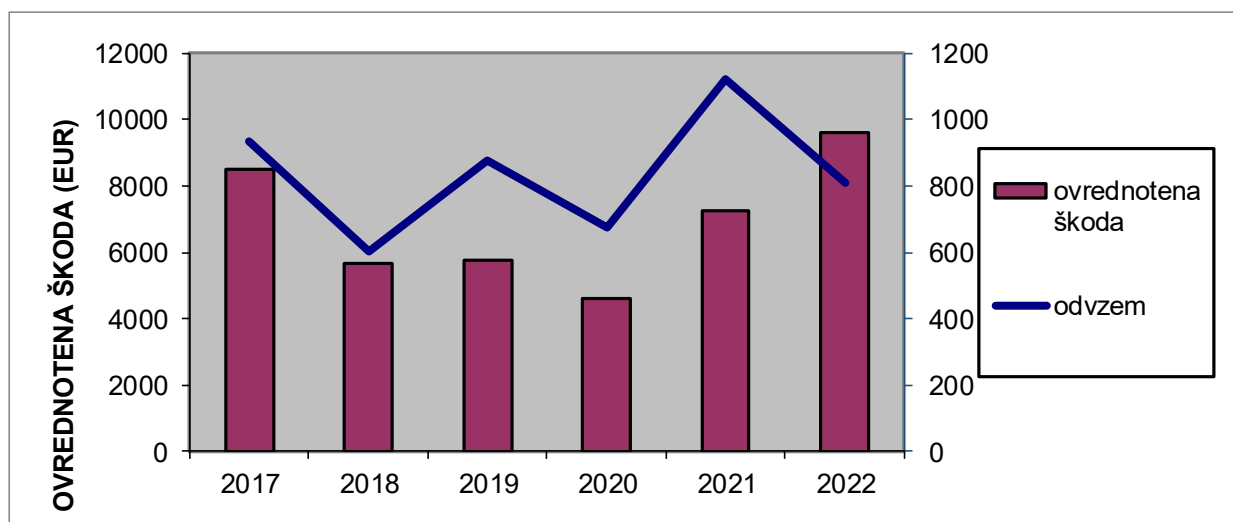
Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022

Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 - 2022

Vrsta divjadi	Kultura	2017 - 2022		2021 - 2022	
		Izplačana škoda	EUR / 100 ha	Izplačana škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	4.275	3,01	240	0,17
	travniki	0	0,00	0	0,00
	sadno drevje	0	0,00	0	0,00
	gozd	0	0,00	0	0,00
	ostalo	769	0,54	410	0,29
skupaj		5.044	3,55	410	0,29
navadni jelen	kulture	25.572	17,99	12.659	8,91
	travniki	390	0,27	50	0,04
	sadno drevje	1.736	1,22	215	0,15
	gozd	270	0,19	0	0,00
	ostalo	2.845	1,98	1.730	1,22
skupaj		30.783	21,66	14.654	10,31
divji prašič	kulture	18.787	13,22	9.143	6,43
	travniki	22.414	15,77	7.709	5,42
	ostalo	150	0,11	0	0,00
skupaj		41.351	29,09	16.852	11,86
SKUPAJ PARKLJARJI		77.178	54,30	31.916	22,45
jazbec		529	0,37	232	0,16
poljski zajec		0	0,00	0	0,00
siva vrana		970	0,68	0	0,00
ostale vrste		1.312	0,92	784	0,55
SKUPAJ OSTALO		2.811	1,98	1.016	0,71
VSE SKUPAJ		79.989	56,28	32.932	23,17

Slika 3.2.1: Dinamika škod od divjadi v LUO

Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev

Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html.

Skupne neposredno ocenjene in priznane škode, ki jih povzročajo divjadi predvsem v kmetijstvu, so v letih 2021 in 2022 za 23,5 % višje od povprečja zadnjih šest let. Višina škod ni odvisna zgolj od številčnosti divjadi, ki povzročajo škodo, saj smo tudi v predhodnih letih pogosto zaznali nerazložljiva nihanja kmetijskih škod, ki bi jih le stežka povezali s trendi v populacijah divjadi. Na višino škod zagotovo vpliva ponudba hrane v naravnem življenjskem okolju divjadi, predvsem ugodne letine gozdnega obroda. Posredni vplivi pa so odvisni tudi od vremenskih razmer, predvsem od trajanja poletnih sušnih obdobj ter začetka in trajanja snežne odeje v zimskem obdobju.

Podatki o priznanih odškodninah za nastalo škodo v letih 2021 in 2022 kažejo, da so škode od srnjadi v kmetijstvu v LUO na bistveno nižji ravni, kot je povprečje v preteklem šestletnem obdobju. Posebno izstopata po en škodni primer v letu 2017 in 2018 z zelo velikim zneskom. Močno so se v primerjavi s povprečjem zadnjih šest let povečale škode od jelenjadi in sicer je škoda v letih 2021 in 2022 za 43 % višja kot je povprečje zadnjih šest let. Škode od jelenjadi znašajo 44,5 % vseh ovrednotenih škod od divjadi v LUO v letih 2021 in 2022. Posebej izstopajo škodni primeri v lovišču Rakitna, kjer je bilo priznanih 34 % vseh škod od jelenjadi v LUO.

Glavnino škod še vedno povzročajo divji prašiči. Škoda po divjih prašičih v LUO je bila v letih 2021 in 2022 nad povprečjem zadnjih šest let in predstavlja 51 % delež v škodah od divjadi. Dejstvo je, da je divji prašič zelo prilagodljiva in impulzivna živalska vrsta, katera hitro reagira na spremembe v okolju ter izvedene ukrepe. Škode od divjih prašičev se še vedno pojavljajo na njivah zgoščeno, na travnikih pa razpršeno, kar predstavlja v smislu zaščite in preprečevanja škod težko rešljiv problem. Nedvomno je edini možen in realen ukrep za zmanjševanje škod od divjega prašiča pravilno časovno in prostorsko načrtovan in izveden odvzem/odstrel, zadosten tako po številu kot po spolni in starostni strukturi, ter premišljeno in strokovno načrtovano privabljalno krmljenje divjega prašiča.

Škode od divjadi, katere se pojavljajo na nelovnih površinah, so v območju v letu 2021 v 111 primerih znašale 17.544 EUR, v letu 2022 pa v 140 primerih 29.114 EUR. Škodo so povzročile jelenjad, šakali, divji prašiči, srnjad, jazbeci, kune, nutrije, zajci in sive vrane.

V letih 2021 in 2022 je bilo v Notranjskem LUO več pritožb na komisijo za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah, katere so se nanašale na oceno škode po divjadi s strani upravljavcev lovišč/LPN. Najpogosteje so škode povzročili divji prašiči in jelenjad. Ker je bil predmet nestrinjanja oškodovancev predvsem višina odškodnine, ne pa poškodovana površina, terenski ogledi škod niso bili potrebni.

Škode v LUO so v letih 2021 in 2022 višje kot so bile v prejšnjih letih. Posledica je delno tudi v ponudbi naravne hrane, ki je bila zaradi slabšega letnega gozdnega obroda manjša. V bodoče je treba nujno težiti k zmanjševanju škod!

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022*Preglednica 3.2.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022*

Vrsta ukrepa	2017 - 2022		2021 - 2022	
	Število objektov	Opravljen ure	Število objektov	Opravljen ure
tehnična sredstva	77	1.997	28	648
kemična sredstva	139	1.973	52	649
SKUPAJ	216	3.970	80	1.297

Lovske organizacije so po podatkih iz evidenc realizacije del v letih 2021 in 2022 izvajale kemično in tehnično zaščito pred divjadjo. Za te ukrepe so porabile 1.297 ur. Računalniški izpis ne ločuje realizacije po številu objektov, po pregledu podatkov za posamezna lovišča pa vidimo, da je bilo razmerje med obema zaščitama po objektih približno enako kot v preteklih letih.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024*Preglednica 3.2.3: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024*

Vrsta ukrepa	Število objektov	Načrtovane ure
tehnična sredstva	16	680
kemična sredstva	26	680
SKUPAJ	42	1360

Glede na latentno nevarnost škod od jelenjadi in divjega prašiča je zaščita kmetijskih kultur in travnikov v območju še vedno zelo potrebna in dobrodošla. Ukrepi za preprečevanje škod morajo biti izvedeni pravočasno in na tistih mestih, kjer so škode najbolj skoncentrirane in največje. Preprečevanje škod od divjega prašiča in jelenjadi je v območju še vedno prioriteta naloga. Lovske organizacije za leti 2023 in 2024 načrtujejo obseg del za zaščito in preprečevanje škod od divjadi za 5 % višje kot je bila realizacija v letih 2021 in 2022.

Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

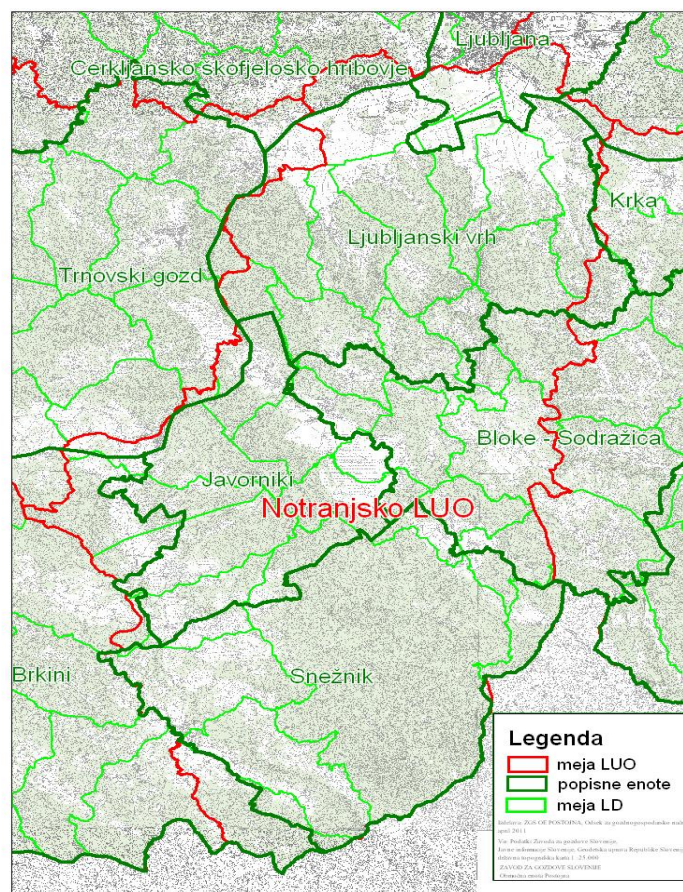
V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, da so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

LUO Notranjske je razdeljeno na naslednje popisne enote:

- Snežniška popisna enota, katera leži v južnem delu LUO ter zavzema v večini lovišča LPN Jelen, Kozlek in Trnovo
- Javorniška popisna enota, katera leži v osrednjem delu LUO ter zavzema lovišča na Javorniškem masivu
- Popisna enota Bloke – Sodražica, katera leži v vzhodnem delu LUO ter zavzema lovišča na Bloški planoti in Cerkniškem podolju
- Popisna enota Ljubljanski vrh, katera leži v severnem delu LUO ter zavzema krimska lovišča in lovišča na Ljubljanskem barju

Navedene popisne enote ležijo v osrednjem življenjskem območju jelenjadi na Notranjskem. V manjšem delu ležijo v LUO še popisne enote Brkini, Trnovski gozd, Ljubljana ter Cerkljansko Škofjeloško hribovje.

Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO

Zaradi prenovljene metode popisa je primerjava s popisi iz let nazaj le delno možna, saj so višinski razredi različni, pogojeno je tudi minimalno in maksimalno število osebkov na popisni ploskvi, kar v preteklih popisih ni bilo določeno. Zato je predvsem primerjava preraščanja drevesnih vrst iz enega višinskega razreda v drugi višinski razred praktično nemogoča.

Analiza je narejena za listavce tudi po skupinah drevesnih vrst, med katere uvrščamo sledeče vrste:

- plemeniti listavci: javor, veliki jesen, brest, lipa, divja češnja,
- drugi trdi listavci: beli gaber, mali jesen, črni gaber, cer, mokovec, jerebika
- mehki listavci: jelša, breza, topoli, trepetlika, vrbe

Analiza je podrobno predstavljena v poročilu Analiza stanja poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020.

Pri obravnavi rezultatov popisa objedenosti vsekakor ne smemo prezreti tudi dejstva, da mladovja divjadi predstavljajo pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Tako kot velja za veliko večino LUO v Sloveniji, tudi v Notranjskem ugotavljamo, da je delež mladovij bistveno nižji, kot bi si ga želeli, ob predpostavki uravnoteženega stanja razvojnih faz. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz. S povečanjem deleža mladovij lahko bistveno razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oz. gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim lahko bistveno izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Problem za intenziviranje pomlajevanja gozdnih sestojev vidimo predvsem v nepripravljenosti zasebnih lastnikov gozdov po intenziviranju gospodarjenja z gozdovi. Žal ugotavljamo, da večje pomlajene površine nastanejo predvsem kot posledica ujma in delovanja lubadarja, manj pa kot rezultat aktivnega usmerjenega razvoja gozdov. Najvišji možni poseki, kateri so opredeljeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE, so razmeroma visoki in omogočajo med drugim tudi intenzivnejše uvajanje primernih gozdnih sestojev v obnovo.

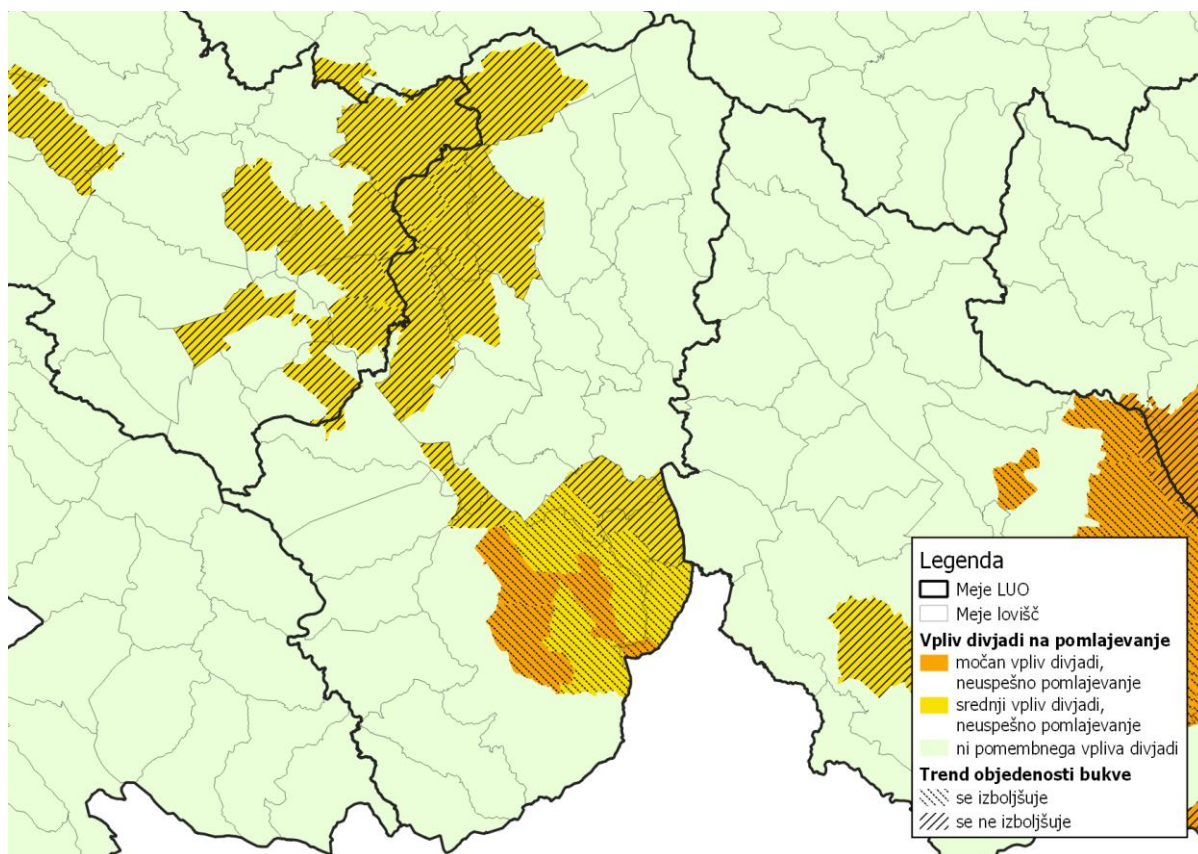
Na podlagi analize popisov objedenosti gozdnega mladja v LUO ugotavljamo, da je proces naravnega pomlajevanja kljub znatnemu vplivu rastlinojede divjadi prisoten. V mladovjih jelka in plemeniti listavci preraščajo v višje razrede v premajhnem deležu, zato je treba s povečanim odvzemom rastlinojede parkljaste divjadi znižati njihov vpliv na gozdno okolje ter tako zagotoviti ustrezno preraščanje naravnih drevesnih vrst.

Na podlagi izkušenj iz dosedanjih popisov ugotavljamo, da je stopnja objedanja gozdnega mladja močno odvisna od sezonskih sprememb, ki jih med leti različno zaznamujejo vremenski pojavi kot so sneg, žled, poplave, suša, zmrzal,... Posledica tega so relativno velika odstopanja objedenosti med popisnimi leti, kar ne odraža v celoti zgolj gibanja številčnosti rastlinojede divjadi.

Vpliv divjadi na uspešnost pomlajevanja gozda

V letu 2021 smo na ZGS za vse gozdnogospodarske enote (GGE) v Sloveniji ugotavljali stanje uspešnosti pomlajevanja in vpliva rastlinojede parkljaste divjadi na pomlajevanje. Oboje smo ugotavljali na podlagi serije kazalcev stanja in trendov gozdnega mladja, pridobljenih na osnovi razpoložljivih podatkov ter ekspertnih ocen. Na sliki 3.2.4 so obarvana območja (GGE), kjer smo pomlajevanje gozda ocenili kot pretežno neuspešno, pri čemer ločujemo območja, kjer je neuspešno pomlajevanje v največji meri posledica vpliva parkljaste divjadi (oranžna območja) in območja, kjer divjad so-pogojuje neuspešno pomlajevanje skupaj z ostalimi okoljskimi dejavniki. Na vseh ostalih območjih (svetlo zeleno) je pomlajevanje bodisi ocenjeno kot uspešno, bodisi neuspešno pomlajevanje ni povezano z vplivom divjadi. Na območjih neuspešnega pomlajevanja zaradi vpliva divjadi z različno šrafuro prikazujemo tudi prisotnost ali odsotnost trenda izboljšanja objedenosti bukve (v popisu 2020 primerjalno s preteklimi popisi), ki razmeroma dobro odraža trend pritiska divjadi na mladje z objedanjem.

V Notranjskem LUO smo neuspešno pomlajevanje, ki ga povezujemo z vplivom divjadi, prepoznali na delu Snežnika ter Javornikov in na območju Menišije. Največji vpliv divjadi smo ocenili v treh GGE: Jurjeva dolina, Mašun in Snežnik. Na območju Snežnika smo zaznali pomembnejše izboljšanja trenda objedenosti bukve. Ravno tako se na območju Snežnika, kjer so bile prisotne naravne ujme v podmladku nakazuje več jelke in plemeniti listavcev, vendar je zaradi premalo pretečenega časa od nastanka ujme nemogoče ugotavljati uspešnost preraščanja teh vrst.

Slika 3.2.4: Vpliv divjadi na uspešnost pomlajevanja gozda in trend objedenosti bukve v LUO Notranjske

4 ŽIVALSKÉ VRSTÉ - DIVJAD

4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Srnjad je prisotna v vseh loviščih LUO, v vseh je ena glavnih lovnih vrst, a jo glede na različne naravne pogoje obravnavamo po širših sklopih lovišč - nižjih načrtovalskih enotah in za te tudi načrtujemo poseganje v populacijo. Te enote so:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Kríma, Mokrcá in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkníške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela snežniško-javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Razlike v ekoloških pogojih med temi enotami so že daljše obdobje upoštevane pri načrtovanju in te enote zadovoljivo odražajo medsebojne razlike. Lovišča, ki so uvrščena sicer v enoto Krim, a zajemajo tudi del Ljubljanskega barja, imajo sicer dokaj različno gostoto srnjadi od ostalih lovišč krimskega bazena. Te razlike upoštevamo pri razdelitvi načrta letnega odvzema srnjadi. Tudi v drugih nižjih načrtovalskih enotah so razlike med lovišči podobne, a manj izstopajoče, prav tako pa jih je potrebno potrebno upoštevati pri razdelitvi odstrela po loviščih.

Zaradi izrazitih vplivov volkov in risov na populacijo srnjadi v območju, v nadaljevanju ločeno obravnavamo območje, kjer je redna prisotnost teritorialnih tropov volkov in risa ter območje, kjer redne prisotnosti teh živalskih vrst ni. Uvrstitev posameznih lovišč v navedena območja je definirana v tem načrtu v poglavju 2.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Skupni odzem 2.414 kosov srnjadi v letih 2021 in 2022 pomeni 92,4 % realizacijo načrtovanega odvzema. Odzem v letih 2021 in 2022 predstavlja 87,5 % odvzema dvoletnega povprečja v zadnjih šestih letih. Kakšna bo nadaljnja intenzivnost spreminjanja številčnosti populacije v območju pa je odvisno od naravnih razmer v okolju ter višine načrtovanega odvzema in ostalih ukrepov v populaciji srnjadi v prihodnje.

Povprečen odzem srnjadi v zadnjih 6 letih znaša 1.379 živali. Povprečno doseganje načrtov odstrela srnjadi v zadnjih 6 letih je v območju 94,1 %.

V NNE Krim je bila v letih 2021 in 2022 načrtovana realizacija odvzema srnjadi dosežena 87,9 % in je najnižja v LUO, sledijo Snežniška NNE z 93,7 %, Barjanska NNE s 94,2 %, Cerkníška NNE s 96,0 % in Postojnsko-Bistriška NNE s 98,1 %.

V LUO je bila največja gostota odvzema na lovno površino lovišč v letih 2021 in 2022 v NNE Barje (4,17 živali / 100 ha), sledi NNE Krim (2,63 živali / 100 ha), kot vedno pa je izločeno najmanj srnjadi v NNE Snežnik (0,54 živali / 100 ha). Povprečna gostota odvzema v Notranjskem LUO v letih 2021 in 2022 je 1,70 živali / 100 ha lovne površine lovišč, kar je nižje kot je dvoletno povprečje v zadnjih šestih letih (1,94 živali / 100 ha). V vseh NNE je zaznati trend upada gostote odvzema.

Spolna in starostna struktura izločitev srnjadi v območju je, ne glede na manjša nihanja skupnih izločitev zadnjih 6 let, skoraj nespremenjena. Delež odvzema dve in več letnih srnjakov je v povprečju zadnjih 6 let 22,2 %, za 0,3 odstotka je večji delež odvzema starejših (dve in več letnih) srn, kar je glede na večja preseganja odstrela teh kategorij v prejšnjih letih in desetletjih ugoden podatek. V lanskem letu je bil delež 2+ srnjakov v odvzemu 23,2 %, kar je skladno z načrtovaním. Deleži ostalih starostnih in spolnih kategorij so z neznatnimi določenimi odstopanji še vedno v okviru načrtovanih.

V zdravstvenem stanju srnjadi v zadnjih 6 letih, kot tudi v letu 2021 in 2022, ni zaznati vidnejših sprememb. Zaradi bolezní je bilo v preteklem 6 letnem obdobju ugotovljeno 2,0 % poginov. Trend izgub srnjadi v območju je nihajoč, v letih 2021 in 2022 je bilo število izgub srnjadi 352 in 357 osebkov, oz. 29,0 % in 29,7 % celotnega odvzema, kar je še vedno relativno visok delež izgub osebkov populacije srnjadi. V vzrokih izgub še vedno močno prevladujejo promet (51,2 %) ter zveri (25,0 %). V zadnjih 6 letih je bilo v Notranjskem LUO povprečno letno evidentiranih 389 osebkov izgub srnjadi, kar predstavlja 28,2 % skupnega odvzema.

Trend gibanja telesnih mas, kot eden izmed kazalcev stanja v populacijah, tudi ne kaže bistvenih sprememb. Značilnost je rahlo nihanje povprečnih mas po letih in po strukturi, brez jasnih trendov. Vsekakor pa na potek povprečnih telesnih mas poleg številčnosti in strukture populacije odločilno vpliva še mnogo drugih delavnikov, zato ne moremo teh nihanj povezati zgolj z domnevno rastjo ali upadom številčnosti populacije. Tudi v lanskem letu je tako.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri srnjadi se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja v LUO izpolnjujejo le delno, saj je imela vrsta v zadnjem šestletju trend padanja. Vrsta bistvene škode v okolju na nivoju celotnega LUO na poljedelskih površinah ne povzroča.

Ocena stanja populacije

Ocenjujemo, da se sedanje stanje v populaciji srnjadi oddaljuje od številčnega ciljnega stanja (upada). Je usklajeno z okoljem ter v okviru strukturnih ciljev iz dolgoročnega lovsko upravljavskega načrta za LUO, ni pa še zaznati prenehanja padanja številčnosti. Iz analize odvzema in izgub srnjadi v zadnjih petih letih je razvidno, da se trend padanja številčnosti srnjadi v LUO še ni ustavil.

Vpliv drugih vrst divjadi na srnjad je predvsem v konkurenčnem odnosu z jelenjadjo, kjer v območju ugotavljamo stabilno stanje in medsebojni vpliv ni močnejše izražen. V odnosu do velikih zveri zaznamo vpliv predvsem volkov na izločitve srnjadi ter vpliv malih zveri in ujed, ter v zadnjem času tudi šakala, katere močnejše vplivajo na populacijo v času kotenja mladičev. Stalna prisotnost medveda in divjega prašiča gotovo tudi negativno vpliva na stanje v populaciji srnjadi, saj sta obe vrsti zagotovo pomemben dejavnik poseganja v populacijo v dobi poleganja mladičev in prvih življenjskih mesecih.

V analiziranem obdobju pri srnjadi ni bil ugotovljen pojav težje obvladljivih bolezni.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja populacije srnjadi v območju je ohranjanje stabilnega stanja populacije z doseganjem ciljne starostne in spolne strukture. V NNE Snežnik, NNE Postojna-Bistrica in NNE Cerknica pa je cilj dvig številčnosti srnjadi.

Ukrepi in usmeritve

Za doseganje tega cilja je potrebno v letih 2023 in 2024 v LUO odvzeti iz populacije skupno **2.530 srnjadi**, kar pomeni glede na načrt v letih 2021 in 2022 za približno 3,2 % nižji načrtovani odvzem. Znižanje načrta odvzema je tudi nujen ukrep za zagotovitev prehranske baze za dolgoročno ohranjanje risa. Višina in kakovost odstrela morata biti usmerjena v trend ohranjanja številčnosti oz. zmerne rasti populacije srnjadi, kjer je to potrebno ter korekcijo nesorazmerja predvsem pri doseganju starostne in spolne strukture odvzema. Zaradi povečanega vpliva zavarovanih velikih zveri ter posledično še vedno labilnega stanja populacije srnjadi v Po-Bi, Cerkniki in Snežniški NNE, v letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem srnjadi v spolnem razmerju **M : Ž = 55 : 45**, po starostnih kategorijah, **55 % mladičev in enoletne srnjadi ter 45 % odraslih (2+) srn in srnjakov**. V NNE Barje in Krim v letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem srnjadi v spolnem razmerju **M : Ž = 50 : 50**, po starostnih kategorijah, **60 % mladičev in enoletne srnjadi ter 40 % odraslih (2+) srn in srnjakov**. Glede na stanje v populaciji srnjadi po posameznih NNE bodo izvršene tudi manjše spremembe v razdelitvi odvzema med posameznimi lovišči znotraj NNE.

Na območju (v loviščih/LPN) redne prisotnosti volka in/ali risa:

V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje skupne realizacije v višini do +15 / -15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi. Dovoljeno odstopanje med spoloma posameznih starostnih kategorij je +/- 15 % od načrtovanega absolutnega števila. Pri mladičih in enoletnih osebkih obeh spolov je med tema kategorijama dovoljena kompenzacija v višini +/- 30 % kar pomeni, da je možno od načrtovanega absolutnega števila mladičev odvzeti le-teh do 30 % manj / več, to pa je potem potrebno kompenzirati z zmanjšanim / povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu enoletne srnjadi in obratno, ob upoštevanju spolne strukture odvzema obeh starostnih kategorij. V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +15 / -30 % načrtovanega števila odvzema. Dovoljeno odstopanje realizacije odvzema 2+ osebkov po višini je pri posameznem spolu +/- 15 % od načrtovanega absolutnega števila. Da dosežemo zahtevano spolno razmerje odvzema nad dvoletne srnjadi, je potrebna **vezava realiziranega odstrela nad dvoletnih srnjakov in srn v razmerju M : Ž = 1 : 0,5 osebka**. Doseganje načrtovane vezave odstrela osebkov 2+ med spoloma je prioriteto, ne glede na načrtovana dovoljena odstopanja tako po višini kot po spolnih in starostnih razredih. **V NNE Po-Bi, Cerknica in Snežnik zaradi izrazitega vpliva zveri in**

konstantnega upadanja številčnosti srnjadi ni treba dosegati načrtovane vezave odstrela osebkov 2+ med spoloma.Na ostalem območju lovišč/LPN:

Lovske organizacije morajo dosledno spoštovati načrt izločitev tako po višini, kot v strukturi. V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi, enako med posameznimi spolnimi razredi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvoz nižji od 10 živali, dopustna toleranca +/-15 % pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več kosov pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost. Pri mladičih in enoletnih osebkih obeh spolov je možno od načrtovanega absolutnega števila mladičev odvzeti le-teh do 30 % manj/več, to pa je potem potrebno kompenzirati z zmanjšanim/povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu enoletne srnjadi in obratno, ob upoštevanju spolne strukture odvzema obeh starostnih kategorij. V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema. Dovoljeno odstopanje realizacije odvzema 2+ osebkov po višini je pri posameznem spolu +/- 15 % od načrtovanega absolutnega števila. Da dosežemo zahtevano spolno razmerje odvzema nad dvoletne srnjadi, je potrebna **vezava realiziranega odstrela nad dvoletnih srnjakov in srn v razmerju M : Ž = 1 : 0,7 osebka**. Doseganje načrtovane vezave odstrela osebkov 2+ med spoloma je prioriteto, ne glede na načrtovana dovoljena odstopanja tako po višini kot po spolnih in starostnih razredih.

Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi Po-Bi, Cerčniška in Snežniška NNE

NNE / Starost*	0+ M	1+ M	2+ M	0+ Ž	1+ Ž	2+ Ž	SK SRNJAD	I/100ha lovne P
Cerknica	58	57	96	58	38	77	384	1,30
Po-Bi	62	63	104	63	42	82	416	1,15
Snežnik	24	24	40	24	16	32	160	0,58
Skupaj	144	144	240	145	96	191	960	1,03
Struktura - %	15	15	25	15	10	20	100	

Preglednica 4.1.2: Načrt odvzema srnjadi NNE Barje in Krim

NNE / Starost*	0+ M	1+ M	2+ M	0+ Ž	1+ Ž	2+ Ž	SK SRNJAD	I/100ha lovne P
Barje	72	72	96	96	48	96	480	4,25
Krim	163	164	218	218	109	218	1.090	2,91
Skupaj	235	236	314	314	157	314	1.570	3,22
Struktura - %	15	15	20	20	10	20	100	

* dopolnjeno življenjsko leto

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Priporočamo, da lovske organizacije odstrel srnjakov 2+ razdelijo na tretjine, kot presečne datume naj upoštevajo 15. 7. in 1. 9.. V realizacijo odvzema se poleg odstrela obvezno prištevajo tudi kronološko vodene vse registrirane izgube.

Priporočamo, da se odstrel mladičev in srn opravi čimprej, do 31. oktobra naj bo odvzeto vsaj 70 % mladičev in srn. Morebitne omejitve lova srnjadi znotraj lovišč ne smejo biti vzrok za nedoseganje načrta odvzema. Notranji režimi lova lovišč naj bodo takšni, da bodo zagotavljali doseganje načrta po količini in kvaliteti. Pri izvajanju lova na srnjad, so se upravljavci lovišč dolžni striktno držati vseh naravovarstvenih režimov in usmeritev za vsa varovana območja, katera so navedena v ON za obdobje 2011-2020.

Zaradi optimalnega doseganja preraščanja mladice 1+ v rodno starostno kategorijo, naj se v tej kategoriji odstreljuje predvsem podpovprečno telesno razvite in drugače oslabele osebkke. Krmljenje srnjadi je prepovedano, nujno pa je vzdrževanje zadostnih travnih pašnih površin ter grmišč, kar hkrati koristi tudi jelenjadi. Lovske organizacije naj tam, kjer se pojavljajo velike izgube zaradi cestnega prometa, na znanih kritičnih točkah izvajajo vse potrebne ukrepe za odvratanje divjadi od prometnice.

Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema srnjadi

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	243	211	186	177	156	165	1138	27,2	13,8
Lanščaki	215	243	203	186	179	183	1209	28,9	14,6
Srnjaki 2+	342	328	301	303	287	273	1834	43,9	22,2
Skupaj SRNJAKI	800	782	690	666	622	621	4181	100,0	50,5
Mladiči Ž	311	270	244	204	200	201	1430	34,9	17,3
Mladice	160	157	138	118	119	108	800	19,6	9,7
Srne 2+	375	353	303	288	272	271	1862	45,5	22,5
Skupaj SRNE	846	780	685	610	591	580	4092	100,0	49,5
SKUPAJ odstrel in izgube	1646	1562	1375	1276	1213	1201	8273		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	1680	1680	1470	1346	1306	1306	8788
Odstrel in izgube / načrt	98,0	93,0	93,5	94,8	92,9	92,0	94,1
Delež srnjakov	48,6	50,1	50,2	52,2	51,3	51,7	50,5
Delež srnjakov 2+	20,8	21,0	21,9	23,7	23,7	22,7	22,2
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	56,4	56,4	56,1	53,7	53,9	54,7	55,3

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	284	297	236	187	227	230	1461	62,6
Naravne izgube	171	188	124	139	125	127	874	37,4
Skupaj izgube	455	485	360	326	352	357	2335	100,0
% izgub	27,6	31,0	26,2	25,5	29,0	29,7	28,2	
Odstrel	1191	1077	1015	950	861	844	5938	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	48	54	26	40	30	46	244	10,4
2 bolezen	13	12	3	3	9	7	47	2,0
3 krivolov	2	3	3	0	1	0	9	0,4
4 cesta	229	208	178	141	179	183	1118	47,9
5 železnica	8	30	14	10	11	5	78	3,3
6 zveri	110	122	95	96	86	74	583	25,0
7 psi	8	8	0	2	2	3	23	1,0
8 kosilnica	37	48	41	34	34	39	233	10,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

Telesne mase (biološka telesna mase)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mladiči M	9,5	9,5	9,9	9,4	9,8	9,5
Indeks	100,0	100,0	104,2	98,9	103,2	100,0
Lanščaki	12,7	12,5	13,0	12,7	12,7	12,8
Indeks	100,0	98,4	102,4	100,0	100,0	100,8
Srnjaki 2+	18,1	18,3	19	18,5	18,8	18,7
Indeks	100,0	101,1	105,0	102,2	103,9	103,3
Mladiči Ž	9,4	9,4	9,5	9,8	9,6	9,5
Indeks	100,0	100,0	101,1	104,3	102,1	101,1
Mladice	13,7	13,7	13,6	13,7	13,7	13,6

Indeks	100,0	100,0	99,3	100,0	100,0	99,3
Srne 2+	16,1	16,2	16,4	16,4	16,4	16,3
Indeks	100,0	100,6	101,9	101,9	101,9	101,2

Masa trofej srnjakov 2+ (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjaki 2+	246,1	233,4	250,3	246,3	247,2	244,8
Indeks	100,0	94,8	101,7	100,1	100,4	99,5

4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

V LUO obravnavamo navadnega jelena populacijsko enotno, saj je zaradi življenjskih značilnosti, predvsem življenja v tropih in večjih migracij, tak pristop edino dopusten. Pri analizah upravljanja in razdelitvi nalog upoštevamo objektivne razlike med lovišči, zato jih združujemo po naslednjih NNE:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrca in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniske doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Zaradi izrazitih vplivov volkov na populacijo jelenjadi v LUO ločeno obravnavamo območje, kjer je redna prisotnost teritorialnih tropov volkov ter območje, kjer redne prisotnosti te živalske vrste ni. Uvrstitev posameznih lovišč v navedena območja je definirana v tem načrtu v poglavju 2.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Pri upravljanju z jelenjadio je povprečna skupna izločitev te divjadi v preteklih 6 letih v LUO 1.340 osebkov jelenjadi na leto. Od leta 2004 realizacija kaže rahlo smer rasti navzgor, izraziteje po letu 2007. V letih 2021 in 2022 je bila v povprečju Notranjskega LUO realizacija načrta odvzema jelenjadi 99,7 %. Skupni odvzem jelenjadi v Notranjskem LUO v letih 2021 in 2022 je znašal 2950 osebkov jelenjadi, kar je 10,1 % več kot je dvoletno povprečje v zadnjih šestih letih in največ v zadnjih 6 letih. V letih 2021 in 2022 je bil načrt z 106,8 % najbolje dosežen v Postojnsko - Bistriški NNE, sledijo Krimska NNE z 100,0 %, Cerkniska NNE z 99,1 %, Snežniška NNE z 95,4 %, v NNE Barje pa je dosegel 86,2 %.

Doseganje strukture izločitev v celotnem LUO je v grobem sledilo načrtovani strukturi, ki je težila k zadrževanju ali zmanjševanju številčnosti populacije jelenjadi.

Delež mladih živali v odvzemu se v zadnjih 6 letih giblje v povprečju 55,4 %, v letih 2021 in 2022 pa je znašal 56,3 %. V letih 2021 in 2022 ni bilo pri nobeni starostni in spolni kategoriji, glede na načrtovano, v realizaciji opaznega bistvenega odstopanja. Posebno primerno je, da so lovske organizacije ustrezno s povečano intenziteto posegle med odrasle (2+) košute, katerih delež odvzema v zadnjih šestih letih znaša 25,8 % celotnega odvzema, v letih 2021 in 2022 pa znaša 28,7 %, kar je v skladu s cilji preteklega LLUN ter veljavnega ON. S tem posegom v rodni del se je zagotovilo zmanjšanje priraščanja populacije. Delež odvzetih dve in večletnih jelenov v zadnjih šestih letih znaša 18,8 %, v letih 2021 in 2022 pa 21,0 % kar je za 1,0 % več od načrtovanega.

V letih 2021 in 2022 je znašal delež ženske jelenjadi v odvzemu 57,0 %, kar zagotavlja ustrezno vzdrževanje in zaviranje reprodukcijske sposobnosti populacije in je v mejah naravnega razmerja med spoloma ter je višji od šestletnega povprečja.

Izgube jelenjadi so v LUO razmeroma velike, v zadnjih 6 letih v povprečju znašajo 19,2 % - zaradi bolezni so izgube povsem neznatne, zaradi prometa znašajo 17,1 %, zaradi neznanih vzrokov pa 10,2 %. Večina izgub je nastala kot posledica stalne prisotnosti naravnih plenilcev, predvsem volkov, krajevno omejeno tudi risa. V območju je bilo v zadnjih 6 letih povprečno 184 osebkov izgub na leto zaradi velikih zveri, kar predstavlja 71,6 % vseh ugotovljenih izgub v tem obdobju. V letih 2021 in 2022 so izgube zaradi zveri znašale 351 osebkov. Največ izgub jelenjadi zaradi zveri je še vedno v Snežniški NNE, kjer predstavljajo kar 29,0 % celotnega odvzema. Skupne evidentirane izgube v letih 2021 in 2022 so znašale 17,2 % vsega odvzema, kar je za 2 % manj kot je povprečje višine izgub zadnjih šest let. Vse navedeno dokazuje, da je volk (manj ris) na Notranjskem pomemben regulator populacije jelenjadi.

Telesne mase uplenjene jelenjadi tudi v preteklem 5 letnem obdobju med posameznimi leti ne dovoljujejo enoznačnih ter s tem povsem uporabnih zaključkov. Podatki iz leta v leto v posameznih kategorijah nihajo brez uporabne povezave med številom izločitev, strukturo odstrela in podatki o vplivih rastlinojedov na okoliško vegetacijo. Glede na dvoletno povprečje zadnjih šest let so se povprečne mase jelenjadi v posameznih kategorijah v letih 2021 in 2022 nekoliko povečale pri teletih moškega spola, medtem, ko so se pri kategorijah ženskega spola in lanščakih znižale. Enako nihajo mase trofej jelenov. Te so pri kategoriji mladih jelenov nekoliko nižje, pri kategoriji srednje starih in starih jelenov pa nekoliko višje kot je povprečje zadnjih šest let.

Glede na stanje navedenih kazalcev ocenjujemo, da je bilo v letih 2021 in 2022 upravljanje z jelenjadjo uspešno ter je sledilo zastavljenim ciljem.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri jelenjadi se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja v LUO niso izpolnjevali, ker je imela vrsta v zadnjem šestletju še vedno trend rasti. V letih 2021 in 2022 so se povečale tudi škode na poljedelskih površinah, medtem ko je na gozdnih površinah v območju vpliv previsok že daljše obdobje.

Ocena stanja populacije

Navedena dejstva iz analize preteklega šestletnega upravljanja potrjujejo oceno, da je v tem obdobju in tudi po preteklih letih številčnost notranjske jelenjadi v porastu. Z številčno in strukturno višjimi načrti je treba doseči usklajenost vrste do svojega okolja.

V grobi prostorski razporeditvi jelenjadi v letih 2021 in 2022 letu ni zaznani večjih sprememb. Največja gostota in odvzem jelenjadi v letih 2021 in 2022 letu je zabeležena v Snežniški NNE (2,83 živali / 100 ha), najmanjša pa v NNE Barje (0,44 živali / 100 ha).

Vpliv drugih vrst divjadi na jelenjad je razmeroma majhen, izjema so zavarovane velike zveri, ki nimajo statusa divjadi, še posebno izrazito v zadnjih letih beležimo selektivni vpliv volkov.

Zdravstveno stanje jelenjadi v LUO je zelo ugodno, nobenih posebnih bolezni, ki bi privedle do množičnih poginov ni zaznati.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja jelenjadi v večjem delu Notranjskega LUO je vzpostavitev stabilne in vitalne populacije jelenjadi, katera je usklajena do drugih vrst in do svojega okolja ter omogoča zagotavljanje prehranskih potreb velikih zveri, ki so v območju prisotne. Ker prisotnost jelenjadi na območju NNE Barje ni zaželeno, je cilj upravljanja izločitev vrste v tej NNE. Cilj, ki ga želimo doseči je tudi omogočanje naravne obnove gozdov po naravnih ujmah ki so prizadele območje, zato je na območju jelovo-bukovih gozdov cilj znižati številčnost jelenjadi.

Ukrepi in usmeritve

V Notranjskem LUO se **za leti 2023 in 2024 načrtuje odvzem 3.630 živali**. Načrt odvzema jelenjadi je vseh NNE, razen v Barjanski, v spolnem razmerju **M : Ž = 44 : 56** ter **54 % deležu načrtovanega odvzema telet in enoletnih živali ter 46 % deležu odvzema jelenjadi 2+**. Načrt izločitev po NNE upošteva predvsem ugotovitve o lokalno povečanih koncentracijah jelenjadi. **Zaradi izravnave strukturnih razmerji v populaciji jelenjadi je načrtovani odvzem košut (2+) minimalen, katerega je treba realizirati!**

V loviščih nižje načrtovalske enote Barje je načrtovani odstrel 60 živali le orientacija. Številčni odvzem jelenjadi v tej NNE navzgor ni omejen. Vsak upravljavec lovišča v tej NNE mora skrbeti le, da je na odvzem 1 jelena starejšega od 2+, realiziran odvzem vsaj 3 osebkov ostalih spolnih in starostnih kategorij.

Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi barjanska NNE

NNE / kategorija	Jeleni 2+	Ostale kategorije	SK JELENJAD	I/100ha lovne P
Barje	15	45	60	0,53
Orient. struktura - %	25	75	100	

Preglednica 4.2.2: Načrt odvzema jelenjadi ostale NNE

NNE / starost*	0+ M	1+ M	2-4 M	5+ M	0+ Ž	1+ Ž	2+ Ž	SK JEL.	I/100ha lovne P
Cerknica	121	41	68	68	136	68	178	680	2,31
Krim	210	68	117	117	234	117	307	1.170	3,12
Po – Bi	145	48	82	82	164	82	217	820	2,27
Snežnik	166	57	90	90	180	90	227	900	3,25
Skupaj	642	214	357	357	714	357	929	3.570	2,73
Struktura - %	18	6	10	10	20	10	26	100	

* dopolnjeno življensko leto

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel telet in junic, predvidoma najmanj 70 % do sredine novembra.

Dopustno odstopanje od skupne načrtovane višine izločitev ter po spolnih in starostnih razredih oz. starostnih skupinah (teleta in osebki 1+) je +/-15 %. Načrta odvzema v razredu dve in večletnih jelenov ni treba realizirati in ga tudi ni dovoljeno presehati, razen sorazmerno s preseganjem skupno načrtovanega odvzema. Pri teletih in enoletnih osebkih obeh spolov je med tema kategorijama dovoljena kompenzacija v višini +/-30 % odvzema, kar pomeni, da je možno od načrtovanega absolutnega števila telet odvzeti le-teh do 30 % manj / več, to pa je potem treba kompenzirati z zmanjšanim / povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu enoletne jelenjadi in obratno, ob upoštevanju spolne strukture odvzema obeh starostnih kategorij. V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano, dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (teleta, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega števila odvzema. Pri košutah je dovoljeno odstopanje +/-15 % .

V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem do 10 živali, dopustna toleranca +/- pomeni dve živali, pri načrtovanem odvzemu 11 ali več kosov pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost. Za lovišča osrednjega življenjskega območja, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 osebkov jelenjadi, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija +/-2 osebka, pri čemer načrta odvzema dve in več letnih jelenov ni dovoljeno presehati.

Pričakovana odstopanja od planirane spolne strukture, ki bi bila posledica velikih razlik v spolnem razmerju izločenih telet, se v izračunu spolnega razmerja prikažejo, a se ne obravnavajo kot napačna realizacija.

Pri presoji primernosti za odstrel posamezne živali je treba upoštevati, da se varuje telesno in po rogovju močnejše razvite osebke. Priporoča se tudi, da se košute lovi primarno na individualnih lovih ter da se dosega čim večji delež odvzema košut nad 10 let.

Morebitne omejitve lova jelenjadi znotraj lovišč ne smejo biti vzrok za nedoseganje načrta odvzema. Notranji režimi lova naj bodo takšni, da bodo zagotavljali realizacijo načrta po količini in kvaliteti. V loviščih, katere je močnejše prizadela ledena ujma ter vetrolom in so obsežni predeli gozdov napadeni s podlubniki, lahko pride do tehničnih problemov izvajanja lova na jelenjad, zato morajo upravljavci lovišč o navedenih težavah nemudoma obvestiti Zavod. Pri izvajanju lova na jelenjad, so se upravljavci lovišč dolžni striktno držati vseh naravovarstvenih režimov in usmeritev za vsa varovana območja, katera so navedena v ON za obdobje 2011-2020.

Preglednica 4.2.3: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	235	227	225	232	286	269	1474	42,9	18,3
Lanščaki	69	67	76	71	83	86	452	13,2	5,6
Jeleni 2-4	125	124	126	130	143	135	783	22,8	9,7
Jeleni 5-9	79	76	85	87	97	89	513	14,9	6,4
Jeleni 10 +	32	32	37	33	38	43	215	6,3	2,7
Skupaj JELENI	540	526	549	553	647	622	3437	100,0	42,8
Teleta Ž	275	272	272	296	299	345	1759	38,2	21,9
Junice	114	117	126	118	145	148	768	16,7	9,6
Košute 2+	335	342	335	317	372	372	2073	45,1	25,8
Skupaj KOŠUTE	724	731	733	731	816	865	4600	100,0	57,2
SKUPAJ odstrel in izgube	1264	1257	1282	1284	1463	1487	8037		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	1380	1384	1372	1377	1479	1479	8471
Odstrel in izgube / načrt	91,6	90,8	93,4	93,2	98,9	100,5	94,9
Delež JELENOV	42,7	41,8	42,8	43,1	44,2	41,8	42,8
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	18,7	18,5	19,3	19,5	19,0	18,0	18,8
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	54,8	54,3	54,5	55,8	55,6	57,0	55,4

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	31	36	41	44	72	53	277	17,9
Naravne izgube	227	245	228	185	196	186	1267	82,1
Skupaj izgube	258	281	269	229	268	239	1544	100,0
% izgub	20,4	22,4	21,0	17,8	18,3	16,1	19,2	
Odstrel	1006	976	1013	1055	1195	1248	6493	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	32	42	30	24	16	14	158	10,2
2 bolezen	1	0	0	1	0	1	3	0,2
3 krivolov	0	0	0	1	0	2	3	0,2
4 cesta	15	18	18	21	35	30	137	8,9
5 železnica	16	18	22	17	33	20	126	8,2
6 zveri	194	203	198	160	180	171	1106	71,6
7 psi	0	0	1	0	0	0	1	0,1
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10 drugo	0	0	0	5	4	1	10	0,6

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	41,1	39,8	41,2	42,2	41,6	41,0
Indeks	100,0	96,8	100,2	102,7	101,2	99,8
Lanščaki	66,1	66,3	68,7	65,8	66,2	66,3
Indeks	100,0	100,2	103,9	99,5	100,2	100,3
Teleta Ž	40,3	37,7	39,1	38,4	38,0	38,3
Indeks	100,0	93,5	97,0	95,3	94,3	95,0
Junice	59,8	60,7	59,5	56,1	57,8	56,6
Indeks	100,0	101,4	99,5	93,8	96,7	94,6

Masa trofej jelenov (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
jeleni 2 - 4	2138	2196	2462	2396	2371	2218
indeks	100,0	102,7	115,2	112,1	110,9	103,7
jeleni 5 - 9	4288	4030	4338	4502	4299	4350
indeks	100,0	94,0	101,2	105,0	100,3	101,4
jeleni 10+	4757	4865	5377	5126	5068	5132
indeks	100,0	102,3	113,0	107,8	106,5	107,9

4.3 Damjak (*Dama dama*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Prostorski okvir obravnave je celoten LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odstrel damjakov se vrši po posebnih odločbah lovske inšpekcije in določilih letnega načrta LUO in se nanaša izključno na iz obor pobegle živali. V šestletju so bile odstreljene 3 živali.

Ocena stanja populacije

Stanje damjakov ni strukturirana populacija, temveč posamezne pobegle živali iz obor.

Prilagojeni cilji

V prosti naravi ne želimo imeti damjakov.

Ukrepi in usmeritve

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov načrtovanja niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo ali drugimi določili predmetne zakonodaje. Pri odstrelu osebkov, za katere se predvideva da izvirajo iz obor, se upoštevajo določila 8. odstavka 50. čl. ZDlov-1. Damjake je potrebno iz proste narave odstraniti, ne glede na spol in starost živali. Upoštevati je treba le lovno dobo.

Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema jelena damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Lanščaki	0	1	0	0	0	0	1	50,0	33,3
Jeleni 2-4	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Jeleni 5-9	0	0	0	0	0	1	1	50,0	33,3
Jeleni 9 +	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Skupaj JELENI	0	1	0	0	0	1	2	100,0	66,7
Teleta Ž	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Junice	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Košute 2+	1	0	0	0	0	0	1	100,0	33,3
Skupaj KOŠUTE	1	0	0	0	0	0	1	100,0	33,3
SKUPAJ odstrel in izgube	1	1	0	0	0	1	3		100,0

4.4 Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

V LUO se gams pojavlja v dveh manjših populacijskih območjih, oziroma skupinah gamsov in ga zato obravnavamo samo v NNE Krim in NNE Snežnik. V zadnjih letih so manjše skupine gamsov prisotne tudi na pobočjih Kozleka in Goljakov ter posamezni manjši gamsji tropi tudi v Javornikih, v Po-Bi NNE.

Gamsi se na obravnavanem območju nahajajo v soteski Iške in Zale, v pobočjih nad Borovnico, na Snežniku z okolico, manjše število gamsov pa živi v kraških vrtačah med Ljubljanskim vrhom ter Ravnikom, v Unški in Javorniški koliševki, Javornikih ter v rebreh nad Kuteževim pod Goljaki.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem gamsov v LUO je v preteklih 6 letih nihajoč s trendom upadanja. V letih 2021 in 2022 je bilo odvzetih 107 gamsov, kar je pod povprečjem v zadnjih šestih letih (112,6).

V preteklih letih se je malenkostno bolj posegalo med moški spol (57,7 %), kar je krepilo kolonije, odvzem koz pa je dosegal 42,3 %. Delež mladih živali v odvzemu v I. starostnem razredu je v 6 letnem povprečju 59,7 %, kar je zelo velik delež in potrjuje, da je gams na Notranjskem v dobri kondiciji. Tudi v letih 2021 in 2022 se je glede na načrt največ posegalo v razred mladih kozlov, ni bil pa načrt presežen v nobenem razredu ne glede na spol. Povprečno doseganje odvzema glede na načrtovano je bilo v letih 2021 in 2022 82,3 %.

Trendi telesnih mas glede na stanje izpred 6 let so med leti nihajoči v vseh kategorijah. Vzorec je premajhen za resne analize tega kriterija kot indikatorja stanja populacije.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri gamsu se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja zapisani v ON 2011-2020 v LUO solidno izpolnjujejo. Upravljanje s populacijo je glede na postavljene cilje ustrezno, potrebno pozornost je treba nameniti zgolj poseganju v srednji starostni razred in jo po potrebi posebej omejiti. Zaradi neproblematičnosti populacije z vidika vpliva na njeno okolje tudi slabša realizacija načrta ni problematična, če le se zagotovi odvzem v spolnem razmerju čim bližje $M : \text{Ž} = 1 : 1$ in ne presega načrtovanega odvzema v srednjem starostnem razredu.

Ocena stanja populacije

Številčno stanje gamsov na področju Krima in Iške je okolju primerno, s stabilnim trendom, na Snežniku je v upadanju, krepí se kolonija na Kozleku in Goljaki, iz migratornih gamsov se oblikuje kolonija v Javornikih ter krimskem delu lovišča Rakovnik - Škofljica. Spolna struktura populacije gamsa je ugodna.

Zdravstveno stanje gamsov na Notranjskem je dobro, saj v zadnjih 6 letih tu ni bilo nobenih evidentiranih izgub zaradi tradicionalnih gamsjih bolezni. Vse evidentirane izgube gamsov so nastale zaradi neznanih vzrokov (33,3 %) in zveri (66,7 % vseh izgub). Tudi sicer so dokazano evidentirane izgube pri tej vrsti divjadi izjema, saj je delež izgub gamsa v zadnjih 6 letih komaj 6,2 % od celotnega odvzema gamsa.

Prilagojeni cilji

Gams je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov. Skladno s tem je cilj upravljanja z gamsom na nivoju Slovenije ohranjanje obstoječe številčnosti in območja razširjenosti.

Cilj upravljanja je ohranitev in stabiliziranje stanja gamsjih tropov na obstoječih življenjskih prostorih, z možnostjo zmerne povečevanja številčnosti v zdravih gamsjih tropih. Širitev gamsjih skupin in kolonij naj bo dopuščena in spontana, po naravni poti, v vse habitate, ki si jih gamsi izberejo za svoje življenjsko območje.

Ukrepi in usmeritve

Skupni načrt odvzema v letih 2023 in 2024 je 124 gamsov, ob nespremenjeni spolni in starostni strukturi načrtovanega odvzema.

Za doseg tega cilja načrtujemo redni odstrel le v NNE Krim in NNE Snežnik. V letih 2023 in 2024 načrtujemo tudi odvzem desetih gamsov na območju Kozleka in Goljakov, po dva gamsa ne glede na starostni razred in ne glede na spol (priporočljivo je, da se ne posega med vodeče koze in koze vodnice) v loviščih Rakovnik -

Škofljica in Tomišelj, dva gamsa v razredu mladih v Javornikih ter dva gamsa v razredu mladih v lovišču Nova vas, saj ocenjujemo, da je tam kolonija gamsov že toliko številčna in stabilna, da lahko vanjo posegamo z zelo omejenim odstrelom.

Preglednica 4.4.1: Načrt odvzema gamsov

Kategorija NNE	kozli mladi	kozli sred.	kozli stari	sk kozli	koze mlade	koze sred.	koze stare	sk koze	SKUPAJ GAMSI
Po-Bi, Cerknica	5	2	1	8	4	1	1	6	14
Krim, Barje	34	17	10	61	25	9	9	43	108
Snežnik	1	1	1	3	2	0	1	3	6
Skupaj	40	20	12	72	31	10	11	52	124
Struktura %	32	16	10	58	25	8	9	42	100

***V Javornikih (lovi se 2 gamsa v razredu mladih ne glede na spol) se gamsa lovi v loviščih Javornik Postojna, Pivka, Prestranek, Tabor Zagorje, Rakek in Cerknica. Dva gamsa v razredu mladih ne glede na spol se lovi tudi v lovišču Nova vas. V loviščih Rakovnik - Škofljica in Tomišelj se lovi po dva gamsa ne glede na starostni razred in ne glede na spol (priporočljivo je, da se ne posega med vodeče koze in koze vodnice). V vseh teh loviščih odvzema ni treba realizirati. V primeru, da se odvzem ne realizira, se odstrela NE prerazporeja!**

Za gamsa je dovoljeno odstopanje od načrtovanega po višini do +/- 15 % od načrtovanega skupnega števila odvzema. Odvzem v srednjem razredu pri vsakem spolu posebej se lahko prekorači do 10 %, v ostalih razredih presejanje ni omejeno v skladu s splošnimi določili možnih odstopanj realizacije od načrta. V kolikor 10 % znotraj posamezne spolne kategorije drugega starostnega razreda predstavlja manj kot 1 žival, se kot dopustno odstopanje šteje +/- 1 žival. Neizvršeni odvzem v drugem starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v prvem in tretjem starostnem razredu. Odvzem v tretjem starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v prvem starostnem razredu. Odstopanje v spolni strukturi za vse starostne kategorije razen mladičev je praviloma do 3 % od realizirane strukture v odstotkih (npr. 47:53).

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema od vključno 4 do vključno 10 gamsov, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija +1 do -2 živali. V teh loviščih se srednji starostni razred pri obeh spolih skupaj lahko praviloma preseže za največ 1 žival, razlika v spolnem razmerju pa lahko pri realizaciji odstopa tudi za največ 1 žival.

Za lovišča, ki imajo skupen načrt odvzema oziroma kjer načrt za posamezno lovišče ne presega 3 gamse, načrta odvzema ni obvezno dosegati, lahko pa se ga presega za 1 gamsa.

Odstrel posameznih migrirajočih osebkov ni dovoljen, saj le-ti vzdržujejo socialne stike in bogatijo genski fond med posameznimi sub-populacijami gamsov.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Večji poudarek je na količinskem doseganju odvzema pred izbirnim odstrelom. Priporočljivo je, da se glavnino načrtovanega odstrela izvede takoj po začetku lovne dobe (50 % do konca oktobra).

Notranji režimi lova gamsa v loviščih naj bodo takšni, da bodo zagotavljali doseganje načrta po količini in kvaliteti. O morebitni uplenitvi gamsa v lovišču Javornik Postojna, Pivka, Prestranek, Tabor Zagorje, Rakek in Cerknica morajo upravljavci navedenih lovišč takoj obvestiti ZGS.

Odstrel mladičev-kozličev glede na spol ni pomemben, odstopanja med spoloma niso obravnavna kot kršitev. V prvem starostnem razredu (ml., 1+*, 2+*) je obvezna realizacija mladičev in enoletnikov, vseeno je ali se odstrel mladiča ali enoletnika.

Odstrel načrtovanih živali v srednjem starostnem razredu (M 3+ do 7+, Ž 3+ do 10+) se lahko nadomesti z odstrelom v prvem ali tretjem (M 8+*, Ž 11*+) starostnem razredu. Nerealiziranega odvzema v drugih starostnih razredih se ne sme nadomeščati v srednjem starostnem razredu.

Odstrel načrtovanih živali v prvem starostnem razredu se lahko nadomesti z odstrelom v tretjem starostnem razredu.

Preglednica 4.4.2: Analiza odvzema in telesnih mas gamsov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	9	7	9	9	11	6	51	26,2	15,1
Kozli 1+	5	3	6	10	6	5	35	17,9	10,4
Kozli 2+	6	11	3	0	6	3	29	14,9	8,6
I. starostni razred	20	21	18	19	23	14	115	59,0	34,0
Kozli 3+ do 7+	9	8	13	9	9	9	57	29,2	16,9
Kozli 8+ in več	4	4	4	5	2	4	23	11,8	6,8
Skupaj KOZLI	33	33	35	33	34	27	195	100,0	57,7
Mladiči Ž	5	6	7	7	6	6	37	25,9	10,9
Koze 1+	6	4	5	8	5	7	35	24,5	10,4
Koze 2+	4	5	1	1	1	3	15	10,5	4,4
I. starostni razred	15	15	13	16	12	16	87	60,8	25,7
Koze 3+ do 10+	5	4	6	5	4	6	30	21,0	8,9
Koze 11+ in več	5	4	4	5	5	3	26	18,2	7,7
Skupaj KOZE	25	23	23	26	21	25	143	100,0	42,3
SKUPAJ odstrel in izgube	58	56	58	59	55	52	338		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	68	68	68	68	65	65	402
Odstrel in izgube / načrt	85,3	82,4	85,3	86,8	84,6	80,0	84,1
Delež KOZLOV	56,9	58,9	60,3	55,9	61,8	51,9	57,7
Delež kozlov 2+ in več	32,8	41,1	34,5	23,7	30,9	30,8	32,2
Delež koz 2+ in več	24,1	23,2	19,0	18,6	18,2	23,1	21,0
Delež mladih (mladiči, 1+) ne glede na spol	43,1	35,7	46,6	57,6	50,9	46,2	46,7

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	1	0	0	1	4,8
Naravne izgube	4	3	4	5	2	2	20	95,2
Skupaj izgube	4	3	4	6	2	2	21	100,0
% izgub	6,9	5,4	6,9	10,2	3,6	3,8	6,2	
Odstrel	54	53	54	53	53	50	317	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	1	0	2	0	0	4	19,0
2 bolezen	0	0	0	0	0	1	1	4,8
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	0	0	0	0	0	0	0	0,0
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri	3	2	4	2	2	1	14	66,7
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10 drugo	0	0	0	1	0	0	1	4,8

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mladiči M	9	9,3	9,4	8,9	9	9,2
Indeks	100,0	103,3	104,4	98,9	100,0	102,2
kozli 1+	13,8	12,0	15,2	13,1	13,5	12,9
Indeks	100,0	87,0	110,1	94,9	97,8	93,5
mladiči Ž	8,7	8,0	9,8	8,4	8,8	8,4
Indeks	100,0	92,0	112,6	96,6	101,1	96,6
koze 1+	13,5	11,2	12,4	10,8	11,9	11,7
Indeks	100,0	83,0	91,9	80,0	88,1	86,7

4.5 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Obravnavanje divjega prašiča v LUO opravljamo zaradi zelo različnih naravnih pogojev gospodarjenja v območju po naslednjih NNE:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrca in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Divji prašič je vrsta, katere številčnost se med leti na Notranjskem močno spreminja. Porast številčnosti se je nadaljeval tudi v zadnjih letih, čeprav praviloma z nihanji med posameznimi leti. To značilnost opazimo v vseh NNE. V zadnjih dveh letih je bila številčnost divjih prašičev v območju glede na povprečje zadnjih 6 let nad povprečjem.

Struktura odvzema v preteklih 6 letih je bila s stališča razvoja populacije zadovoljiva. Odvzem odraslih svinj 2+ in lanščakinj v letih 2021 in 2022 znaša 23,8 %. V zadnjem 6 letnem obdobju je v odvzemu divjega prašiča delež odraslih svinj in lanščakinj, predvsem na račun odvzema v letu 2021 in 2012, dosegel ciljni delež in znaša več kot 22 % (22,2 %).

Odvzem 1.933 divjih prašičev v letih 2021 in 2022 predstavlja 124,7 % načrtovanega odvzema. Glede na povprečje odvzema zadnjih šest let je realizacija v letih 2021 in 2022 dosegla 115,4 %. Najprimernejši habitat za divjega prašiča je še vedno Postojnsko - Bistriška NNE, kjer je bilo tudi v letih 2021 in 2022 odvzetih še vedno kar 55,0 % celotnega odvzema divjih prašičev ter v zadnjih letih tudi Snežniška NNE, v kateri je odvzem divjih prašičev v letih 2021 in 2022 znašal 12,8 % celotnega odvzema te vrste v LUO. Vzroki za takšno porazdelitev odvzema divjega prašiča so predvsem v ugodnih življenjskih pogojih v skrajnem JZ delu LUO, pestrosti drevesnih vrst zlasti prisotnosti cera, katerega obrod je bil tudi v lanskem letu soliden, težko prehodnem intenzivno zaraščajočem se terenu, kateri divjemu prašiču nudi varno kritje ter ugodne vremenske razmere. Na višino odvzema v tem delu območja vpliva tudi stanje v sosednjem LUO Primorske, kjer je številčnost izjemna že nekaj let, ter način upravljanja z divjim prašičem v sosednji Hrvaški. Pričakujemo, da se bo trend naraščanja številčnosti divjega prašiča v prihodnjem letu umirjal ter postopno dosegel povprečno številčnost, kakršna je bila v zadnjih desetih letih.

V letih 2021 in 2022 so lovci z odstrelom posegli s 48,1 % med ozimce obeh spolov, 41,8 % med lanščake in lanščakinje ter 10,1 % med odrasle živali, kar je glede na rast in biološke značilnosti populacije še vedno premalo. Delež lanščakinj v skupnem odvzemu je 17,4 %, delež odstrela starejših svinj je 6,4 % in je enak povprečju zadnjih šest let. Izredno visok delež odvzema mladičev dokazuje, da imamo opraviti z izredno vitalno populacijo v dobri življenjski kondiciji, katera se je sposobna ustrezno prilagajati spremembam v življenjskem okolju ter se nanje hitro in učinkovito odzivati.

Izgube pri divjem prašiču so že vsa leta zanemarljive, v letih 2021 in 2022 znašajo 1,1 % od skupnega odvzema in so predvsem posledica prometa, zveri in neznanega vzroka.

Uspešnost upravljanja z divjim prašičem v Sloveniji presojava predvsem z vidika trendov številčnosti in znosnosti vpliva prašičev na kmetijstvo. Za Notranjsko LUO menimo, da so bili dosedanji posegi v populacijo pravilni, so odraz stanja v populaciji in naravi. Pričakujemo, da bo številčnost divjih prašičev v letih 2023 in 2024 glede na izvršene ukrepe v populaciji divjega prašiča v preteklosti ter glede na stanje v okolju na nižjem nivoju kot je bila v letih 2021 in 2022.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pretekli načrti vsebujejo tudi določilo, da bo ustrezna višina odvzema dosežena, če bodo doseženi z načrtom določeni cilji zmanjševanja populacije. Za preteklih 6 let lahko rečemo, da cilji niso bili v celoti doseženi, zmanjšanje populacije je sicer v posameznih letih nakazano a ni znatno, vendar se z lovskim upravljanjem preprečuje njeno nadaljnje povečevanje.

Ker cilji trajnejšega znižanja populacije še vedno niso doseženi, je treba še naprej vztrajati na relativno visokih posegih v populacijo, tudi in še zlasti zaradi groženj s pojavom afriške prašičje kuge (APK) v Sloveniji.

Ocena stanja populacije

Številčnost populacije divjega prašiča v LUO v zadnjih letih ciklično niha ter je bila v letih 2021 in 2022 nad šestletnim povprečjem. Pritisk vrste na okolje je v letih 2021 in 2022 nad povprečjem zadnjih šest let. Večje število problemov znotraj LUO je zaznati na južnem in jugovzhodnem delu LUO, medtem ko je v drugih delih območja populacija divjega prašiča v ugodnem labilnem ravnovesju z okoljem. Intenziteta odvzema divjega prašiča v LUO je v letih 2021 in 2022 znašala 1,36 živali / 100 ha lovne površine. Največja intenziteta odvzema je sicer v Postojnsko-Bistriški nižji načrtovalski enoti (2,94 živali / 100 ha lovne površine), kjer je odzem prašičev na enoto lovne površine nekajkrat višji kot v drugih nižjih načrtovalskih enotah.

Iz analize je razvidno, da je odstrel divjih prašičev v letih 2021 in 2022 posledica ujemanja vseh pogojev v določenem času, kar je imelo za posledico večjo številčnost divjih prašičev v območju.

Vpliv drugih vrst divjadi na divjega prašiča je neopazen. Zdravstveno stanje populacije je dobro, posebnih boleznih ni zaznati.

Prilagojeni cilji

Cilj gospodarjenja je vzdrževanje zdrave, številčno nizke populacije divjega prašiča, s poudarkom znižanja številčnosti predvsem v delih, kjer so povečane škode na kmetijskih površinah.

Ukrepi in usmeritve

Na osnovi navodil se načrtuje le:

- **skupna višina odvzema divjega prašiča za LUO;**
- **po strukturi se načrtuje le odzem lanščakinj in svinj, ki naj skupaj dosega minimalno vsaj 20 % v strukturi odvzema;**
- **odzem ostalih kategorij divjega prašiča (po spolu in starosti) se ne načrtuje;**
- **načrtovano višino odvzema je dovoljeno neomejeno presegati v vseh kategorijah;**
- **v kolikor je v LUO dosežena načrtovana kvota lanščakinj in svinj, posamezna lovišča niso dolžna zagotavljati 20 % deleža lanščakinj in svinj v skupnem odvzemu lovišča;**
- **dopustno odstopanje realizacije od načrta, zaradi populacijskih nihanj ali drugih objektivnih razlogov, zaradi katerih osnovni načrt ne bi bil dosežen, je - 30 % in velja za vse kategorije divjih prašičev, tudi za združeno kategorijo lanščakinj in svinj, kjer pa se mora hkrati ob nedoseganju osnovnega načrta ohraniti minimalni delež 20 % lanščakinj in svinj v odvzemu.**

Glede na lansko realizacijo in prostorsko razporeditev odstrela divjih prašičev, glede na doseženo strukturo odstrela, glede na pričakovano in običajno nihanje številčnosti divjih prašičev zaradi spremenjenih naravnih razmer in glede na povečano nevarnost za kmetijske površine pri večji številčnosti te divjadi, načrtujemo odstrel, ki naj zanaša za leti 2023 in 2024 v celotnem LUO **1.780 divjih prašičev** in sicer v **minimalnem 22 % deležu načrtovanega odvzema lanščakinj in svinj 2+ ter do 78 % deležu ostalih starostnih in spolnih kategorij divjih prašičev. Zaradi cilja ohranjanja zdrave in številčno primerne populacije divjega prašiča, posebej opozarjamo, da je številčno odstrel navzgor neomejen in zaželen!**

Pričakovano večje odstopanje pri realizaciji od načrta ne sme presenetiti, saj so tudi večja nihanja izločitev pri divjih prašičih pogost pojav.

Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Pred in v primeru pojava APK so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem ZNUAPK in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)). Zakon med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Upravljalci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem. V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem

letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljen ana osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarstvenih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki. Vse relevantne informacije v zvezi z APK so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si teme/afriskaprasicija-kuga-pri-divjih-prasicih>.

Preglednica 4.5.1: Načrt odvzema divjih prašičev

NNE /Starost	Lanščakinje Svinje 2+	Ostale kategorije	SK. PRAŠIČI	I/100ha lovne P
Barje	31	109	140	1,24
Krim	51	182	233	0,62
Cerknica	48	169	217	0,74
Po-Bi	214	756	970	2,68
Snežnik	48	172	220	0,80
Skupaj	392	1.388	1.780	1,25
Struktura %	22	78	100	

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Dopustno odstopanje od načrta odvzema za divjega prašiča za lovišča, ki imajo **načrtovan odvzem 20 in več osebkov divjega prašiča**, je lahko po višini navzdol največ do 30 %, pri čemer se izračunane vrednosti odstopanja zaokrožujejo na najbližjo celo vrednost.

Dopustno odstopanje od načrta odvzema za divjega prašiča za lovišča, ki imajo **načrtovan odvzem več kot 5 in do 20 osebkov divjega prašiča**, je lahko po višini navzdol največ do 50 %, pri čemer se izračunane vrednosti odstopanja zaokrožujejo na najbližjo celo vrednost.

Loviščem, ki imajo **načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkom**, načrtovane višine odvzema ni treba dosegati (možno odstopanje do 100 %).

Razmerja spolne in starostne strukture v odvzemu združene kategorije ozimcev, lanščakov in marjascev niso pomembna, je pa potrebno v evidentiranju odvzema spol in starost dosledno zabeležiti. Glede na verjetnost pojavljanja škod je treba povečanje odstrela realizirati predvsem v tistih predelih, kjer so škode večje in pogostejše. Za izpolnitev načrta odvzema divjega prašiča v posamezni NNE so tekom leta nujna uskaljevanja med upravljavci lovišč na ravni OZUL-a in ZGS ter nujne spremembe odvzema v načrtih lovišč znotraj NNE.

Morebitne omejitve lova divjega prašiča znotraj lovišč ne smejo biti vzrok za ne doseganje načrta odstrela. Notranji režimi lova lovišč naj bodo takšni, da bodo zagotavljali dosego načrta po količini in kvaliteti. Posebno pozornost je treba posvetiti predvsem zadostnemu, oziroma načrtovanemu odstrelu starejših svinj. Skupni lovi se na divje prašiče lahko izvaja od 15. 09. do 31. 01.

Pomemben ukrep preprečevanja škod od prašičev je urejeno in nadzorovano krmljenje. Ker stihjsko krmljenje škoduje tako gospodarjenju s prašičem kot gospodarjenju z drugimi vrstami divjadi, je dopustno le krmljenje, ki se izvaja na lokacijah navedenih v Katastru krmišč Notranjskega LUO oziroma katero sledi usmeritvam iz poglavja o načrtovanih ukrepih v življenjskem okolju v letih 2023 in 2024 in se nanašajo na krmljenje divjega prašiča.

Preglednica 4.5.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	211	171	249	178	275	210	1294	49,2	25,7
Lanščaki	205	108	206	173	296	176	1164	44,3	23,2
Merjasci 2+	33	21	27	17	43	29	170	6,5	3,4
Skupaj MOŠKI SPOL	449	300	482	368	614	415	2628	100,0	52,3
Mladiči Ž	278	160	237	163	226	218	1282	53,5	25,5
Lanščakinje	144	93	117	103	203	133	793	33,1	15,8
Svinje 2+	64	50	43	42	79	45	323	13,5	6,4
Skupaj SVINJE	486	303	397	308	508	396	2398	100,0	47,7
SKUPAJ odstrel in izgube	935	603	879	676	1122	811	5026		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	800	850	700	800	850	700	4700
Odstrel in izgube / načrt	116,9	70,9	125,6	84,5	132,0	115,9	106,9
Delež PRAŠIČEV	48,0	49,8	54,8	54,4	54,7	51,2	52,3
Delež mladičev ne glede na spol	52,3	54,9	55,3	50,4	44,7	52,8	51,3
Delež lanščakov ne glede na spol	37,3	33,3	36,7	40,8	44,5	38,1	38,9
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	10,4	11,8	8,0	8,7	10,9	9,1	9,8

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	4	1	4	6	8	9	32	37,2
Naravne izgube	17	17	9	7	4	0	54	62,8
Skupaj izgube	21	18	13	13	12	9	86	100,0
% izgub	2,2	3,0	1,5	1,9	1,1	1,1	1,7	
Odstrel	914	585	866	663	1110	802	4994	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	11	10	6	4	2	0	33	38,4
2 bolezen	1	0	0	1	0	0	2	2,3
3 krivolov	0	0	1	0	0	0	1	1,2
4 cesta	3	1	2	3	6	7	22	25,6
5 železnica	1	0	1	1	1	1	5	5,8
6 zveri	5	7	3	2	2	0	19	22,1
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10 drugo	0	0	0	2	1	1	4	4,7

Telesne mase (biološka telesna masa)							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Mladiči M	21,1	22,4	22,7	24,2	23,2	22,2	
Indeks	100,0	106,2	107,6	114,7	110,0	105,2	
Lanščaki	51	48,4	57	50,7	50,2	49	
Indeks	100,0	94,9	111,8	99,4	98,4	96,1	
Mladiči Ž	18,6	19,9	21	22,8	19,1	18,8	
Indeks	100,0	107,0	112,9	122,6	102,7	101,1	
Lanščakinje	45,5	45,6	46,4	44,4	45,2	44,5	
Indeks	100,0	100,2	102,0	97,6	99,3	97,8	

4.6 Šakal (*Canis Aureus*)

Prostorski okvir obravnave – LUO

Prostorski okvir obravnave šakala je območje LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo z letnimi lovsko upravljivskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste.

V LUO Notranjske je bil v zadnjih letih zabeležen odvzem - kot posledica povoza v sledečih loviščih:

- leta 2015 v lovišču Brezovica
- leta 2016 v lovišču Grahovo
- leta 2017 v loviščih Rakovnik - Škofljica in Cerknica
- leta 2018 v loviščih Javornik - Postojna, Prestranek, in 2 šakala v lovišču IG
- leta 2019 2 šakala v lovišču Prestranek in 1 šakal v lovišču IG
- leta 2020 25 šakalov
- leta 2021 34 šakalov
- leta 2022 47 šakalov

V letih 2021 in 2022 je bil načrt odvzema za Notranjski LUO 64 šakalov, v tem obdobju je bilo skupno odvzetih 81 šakalov. Glavnina šakalov je bila odvzetih v NNE Barje.

Presoja uspešnosti upravljanja

Zaradi kratkotrajnega načrtnega upravljanja z vrsto presoja uspešnosti upravljanja vrste ni enako smiselna kot pri ostalih vrstah, katere upravljamo daljše obdobje. Obenem ocenjujemo, da je bilo preteklo upravljanje le delno uspešno. Podatki monitoringa, ki temeljijo pretežno na odvzemu (prostorska razširjenost in trend številčnosti), kažejo, da še nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja vrste v Sloveniji, kar pomeni, da drugega pomembnega upravljavskega cilja še nismo dosegli.

Ocena stanja populacije

Po ugotovitvah projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji« (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP) je na ravni Slovenije veljala ocena, da je populacija šakala v ugodnem stanju, vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter prostorskega širjenja. V zadnjih letih je populacija kljub (previdnostno naravnemu) odvzemu še naprej številčno naraščala in se prostorsko širila, kar se odraža tudi v povečanem obsegu neželenih vplivov vrste v okolju – zlasti v vplivu na naraven plen (predvsem srnjad) in v škodah na rejnih/domačih živalih.

Šakal je prisoten v celotnem LUO. Posamezni osebkovi so opaženi tudi v strnjjenih gozdovih v LPN Jelen. Šakal povzroča tudi škode na domačih živalih, saj je zabeleženih že več škodnih primerov, kjer je kot povzročitelj škode šakal.

Prilagojeni cilji

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala.

Obenem je cilj upravljanja vrste v Sloveniji zmanjšanje vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. Skladno s tem je namen upravljanja populacije šakala ustaviti nadaljnje naraščanje njene številčnosti in prostorsko širjenje.

Ukrepi in usmeritve

1. Monitoring populacije

Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljavci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,
- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

2. Odvzem osebkov

Pri načrtovanju odvzema smo izhajali iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev.

Skladno z navedenim **načrtovani odvzem šakala v IV. Notranjskem LUO v obdobju 2023-2024 znaša 140 osebkov.**

Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO.

Dopustna odstopanja. Načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati. Dopustno preseganje načrtovanega odvzema znaša 50 %. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil načrta.

V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombe naj se zabeleži ocenjena starost oz. starostna kategorija (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

Upravljevec lovišča mora o času in kraju odvzema šakala nemudoma (**TAKOJ**) obvestiti Območno enoto Postojna Zavoda za gozdove Slovenije **OEPojna@zgs.si** in **peter.krma@zgs.si**. ZGS OE Postojna mora o realiziranem odvzemu obvestiti upravljavce lovišč.

Preglednica 4.6.2: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	1	2	2	15	22	30	72
Samice	3	2	1	10	12	17	45
Skupaj odstrel in izgube	4	4	3	25	34	47	70
Načrt - skupaj	0	0	0	23	32	32	87
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	108,7	106,3	146,9	80,5

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	4	4	3	2	2	1	16	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	4	4	3	2	2	1	16	100,0
% izgub	100,0	100,0	100,0	8,0	5,9	2,1	22,9	
Odstrel	0	0	0	23	32	46	54	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	0	0	0	0	0	0	0	0,0
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	4	3	2	2	1	1	13	81,3
5 železnica	0	1	1	0	1	0	3	18,8
6 zveri	0	0	0	0	0	0	0	0,0
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.7 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Lisica je vrsta, ki je splošno razširjena v vsem LUO. Samo zaradi večje preglednosti jo obravnavamo po organizacijskih sklopih – nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrcra in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Za izločitve lisic iz populacije je sicer značilno številčno nihanje med posameznimi leti. Povprečno je bilo v preteklem 6 letnem obdobju v LUO na leto izločeno 628 lisic, glede na načrtovani odvzem je to 97,5 %. Sodeč po podatkih realizacije načrta odvzema, ki so jih posredovale lovske organizacije, so med nižjimi načrtovalskimi enotami v letih 2021 in 2022 načrt odvzema presegli v NNE Barje 128,0 %, v NNE Snežnik je bil načrt realiziran 100 %, v NNE Cerknica 98,4 %, NNE Po-Bi 91,0 % in NNE Krim 90,0 %.

Skupni odvzem lisic v letih 2021 in 2022 je znašal 1253 lisic, kar je 98,5 % načrtovanega odvzema. Trend odvzema v zadnjih šestih letih je nihajoč in se giblje med 584 in 663 živali na leto. Delež izgub je relativno nizek, komaj 9,9 % skupnega odvzema lisic v zadnjih šestih letih. V letih 2021 in 2022 je med izgubami prevladoval promet s kar 85,0 %, 4,5 % je bilo izgub kot posledica garij. Podatki o izgubah zaradi bolezni pa tudi zaradi prometa gotovo niso povsem verodostojni. Tudi v letih 2021 in 2022 so med izgubami evidentirane garje, ki dodatno vplivajo na povečano selekcijo populacije lisice. Menimo, da je bil v letih 2021 in 2022 odstrel lisic zadovoljiv ter je odraz stanja populacije lisice in njenega življenjskega okolja ter značilnih medletnih nihanj številčnosti populacije lisice.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Ocenjujemo, da je številčnost lisic v območju v stabilnem stanju.

Medvrstni vplivi lisic na druge vrste divjadi so pri lisici široki, saj kot predator močno posega zlasti med malo divjad in srnjad v dobi poleganja mladičev.

Prilagojeni cilji

Zadrževati številčnost zdrave populacije lisic na nizki ravni. Nizka številčnost populacije je zaželena zlasti tam, kjer je upravljanje z drugimi vrstami male divjadi intenzivnejše.

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem 1.270 lisic v Notranjskem LUO. Zaradi cilja ohranjanja zdrave in številčno primerne populacije lisice, posebej opozarjamo, da je številčno načrtovani odvzem lisic dovoljeno navzgor presegati in sicer za 100 %, medtem ko je odstopanje po višini navzdol dovoljeno do – 30 % načrtovanega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 lisic, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 3 kose.

Pri lovu je treba biti pozoren na morebitne bolezenske znake. V skladu z navodili MKGP (št. 322-08-170/2005/4) z dne 29. 02. 2008 je v primeru utemeljenega suma na bolezen dovoljen odstrel take živali ne glede na lovopust. O tem mora takoj po izrednem posegu upravljalec lovišča obvestiti lovskega inšpektorja in naknadno tudi uradnega veterinarja. Upravljalci lovišč in lovišč s posebnim namenom so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preglednica 4.7.1: Načrt odvzema lisic

NNE:	Št. živali
Barje	190
Krim	404
Cerknica	358
Po-BI	198
Snežnik	120
Skupaj LUO	1.270

Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	335	304	318	310	320	315	1902
Samice	328	280	333	306	312	306	1865
Skupaj odstrel in izgube	663	584	651	616	632	621	3767
Načrt - skupaj	650	675	626	642	636	636	3865
Odstrel in izgube / načrt	102,0	86,5	104,0	96,0	99,4	97,6	97,5

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	77	59	68	47	44	24	319	85,3
Naravne izgube	15	5	12	8	6	9	55	14,7
Skupaj izgube	92	64	80	55	50	33	374	100,0
% izgub	13,9	11,0	12,3	8,9	7,9	5,3	9,9	
Odstrel	571	520	571	561	582	588	3393	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	6	2	5	3	3	5	24	6,4
2 bolezen	2	2	0	4	2	0	10	2,7
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	73	58	68	46	42	23	310	82,9
5 železnica	3	1	0	1	2	1	8	2,1
6 zveri	1	1	0	1	0	1	4	1,1
7 psi	1	0	0	0	0	0	1	0,3
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	6	0	7	0	1	3	17	4,5

4.8 Jazbec (*Meles meles*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Jazbec poseljuje celotno območje z izjemo urbaniziranih predelov in ga obravnavamo enako kot ostale male zveri po nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrcra in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Za izločitve jazbeca iz populacije je značilno številčno nihanje med posameznimi leti. Povprečje odvzema v zadnjih 6 letih je tako 148,0 živali in konstantno raste. V izločitvah zajete izgube so predvsem posledica prometa in znašajo 17,9 % celotnega odvzema te divjadi v letih 2021 in 2022. Realizacija odvzema glede na načrt je bila v 6 letnem povprečju 99,9 %, v letih 2021 in 2022 pa 99,4 %, kar je v absolutnem številu (318 živali) najvišja realizacija odvzema jazbeca v zadnjih 6 letih in je gotovo tudi posledica natančnejših evidenc. Uspešnost realizacije odvzema v letih 2021 in 2022 je bila v okviru pričakovanj in je dobra.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Ocenjujemo, da je stanje v populaciji jazbeca na Notranjskem dobro, da je številčnost ustrezna življenjskim razmeram. Populacija je zdrava, znatnejšega vpliva na druge vrste nima, lisica pa nasprotno lahko povzroči prenos stekline in garij tudi na jazbeca. Vpliv jazbeca na drugo malo divjad ni velik. Na posameznih omejenih lokacijah lahko povzroči tudi občutno škodo na poljščinah. Menimo, da je nihanje odvzema jazbeca predvsem posledica prehodnega zanimanja za lov na to divjad in v posameznih primerih še vedno pomanjkljivega evidentiranja.

Prilagojeni cilji

Ohranitev sedanjega stanja.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema 360 jazbecov za leti 2023 in 2024 je nekoliko višji načrtu odvzema v letih 2021 in 2022 ter v grobem sledi trendu odvzema te vrste. Dovoljeno odstopanje realizacije od načrtovanega števila je –50 % do +100 % po višini načrtovanega odvzema jazbeca. Za lovišča, katera imajo načrt odvzema jazbeca do vključno 10 živali te divjadi, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija – 5 živali.

Preglednica 4.8.1: Analiza odvzema jazbecov

NNE	Št. živali
Barje	48
Krim	104
Cerknica	114
Po-Bi	66
Snežnik	28
Skupaj LUO	360

Preglednica 4.8.2: Analiza odvzema jazbecev

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	76	82	98	88	104	92	540
Samice	52	48	54	72	67	55	348
Skupaj odstrel in izgube	128	130	152	160	171	147	888
Načrt - skupaj	130	140	145	154	160	160	889
Odstrel in izgube / načrt	98,5	92,9	104,8	103,9	106,9	91,9	99,9

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	49	56	49	37	31	29	251	97,7
Naravne izgube	0	1	1	1	2	1	6	2,3
Skupaj izgube	49	57	50	38	33	30	257	100,0
% izgub	38,3	43,8	32,9	23,8	19,3	20,4	28,9	
Odstrel	79	73	102	122	138	117	631	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	0	1	1	1	2	1	6	2,3
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	49	54	48	35	29	28	243	94,6
5 železnica	0	2	1	2	2	1	8	3,1
6 zveri	0	0	0	0	0	0	0	0,0
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.9 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Kuni sta vrsti, ki sta splošno razširjeni v vsem LUO. Zaradi večje preglednosti ju obravnavamo po organizacijskih sklopih lovišč – nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrca in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih 6 letih podatki v LUO kažejo, da je trend odvzema kun nihajoč. Število odvzema obeh kun v letih 2021 in 2022 je znašalo 94 osebkov ali 85,5 % od načrtovanega. V odvzemu prepričljivo prevladujejo kune belice z 87 osebki oziroma 87,0 % realizacijo. Odvzete je bilo tudi 7 kun zlatic, kar predstavlja 70 % realizacijo. Izgube med kunami so v večini na račun prometa. Trend izgub je v zadnjih letih stabilen, čeprav domnevamo, da tudi tu vse izgube niso korektno evidentirane. V povprečju zadnjih 6 let je bilo v območju izločenih 44,2 kun na leto, kar predstavlja 88,3 % načrtov odvzema. V odvzemu prevladujejo izgube (47,5 %), glavnina na račun povozov. Ocenjujemo, da so te izločitve zaradi vpliva kun na malo divjad še vedno prenizke, posebno to velja za kune belice.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Populaciji kun v območju sta stabilizirani, razmeroma zdravi in neogroženi. Številčno prevladujejo kune belice, kune zlatice so redkejše in bolj vezane na gozdni prostor. Ocenjujemo, da odvzem v Notranjskem LUO nepomembno vpliva na številčnost populacij. Čisti odstrel ni odraz stanja v populaciji, saj zanimanje za lov kun stalno pada. V habitatih gozdnih kur je vpliv kun na kure pomemben, zato tu ne smemo dovoliti prenamnožitve le teh. Zdravstveno stanje kun v območju ni problematično.

Prilagojeni cilji

Vzdrževanje sedanjega stanja. Kuna zlatica je uvrščena na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov. Skladno s tem je cilj upravljanja s kuno zlatico na nivoju Slovenije ohranjanje obstoječe številčnosti in območja razširjenosti.

Ukrepi in usmeritve

V območju v letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem 106 kun belic in 10 kun zlatic. Dovoljeno odstopanje realizacije od načrtovanega števila je pri obeh kunah –50 % do +100 % po višini načrtovanega odvzema, vendar v primeru, da vrsta v življenjskem okolju ne povzroča škode, spodnje dovoljene meje odvzema ni potrebno dosegati. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema kun do vključno 10 kosov te divjadi, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija – 5 živali. Intenzivnost odvzema naj bo večja v habitatih gozdnih in poljskih kur. Ne glede na tako nizek načrtovan odvzem kun zlatic v LUO je lov kun zlatic dovoljen v vseh loviščih/LPN.

Preglednica 4.9.1: Načrt odvzema kun

NNE	k. belica	k. zlatica
Barje	30	2
Krim	28	2
Cerknica	26	2
Po-Bi	18	2
Snežnik	4	2
Skupaj LUO	106	10

Preglednica 4.9.2: Analiza odvzema kun

Odstrel in izgube							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Kuna zlatica	33	42	40	38	5	2	160
Kuna belica	4	4	6	4	43	44	105
Skupaj odstrel in izgube	37	46	46	42	48	46	265
Načrt - skupaj	45	45	50	50	55	55	300
Odstrel in izgube / načrt	82,2	102,2	92,0	84,0	87,3	83,6	88,3

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	19	23	23	17	15	16	113	89,7
Naravne izgube	1	4	5	0	2	1	13	10,3
Skupaj izgube	20	27	28	17	17	17	126	100,0
% izgub	54,1	58,7	60,9	40,5	35,4	37,0	47,5	
Odstrel	17	19	18	25	31	29	139	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	4	5	0	2	1	13	10,3
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	19	22	22	16	14	15	108	85,7
5 železnica	0	1	0	1	1	1	4	3,2
6 zveri	0	0	0	0	0	0	0	0,0
7 psi	0	0	1	0	0	0	1	0,8
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.10 Navadni polh (*Glis glis*)

Polh je po Uredbi o določitvi divjadi in lovni dob uvrščen med divjad, z lovno dobo od 1. oktobra do 30. novembra. Razširjen je po celotnem območju Notranjskega LUO. Ne obravnavamo ga posebej po NNE, saj je njegova pojavnost v območju odvisna predvsem od ponudbe njemu priljubljene naravne hrane.

Lov v letu 2021 in 2022 se je lahko izvajal v skladu z določili novele Zakona o divjadi in lovstvu. Skladno s predpisi je lov lahko potekal v soglasju (izdanim dovoljenjem) z upravljavci lovišč v okviru polharskih društev, ki so vodila nadzor in evidenco odlova. V LUO v letu 2021 je evidentiran odvzem 11 polhov, v letu 2022 pa je evidentiran odvzem 4.656 polhov.

Lov na polha bo v letih 2023 in 2024 potekal v skladu z določili novele Zakona o divjadi in lovstvu.

Številčnost polhov je skoraj izključno odvisna od ponudbe naravne hrane in vremenskih razmer, zato bo tudi odlov te divjadi odvisen od naravnih razmer v letih 2023 in 2024. **Zaradi navedenega je načrtovanje števila odvzema oz. ulova polha za posamezno lovišče nesmiselno, zato ga upravljavci lovišč niso dolžni načrtovati in ne dosegati. Skladno s predpisi je potrebno zagotoviti izdajo dovolilnic s strani upravljavcev lovišč/LPN (tudi za lastne člane) ter posledično evidenco ulovljenih polhov.**

Lovske organizacije morajo na območju lovišča, s katerim upravljajo, v povezavi z lovom polhov nadzorovati predvsem spoštovanje lovne dobe, zagotavljanje evidenc po končanem lovu in preprečevanje nepotrebne vznemirjanja drugih gozdnih živali.

4.11 Pižmovka (*Ondatra zibethia*)

Pižmovka se nahaja le v loviščih na območju Barja. Je alohtona vrsta, vendar je tu prisotna že več desetletij.

Lov na pižmovko se izvaja v zelo omejenem obsegu in je v povprečju preteklih 6 let znašal 2,2 živali / leto. Po letu 2009 se je odstrel pižmovke ustalil na zelo nizkem številu, saj so bile tudi v letih 2021 in 2022 iz narave odvzete le tri pižmovke. Vzroki tako nizkega odvzema niso znani, gotovo je tudi pri pižmovki pomanjkanje zanimanja za lov in opuščanje tradicije krznarstva. Povečana številčnosti nutrije pižmovko v njenem življenjskem okolju izpodriva. **Za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem 10 pižmovk.** Odvzem naj se izvaja zlasti v loviščih, kjer je pižmovka močnejše zastopana. Ker je pižmovka alohtona vrsta je potrebno število populacije pižmovke zmanjšati, dolgoročno pa je pižmovko potrebno izločiti iz narave. Dovoljeno odstopanje realizacije od načrtovanega števila je pri pižmovki –100 % do +100 % po višini načrtovanega odvzema. Upravljalci lovišč so dolžni voditi evidenco odvzema pižmovke iz lovišča in o odvzemu poročati v realizaciji letnega načrta. Ne glede na tako nizek načrtovan odvzem pižmovk v LUO je lov le-teh dovoljen v vseh loviščih/LPN

Preglednica 4.14: Analiza odvzema pižmovk

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	3	3	2	2	1	2	13
Načrt - skupaj	5	6	6	6	5	5	33
Odstrel in izgube / načrt	60	50	33	33	20	40	39

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	1	1	0	0	2	66,7
Naravne izgube	0	0	0	0	0	1	1	33,3
Skupaj izgube	0	0	1	1	0	1	3	100,0
% izgub	0	0	50	50	0	50	23	
Odstrel	3	3	1	1	1	1	10	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan	0	0	0	0	0	1	1	33,3
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	0	0	1	1	0	0	2	66,7
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri in ujede	0	0	0	0	0	0	0	0,0
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.12 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Poljskega zajca obravnavamo po enakih nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrca in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniske doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letih 2021 in 2022 je odvzem poljskega zajca v LUO dosegel 222 zajcev, kar je manj kot je povprečje zadnjih 6 let. Skupna realizacija v LUO je znašala 71,6 % načrtovanega, če pa upoštevamo le čisti odstrel, je ta 60,7 %. Zdravstveno stanje zajcev je zadovoljivo.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

V večini območja je številčnost zajca še vedno relativno majhna. Vzroki so podobni, kot drugod v Sloveniji, čeprav je tu negativni vpliv intenzivne obdelave kmetijskih površin na visokem Krasu kot glavni vzrok manj verjeten. Gotovo imajo največji vpliv na populacijo zajca predvsem hitre in pogoste vremenske spremembe predvsem v času kotenja mladičev, vpliv plenjenja malih zveri ter ptic ujed (vse so zavarovane), v bolj urbanih območjih pa tudi promet. Z uporabnimi raziskavami zdravstvenega stanja sicer še vedno ne razpolagamo, stalno upadanje odstrela v preteklosti pa narekuje iskanje vzrokov tudi v tej smeri. Podatki izločitev ne kažejo povsem realnega trenda v populaciji, saj so se mnoge lovske organizacije pred več leti zavestno odpovedale odstrelu poljskega zajca, ali pa so odstrel močno omejile. Izjema so zadnja leta, ko smo načrtovali omejen odvzem zajcev.

Povsem drugačno stanje je na območju Ljubljanskega barja, kjer je stanje te divjadi v primerjavi s prejšnjim desetletjem stabilno, zadovoljivo in omogoča normalno upravljanje z vrsto. V nižji načrtovalski enoti Barje lahko na letne neizvršitve odvzema vplivajo poplave, zaradi katerih je lov na zajca lahko daljše obdobje jeseni prepovedan.

Prilagojeni cilji

V pretežnem delu območja izboljšati trend razvoja populacije, kateri se bo odražal v večji številčnosti poljskega zajca, v NNE Barje in Krim pa zadržati relativno ugodno stanje.

Ukrepi in usmeritve

Skupni načrt odvzema poljskih zajcev v letih 2023 in 2024 je 332 zajcev. Načrtovane višine odvzema poljskega zajca ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena na največ 30 % preseganja načrta. Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub zajcev po končani lovni dobi ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitve določil načrta. Lovišča, katerih manjši del zajema tudi Ljubljansko barje, morajo na tem delu upravljati z malo divjadjo tako kot lovišča, ki so v celoti vključena v nižjo načrtovalsko enoto Barje.

Lovske organizacije morajo dosledno beležiti vse evidentirane izgube, kar bo pomagalo presojeti stanje in ukrepanje v bodočnosti.

Poljskega zajca se praviloma lovi le na skupnih lovih (izjema so lovišča, kjer je individualni lov na poljskega zajca del tradicije in je takšna oblika lova usklajena z določili v letnih načrtih lovišč).

Poljskega zajca se lovi v enem lovskem letu na površini, ki je v smislu kolobarjenja v tistem lovskem letu namenjena lovu, le enkrat. Načrtovan odvzem se realizira najprej v intenzivnih nasadih in njihovi okolici, v izogib nastajanju hujših poškodbam v nasadih po poljskem zajcu.

Pri izvajanju lova na poljskega zajca so se upravljavci lovišč dolžni striktno držati vseh naravovarstvenih režimov in usmeritev za vsa varovana območja, katera so navedena v ON za obdobje 2011-2020.

Posamezno lovišče lahko od odobrene letne količine divjadi za lov predvidi določeno število divjadi za šolanje lovskih psov. Šolanje lovskih psov za lov poljskega zajca je dovoljeno le na površinah, kjer se v tistem letu lovi, vendar ne v obdobju razmnoževanja.

Monitoring poljskega zajca z namenom ugotavljanja stanja v populaciji bi bilo smiselno izvajati na Ljubljanskem barju, kjer je poljski zajec najštevilčnejše prisoten.

Preglednica 4.12.1: Načrt odvzema poljskih zajcev.

NNE	Št. živali
Barje	86
Krim	134
Cerknica	66
Po-Bi	42
Snežnik	4
Skupaj LUO	332

Preglednica 4.12.2: Analiza odvzema poljskih zajcev.

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	157	133	123	93	107	115	728
Načrt - skupaj	200	200	150	146	155	155	1006
Odstrel in izgube / načrt	79	67	82	64	69	74	72

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	21	25	23	15	18	12	114	89,1
Naravne izgube	6	2	1	1	3	1	14	10,9
Skupaj izgube	27	27	24	16	21	13	128	100,0
% izgub	17	20	20	17	20	11	18	
Odstrel	130	106	99	77	86	102	600	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan	6	0	1	0	1	1	9	7,0
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	21	25	23	15	18	12	114	89,1
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri in ujede	0	2	0	1	2	0	5	3,9
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.13 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Fazan je vrsta, ki ima le delno primerne naravne pogoje v loviščih na Ljubljanskem barju in na zahodnem delu LUO v NNE Krim. Kljub temu je ohranitev te vrste in lov nanjo mogoč z vsakoletnimi dodajanjem/vlaganjem v lovišče, kar nekateri upravljavci lovišč tudi izvajajo. Z lovnege stališča pa je vzgoja fazana zanimiva in je ob pogoju, da se fazane vloga v lovišče vsaj 1 mesec pred načrtovanim lovom, v omejenem obsegu dopustna.

Poljska jerebica je ob pogoju vsakoletnega vlaganja lahko prisotna v vseh loviščih, kjer upravljajo tudi s fazanom. Pred izpuščanjem gojenih osebkov poljske jerebice se na območja, kjer so še prisotne naravne populacije poljske jerebice, ne doseljuje živali, ki so vzrejene v ujetništvu, zaradi možnega vpliva na naravne populacije in možnosti genskega onesnaženja le-teh. Ker pojavljanje poljske jerebice v naravi ni raziskano, naj se pred načrtovanjem vlaganja izvede študija pojavljanja naravnih populacij poljske jerebice.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Po podatkih so upravljavci lovišč v LUO v preteklih 6 letih povprečno odstrelili 616 fazanov letno. V letih 2021 in 2022 je odvzem fazanov znašal 1255 kosov, kar je 77,4 % načrtovanega. V letih 2021 in 2022 je bilo v lovišča vloženi 2.020 fazanov.

Pri poljski jerebici v preteklem letu ni bilo vlaganj in tudi ne odstrela.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Populacija fazana je v tem LUO številčno šibka in brez pomoči človeka nima perspektive, enako velja za poljsko jerebico.

Prilagojeni cilj

Z vlaganjem v lovišča, ki imajo za to ustrezne pogoje, vzdrževati primerno številčnost zdravih fazanov. Cilj je tudi odstrel omejenega števila fazanov.

Ukrepi in usmeritve

Vlagati fazane v lovišče smejo le tista lovišča, ki so to načrtovala v letnih načrtih lovišč in ki so navedena tudi v tem načrtu v poglavju 4.17. Vlaganje se lahko izvaja le v načrtovanem številu in na površinah z vnaprej pripravljenimi pogoji za življenje fazana ter na površinah, kjer so v tistem letu lovi načrtovani. Dodajanje fazanov neposredno pred lovom je prepovedano.

Lovske organizacije, v katerih se fazan nahaja, morajo voditi točno evidenco o vlaganjih (količinsko, časovno, prostorsko), odstrelu, izgubah in zdravstvenem stanju.

Upravljavci lovišč, ki fazana vlagajo, morajo imeti in oskrbovati remize in krmišča za fazana.

Fazan se dodaja v razmerju 1 fazan : 4 fazanke. Praviloma se vrši lov na fazana le enkrat v letu na isti površini.

V lovskih letih 2023 in 2024 lovske organizacije načrtujejo vlaganje 1.700 fazanov, **načrt odvzema pa znaša 1.602 fazanov**. Dovoljen je številčni odstrel 55 % od vložka fazanov. V loviščih NNE Barje in NNE Krim je načrtovan odstrel tudi na podlagi »naravnih« fazanov. Načrtovanega odvzema ni dovoljeno presežati, višine načrta odvzema pa tudi ni potrebno dosegati. V primeru prepovedi lova zaradi nevarnosti širjenja ptičje gripe in drugih bolezni se lov na fazana in vlaganje v lovišča ne bo izvajalo.

V lovskih letih 2023 in 2024 lovske organizacije ne načrtujejo vlaganja poljskih jerebic, s tem pa tudi **poseganje z odstrelom ni dovoljeno**.

Posamezno lovišče od odobrene letne količine divjadi za lov predvidi število divjadi za šolanje lovskih psov. Šolanje lovskih psov za lov fazana je dovoljeno le na površinah, kjer se v tistem letu lovi, vendar ne v obdobju razmnoževanja.

V loviščih NNE Barje in loviščih NNE Krim, ki imajo del lovišča tudi na Barju, morajo lovske organizacije dosledno in intenzivno izvajati odstrel tiste divjadi, ki je mali divjadi naravni plenilec. Prav tako morajo vzdrževati remize in izvajati ustrezno zimsko krmljenje, ki ne sme omogočati dostopa do krme drugi divjadi (srnjadi, prašičem, jelenjadi). Pri izvajanju lova na fazana, so se upravljavci lovišč dolžni striktno držati vseh naravovarstvenih režimov in usmeritev za vsa varovana območja navedena v ON za obdobje 2011-2020.

Preglednica 4.13.1: Načrt odvzema fazanov

NNE	fazan
Barje	1.200
Krim	402
Cerknica	0
Po-Bi	0
Snežnik	0
Skupaj LUO	1.602

Preglednica 4.13.2: Analiza odvzema fazanov

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	830	633	559	695	704	548	3969
Načrt - skupaj	720	727	779	806	811	811	4654
Odstrel in izgube / načrt	115	87	72	86	87	68	85

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	1	1	0	0	2	50,0
Naravne izgube	1	0	0	0	1	0	2	50,0
Skupaj izgube	1	0	1	1	1	0	4	100,0
% izgub	0	0	0	0	0	0	0	
Odstrel	829	633	558	694	703	548	3965	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan	0	0	0	0	0	0	0	0,0
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	0	0	1	1	0	0	2	50,0
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri in ujede	1	0	0	0	1	0	2	50,0
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.14 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Raco mlakarico obravnavamo po enakih nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrcra in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem rac je v preteklem 6 letnem obdobju številčno nihajoč. V letih 2021 in 2022 je dosegel višino 608 rac oz. 66,1 % načrtovanega odvzema in je pod povprečjem v zadnjih šestih letih. Odvzem je odvisen predvsem od vremenskih razmer, višine načrtovanja ter zainteresiranosti lovcev za izvajanje lova. Največji odstrel vršijo upravljavci lovišč na Ljubljanskem barju, slede jim upravljavci lovišč ob Cerkniškem jezeru, upravljavci lovišč na širšem področju Postojne, drugod pa je bolj simboličen. Povprečni odvzem v zadnjem šest letnem obdobju je 661 rac, evidentirane izgube so zgolj simbolične.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Ocenjujemo, da je stanje pri populaciji rase mlakarice stabilno.

Prilagojeni cilj

Ohranjanje sedanjega stanja.

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem 806 rac mlakaric

Preglednica 4.14.1: Načrt odvzema rase mlakarice

NNE	Število ptic
Barje	180
Krim	272
Cerknica	228
Po-Bi	106
Snežnik	20
Skupaj LUO	806

Načrtovani odvzem rase mlakarice **ni treba dosežati, dovoljeno pa ga je presegati za 30 %**.

Individualni lov na raco mlakarico je dovoljen v skladu s sprejetim načrtom lovov lovskih organizacij. Raco mlakarico se lahko lovi tudi na organiziranih skupnih lovih – v skladu s sprejetim načrtom lova.

Dodajanje rac na naravne vodotoke praviloma ni dovoljeno. Izjemoma je dopustno v njim primerno okolje le iz lastnih račjakov, na lokacijah in območjih urejenih za revitalizacijo populacije rac. Dodajanje rac na naravne vodotoke in druga vodna telesa, ki imajo priznan naravovarstveni status (IBA), ni dovoljeno. Za leti 2023 in 2024 LD Brezovica načrtuje vlaganje 40 rac v Bajer na lokaciji k.o. Brezovica parc. št. 2813/3, 2812/4 in 2812/6.

Na vodnih površinah, ki so namenjene intenzivni gojitvi rac mlakaric (račjaki...) je dovoljeno tudi dodatno krmljenje. Lov na raco mlakarico se načeloma časovno izvaja neomejeno v skladu z lovniimi dobami, lahko pa se na določenih predelih območja zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic omeji na dneve v tednu, katere določijo upravljavci lovišč združeni v OZUL. **Na Cerkniškem polju je lov rase mlakarice zaradi varstva drugih vodnih ptic dovoljen od 1. 10. do 15. 1. v lovskem letu. Prav tako se lov na raco na navedenem območju v času zimovanja vodnih ptic izvaja predvsem na robnem območju jezera (v času, ko je v jezeru voda oz. vodno korito polno). V času sušnega obdobja je na preostalih vodnih površinah lov na**

raco mlakarico omejen na posamezne dneve v tednu. Skupinski oz. skupni lov in lov s čolni je na jezeru prepovedan.

Posamezno lovišče od odobrene letne količine divjadi za lov predvidi število divjadi za šolanje lovskih psov. Šolanje lovskih psov za lov rase mlakarice je dovoljeno le na površinah, kjer se v tistem letu lovi, vendar ne v obdobju razmnoževanja.

Pri izvajanju lova na rase mlakarice je treba nujno spoštovati vsa veljavna lovška določila in dosledno zagotoviti spoštovanje lovskih določb, še posebno ob izvajanju lova z lovskimi gosti v spremstvu domačega lovca, ki je odgovoren za spoštovanje zakona in odlokov. V primeru nevarnosti širjenja nalezljivih bolezni se lova na rase mlakarice ne bo izvajalo.

Upravljalci lovišč in lovišč s posebnim namenom so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Pri izvajanju lova na raso mlakarico so upravljalci dolžni upoštevati vse naravovarstvene režime in usmeritve navedene v območnih načrtih za posamezna varovana območja.

Preglednica 4.14.2: Analiza odvzema rase mlakarice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	384	358	371	261	286	322	1982
Načrt - skupaj	516	490	480	473	460	460	2879
Odstrel in izgube / načrt	74	73	77	55	62	70	69

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	1	1	0	1	0	1	4	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	1	1	0	1	0	1	4	100,0
% izgub	0	0	0	0	0	0	0	
Odstrel	383	357	371	260	286	321	1978	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan	0	0	0	0	0	0	0	0,0
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	1	1	0	1	0	1	4	100,0
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri in ujede	0	0	0	0	0	0	0	0,0
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.15 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave – nižje načrtovalske enote

Srako, šoj in sivo vrano obravnavamo po enakih nižjih načrtovalskih enotah:

- Barje, ki združuje lovišča s pretežnim delom površine na Ljubljanskem barju.
- Krim, ki združuje lovišča v širšem območju masivov Krima, Mokrca in Menišije.
- Cerknica, ki združuje lovišča na SV obrobju Snežniško-Javorniškega pogorja, Cerkniške doline, Blok, Loške doline in Babnega polja.
- Postojnsko-Bistriška (Po-Bi) skupina lovišč, ki združuje lovišča v dolini reke Pivke, SZ dela Snežniško-Javorniškega pogorja, Kočanije in jugovzhodnega dela Brkinov ter Čičarije.
- Snežnik (LPN Jelen) v centralnem delu Snežnika ter delu Javornikov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odstrel teh vrst je bil v zadnjem šestletnem obdobju uravnotežen in je letno med 1.093 in 1.193 pticami, vendar so evidence o odstrelu teh vrst še vedno nekoliko nezanesljive. V 6 letnem odstrelu prednjačijo sive vrane, sledi odvzem šoj in nato srak. V letih 2021 in 2022 je bilo odvzetih 2.275 ptic teh treh vrst, kar pomeni 95,8 % dosežene realizacije načrta. Višina odvzema je predvsem posledica izredno povečanega odstrela sivih vran. Odvzem je po podatkih lovskih organizacij najbolj narasel pri sivi vrani. Zaradi ekoloških značilnosti teh vrst občasna letna odstopanja v odstrelu pri posamezni vrsti niso nujno posledica sprememb v številčnosti populacije.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Danes so v Sloveniji edine lovne vrste med ptiči pevci iz družine vranov le še sraka, šoja in siva vrana. V LUO so vse tri vrste prisotne v vseh loviščih, v območju so splošno razširjene, predvsem v kulturni krajini. V LUO se stanje populacij teh vrst v lanskem letu ni spremenilo, je zadovoljivo in stabilno. Največja številčnost je v populaciji šoj, ki so splošno in precej enakomerno razširjene v prostoru. Sive vrane imajo občasne večje koncentracije, v zadnjih letih ocenjujemo, da se njihovo število povečuje. V primerjavi s prejšnjimi desetletji je sraka manj številna, vendar je po oceni stanje te vrste zdaj stabilno.

Prilagojeni cilji

Pri upravljanju navedenih vrst želimo doseči ohranjanje sedanjega stanja pri sraki in šoji ter regulirati številčnost sive vrane predvsem v okolici urbanih središč in tam, kjer siva vrana povzroča škode v kmetijstvu.

Ukrepi in usmeritve

Ocenjujemo, da je stanje teh ptic v LUO stabilno, zato **načrtujemo v lovskih letih 2023 in 2024 odvzem skupno 2.388 ptic, od tega 144 srak, 244 šoj in 2.000 sivih vran.**

Preseganje načrtovanih izločitev pri sraki, šoji in sivi vrani je dovoljeno do 100 % načrtovanega osnovnega odvzema. Za srako in šoj skladno z usmeritvami iz ON za LUO Notranjske načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati, **medtem ko je načrtovani odvzem sive vrane minimalen in ga je treba dosegati.** Sive vrane povzročajo lahko tudi čezmerno škodo na poljščinah, zlasti na posevkih, zato so se upravljavci dolžni držati vseh izdanih odločb in pravilnikov s strani pristojnih organov, kateri se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju populacij sive vrane. S samim odstrelom populacije sive vrane v Sloveniji ne moremo zmanjšati, lahko pa s prostorsko usmerjenim ukrepanjem bistveno zmanjšamo škode. Pri upravljanju s sivo vrano se smiselno upoštevajo tudi določila »Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji«. Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i. odvračalni odstrel. Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljavcev lovišč na področjih z večjimi škodami.

Odvračalni odstrel naj se izvaja v času lovne dobe na lovni površini. V primeru realizacije osnovno načrtovanega odvzema sivih vran za posamezno lovišče do dovoljenega preseganja višine osnovnega načrta +100 % ali izven lovne dobe, upravljavec lovišča lahko zaprosi za dovoljenje za izredni poseg.

V primeru povzročanja škod teh ptic na majhnem področju (tudi nelovne površine) se o tem ustno ali pisno obvesti IRSKGLR, kateri na podlagi obstoječe zakonodaje lahko izda odločbo za izredni poseg v populacije tako v lovni dobi kot izven nje. Ravno tako lahko OZUL za Notranjsko LUO, po predhodnih vlogah upravljavcev, katerih deli lovišč ali celotna lovišča ležijo na Ljubljanskem barju (Borovnica, Brezovica, Ig,

Rakitna, Rakovnik - Škofljica, Tomišelj in Ljubljanski vrh), vložni na MKGP enotno vlogo za izredni odstrel sive vrane izven lovne dobe. Namen izrednega odstrela sive vrane je preprečevanje pojavljanja škod na kmetijskih površinah - predvsem na koruzi. Pri izvajanju lova na srako, šoja in sivo vrano, so upravljavci dolžni upoštevati vse naravovarstvene usmeritve navedene v območnih načrtih za posamezna zavarovana območja.

V primeru epidemije ptičje gripe bodo lovišča morala upoštevati možne prepovedi lova.

Preglednica 4.15.1: Načrt odvzema srak, šoj, sivih vran

NNE	sraka	šoja	siva vrana	skupaj
Barje	50	40	920	1.010
Krim	32	70	590	692
Cerknica	36	96	226	358
Po-Bi	22	36	220	278
Snežnik	4	4	44	52
Skupaj LUO	144	244	2.000	2.388

Preglednica 4.15.2: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Sraka	64	58	62	59	57	61	361
Šoja	115	108	112	108	103	105	651
Siva vrana	985	1000	1019	1007	933	1016	5960
Skupaj odstrel in izgube	1164	1166	1193	1174	1093	1182	6972

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	1.180	1.180	1.180	1180	1.188	1188	7096
Odstrel in izgube / načrt	98,6	98,8	101,1	99,5	92,0	99,5	98,3

Izgube in odvzem							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	1	1	0	0	0	0	2
Naravne izgube	1	2	4	3	1	0	11
Skupaj izgube	2	3	4	3	1	0	13
% izgub	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	0,0	0,2
Odstrel	1162	1163	1189	1171	1092	1182	6959

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	2	4	2	1	0	10	76,9
2 bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0,0
3 krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0,0
4 cesta	1	1	0	0	0	0	2	15,4
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6 zveri in ujede	0	0	0	1	0	0	1	7,7
7 psi	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8 kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.16 Nutrija (*Myocastor coypus*)

Bobrovka ali nutrija je v LUO alohtona vrsta in se zaenkrat nahaja le v in ob vodotokih na Ljubljanskem barju. Je vrsta, ki v naše naravno okolje ne sodi, zato **si je treba prizadevati, da jo izločimo iz naravnega okolja**. Povzroča tudi škode v okolju. V letih 2021 in 2022 je bilo na Ljubljanskem barju odvzetih 991 nutrij.

V Uredbi o določitvah divjadi in lovnih dobah (Uradni list RS št. 101/04) je nutrija uvrščena med divjad, ki jo je dovoljeno loviti celo leto. **Lovske organizacije lahko v skladu s to Uredbo izvajajo odvzem te divjadi številčno in časovno neomejeno, morajo pa voditi natančno evidenco odvzema**. Pri izvajanju lova na nutrijo so upravljavci dolžni upoštevati tudi vse naravovarstvene usmeritve navedene v območnih načrtih za posamezna zavarovana območja.

4.17 Rakunasti pes (*Nyctereutes procyonoides*)

V Sloveniji je to tujerodna in potencialno invazivna ter s tem nezaželena živalska vrsta. V letih 2021 in 2022 ni bil odvzet noben rakunasti pes. **Ker ni avtohton in je močan prenašalec stekline, je v primeru pojava treba zagotoviti takojšnji popolni odvzem iz narave**.

4.18 Načrt dodajanja divjadi

Lovske družine in lovišča s posebnim namenom v letih 2023 in 2024 načrtujejo z namenom ohranitve vrst (poljski zajec) in zagotavljanja lova (fazan in raca mlakarica) dodati omenjene vrste iz umetne vzreje.

Način vlaganja fazanov, rase mlakarice in poljskega zajca iz umetne reje je stvar spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 in naslednji) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99). Fazana se dodaja v razmerju - 1 fazan : 4 fazanke.

Preglednica 4.18: Vlaganje divjadi

Lovišče	Vrsta divjadi	Število
Brezovica	fazan, raca mlakarica	70, 40
Ig	fazan	280
Rakovnik-Škofljica	fazan	1.350

Vsi upravljavci lovišč, so dolžni pred vlaganji zagotoviti ustrezno okolje za vloženo divjad. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo ničesar, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi. Posamezno divjad je dovoljeno vlagati v lovopustu, vsaj en mesec pred začetkom lovne dobe. Vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom so prepovedana.

5 EVIDENCE

Izdelava načrta je potekala v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanju z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010) in usmeritev iz območnih načrtov IV. Notranjskega LUO ter Postojnskega in Ljubljanskega GGO. Podatki o odvzemu so bili zbrani v skladu s Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju. Obseg opravljenih del za leti 2021 in 2022 ter načrt za leti 2023 in 2024 ter drugi podatki so bili pridobljeni iz letnih načrtov lovišč za lovišča LUO. Podatki o odvzemu v letih 2021 in 2022 so bili v elektronski obliki posredovani prek spletnih aplikacij Lisjak, xLp in xLov. Podatki so bili oddani pravočasno.

Za prizadevnost in dobro voljo pri oddaji letošnjih podatkov gre vsem upravljavcem lovišč in LPN ter vodstvu OZUL za Notranjsko LUO izraziti priznanje in zahvalo.

Izhodišča za izdelavo dvoletnega načrta LUO v letu 2025:

Pridobivanje podatkov za dvoletni načrt 2025-26 bo v letih 2023 in 2024 potekal predvidoma podobno kot v letošnjem letu. Njihovo zbiranje bo v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) ter morebitnimi spremembami in dopolnili pravnih aktov:

Pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 pred komisijo za LUO morata biti opravljena najkasneje do 31. 1. 2024 in 2025. To je tudi skrajni rok, do katerega so upravljavci lovišč dolžni komisiji dostaviti materialne dokaze o opravljenem odstrelu in evidentiranih izgubah. Komisiji se ob pregledu predloži dokaze za vsak odstreljen ali izgubljen osebek kot navaja zgoraj navedeni pravilnik v petem členu.

Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za **srnjad, jelenjad in damjaka**: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice,
- za **divjega prašiča**: za oba spola cele spodnje čeljustnice (zadostuje leva sp. čeljustnica skupaj z desnimi sekalci, ki je lahko odrezana za zadnjim meljakom), za odraslega merjasca tudi trofejo (brusilci in čekani). V primeru najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS,
- za **gamsa** : trofeja pri obeh spolih,
- za **šakala**: poleg evidenčne knjige še fotografija z datumom odvzema ali zapisnik veterinarsko-higienske službe (v primeru izgube)
- za **malo divjad**: evidenčno knjigo odvzema male divjadi.

Evidenčna knjiga:

Samo reden vpis v evidenčno knjigo brez materialnega dokaza se ne upošteva. Kot materialni dokaz se lahko predloži zapisnik komisije za ocenjevanje odstrela in izgub posameznega upravljavca lovišča, zapisnik pristojnih javnih služb in državnih organov – Veterinarsko higienska služba, Policija, fotografija z datumom odvzema, trofejni list (lovski gost), ipd., ki jih komisija lahko upošteva kot materialni dokaz odvzema. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom raziskav divjadi. Morebitno nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje vpisan vsak izločen kos, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »veliki« divjadi še po starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Za odstreljeni del populacije posameznih vrst velike divjadi je potrebno za vsako starostno kategorijo izračunati povprečno biološko telesno maso (z glavo, trofejo, nogami, a iztrebljeno) na dve decimalki natančno (npr. srnjad, moški mladiči, povprečna telesna masa vseh uplenjenih v lovišču v zadnjem lovskem letu - 9,67 kg, ...), pri dve in večletnih srnjakih in jelenih je potrebno izračunati tudi povprečno maso suhega rogovja vseh

odvzetih v lovišču za preteklo lovsko leto. Voditi je potrebno tudi evidenco transportnih telesnih mas in geo-koordinate odvzema za veliko divjad.

Letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom:

Do 10. 2. 2025 morajo upravljavci lovišč posredovati ZGS letne načrte lovišč za leto 2024 dokončno izpolnjene z realizacijo in preliminarni načrte lovišč za leto 2025 v elektronski obliki. Letne načrte lovišč izpolnjene z realizacijo v pisni obliki (original, žigosan in podpisan od LD, OZUL in ZGS) so upravljavci lovišč dolžni hraniti v svojem arhivu še vsaj 5 let.

Upravljalce lovišč in lovišč s posebnim namenom opozarjamo na dosledno izpolnjevanje letnih načrtov lovišč/LPN, saj so osnova za LN. Nujno je potrebno navesti konkretne lokacije posegov v okolje v obliki katastrskih občin in parcelnih števil. Upoštevajo naj tudi pripombe, ki jih bomo pripisali k posameznim načrtom lovišč. Več pozornosti naj upravljavci lovišč posvetijo tudi zasledovanju trenda številčnosti in prostorske prisotnosti posameznih vrst divjadi, saj lahko na podlagi teh podatkov k izboljšanju življenjskih pogojev divjadi pripomorejo tudi posamezni ukrepi oz. režim gospodarjenja z gozdovi.

Sestavil:

Peter Krma, univ. dipl. inž. gozd.
Višji koordinator za področje gozdarstva

Anton Smrekar, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja OE Postojna

PRILOGE

1. Seznam krmišč v letih 2023 in 2024

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
BABNO POLJE	BABNO POLJE KO 1651	ŽUPANOV LAZ	navadni jelen	zimsko
BABNO POLJE	BABNO POLJE KO1651	FRANETOV KOT	navadni jelen	zimsko
BABNO POLJE	BABNO POLJE KO1651	BAČ	navadni jelen	privabljalno
BABNO POLJE	BABNO POLJE KO1651	DOLINE	navadni jelen	privabljalno
BABNO POLJE	BABNA POLICA KO 1650	KAMNITE LEGE	navadni jelen	privabljalno
BABNO POLJE	BABNA POLICA KO 1650	Bela voda	* divji prašič	privabljalno
BABNO POLJE	BABNO POLJE KO 1651	BERINŠČKOVA DRAGA	zveri	privabljalno
BEGUNJE	OTAVE - 1656	zibovnik	navadni jelen	Zimsko
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	PRAPROTNICE	navadni jelen	Zimsko
BEGUNJE	BEZULJAK, 1658	SPODNJE PUŠČE (MESNI PLOH)	navadni jelen	Zimsko
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	SELSKO KRLIŠČE	navadni jelen	Zimsko
BEGUNJE	SELŠČEK, 1662	SLIVNICA	navadni jelen	Zimsko
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	ŽNIDARJEVA SNOŽET	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	SELŠČEK - 1662	MESTKOVA JASA	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	BEZULJAK, 1658	ZA KOČO	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	KOBILJA-RŽIŠKA	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	PRETRŽJE	navadni jelen	privabljalno
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	OLENCA	navadni jelen	privabljalno
BEGUNJE	OTAVE - 1656	ZIBOVNIK II.	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	BEZULJAK - 1658	KOPRIVNIK	navadni jelen	Privabljalno
BEGUNJE	SELŠČEK, 1662	SLIVNICA	divji prašič	Privabljalno
BEGUNJE	BOROVNICA, 2004	BREZENSKA	divji prašič	Privabljalno
BEGUNJE	KOŽLJEK,1657	VINJI VRH	divji prašič	Privabljalno
BEGUNJE	SELŠČEK, 1662	Slivnica II	zveri	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	SMREKOVEC	divji prašič	Privabljalno
BOROVNICA	KOŽLJEK - 1657	VINJI VRH	* divji prašič	Privabljalno
BOROVNICA	BREG - 2005	SREBOTNIČEK	divji prašič	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	ZIZIVKA	divji prašič	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	KAFRL	divji prašič	Privabljalno
BOROVNICA	BOROVNICA 2004	PREVEJK - KORITO	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	GREDA	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	SMREKOVEC	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	BOROVNICA 2004	VINJI VRH	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	PRI KATI - KORITO	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	BREG - 2005	PRI PETRIČU	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	BELI POTOK	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	BOROVNICA 2004	SREBOTNIČEK	navadni jelen	Privabljalno
BOROVNICA	ZABOČEVO 2006	GREDA	zveri	Privabljalno
BREZOVIKA	PODSMREKA 1995	PODSMREKA	divji prašič	Privabljalno
BREZOVIKA	LOG 1996	STRMCA	divji prašič	Privabljalno
CAJNARJE	1656 OTAVE	HRASTJE	navadni jelen	Zimsko
CAJNARJE	1673 VELIKE BLOKE	MAČJA RAVAN	navadni jelen	Zimsko
CAJNARJE	1655 KRANJČE	GALOVEC	navadni jelen	Zimsko
CAJNARJE	1656 OTAVE	ČRNA MOŠNJA	navadni jelen	Zimsko
CAJNARJE	1663 CAJNARJE	GORA (KRANJČE)	* divji prašič	Privabljalno
CAJNARJE	1656 OTAVE	KARLOVEC	* divji prašič	Privabljalno
CAJNARJE	1652 RAKITNA	RAKITNA (PETRIČEV TAL)	divji prašič	Privabljalno
CAJNARJE	1663 CAJNARJE	PRI ANŽKU	* divji prašič	Privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
CAJNARJE	1670 ULAKA	Mahneti - BREŽŠČE	navadni jelen	Privabljalno
CAJNARJE	1670 ULAKA	Rožanče pri RJAVCU	navadni jelen	Privabljalno
CAJNARJE	1656 OTAVE	Otave - OPOLJE	navadni jelen	Privabljalno
CAJNARJE	1656 OTAVE	SVISLE	navadni jelen	Privabljalno
CAJNARJE	1670 ULAKA	POLANE	navadni jelen	Privabljalno
CAJNARJE	1669 KREMENCA	VRHE	navadni jelen	Privabljalno
CERKNICA	OTOK II 1678	VRŠIČ	navadni jelen	zimsko
CERKNICA	DOLENJA VAS 1677	SVETOV LAZ	navadni jelen	zimsko
CERKNICA	CERKNICA 1676	PUNTAR	navadni jelen	zimsko
CERKNICA	DOLENJA VAS 1677	GROBELCA	divji prašič	Privabljalno
CERKNICA	CERKNICA-1676	SVINJSKI ŽLEB	divji prašič	privabljalno
CERKNICA	CERKNICA 1676	PUNTAR	divji prašič	privabljalno
CERKNICA	CERKNICA-1676	PREČNA POT	navadni jelen	Privabljalno
CERKNICA	RAKOV ŠKOCJAN 2700	NADLIŠČEK	navadni jelen	Privabljalno
CERKNICA	CERKNICA 1676	ZA GLOBOČICO	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	POTAŠNICA	navadni jelen	zimsko
GORNJE JEZERO	OTOK I 1632	ŠPEHAR	navadni jelen	zimsko
GORNJE JEZERO	LIPSENJ 1679	BRANETOVA NJIVICA	divji prašič	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	BRŠLJANOVEC - NJIVICA	divji prašič	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	JURKOVI GRIČI	divji prašič	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	SOVINŠČEK	divji prašič	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	NOVI LAZ NAD GREDMI	divji prašič	privabljalno
GORNJE JEZERO	GORNJE JEZERO 1633	STRAŽIŠČE	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	LIPSENJ 1679	KONTELOV LAZ	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	LAZ NAD NOVO HIŠO	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	MEJA	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	TRNJE 2057	BRŠLJANOVEC - ŽAFRAN	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	OTOK I 1632	KOZLOVKA	navadni jelen	privabljalno
GORNJE JEZERO	OTOK I 1632	MARKOVCI	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	ŽEROVNICA - 1680	MAČKOVEC	navadni jelen	zimsko
GRAHOVO	LIPSENJ - 1679	CAJNCA	navadni jelen	zimsko
GRAHOVO	ŽEROVNICA - 1680	KRIŽNA GORA	navadni jelen	zimsko
GRAHOVO	RADLEK	KALUŽE	divji prašič	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	GOLO	divji prašič	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	GREDE	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	BLOČICE	JEROLKI	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	SMREKE	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	KOŠČICE	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	RADLEK	KOT	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	ČELA	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	ULAKA -1670	VELIKA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	ŽEROVNICA - 1680	GORNKOV LAZ	navadni jelen	privabljalno
GRAHOVO	ULAKA -1670	DOLGA DOLINA	zveri	privabljalno
GRAHOVO	GRAHOVO - 1675	JELOVCI	zveri	privabljalno
GRAHOVO	ŽEROVNICA - 1680	KUGLA	zveri	privabljalno
IG	IG 1700	BRDO DEPONIJA	navadni jelen	zimsko
IG	IŠKA VAS 1707	CERKVENKE	navadni jelen	zimsko
IG	IŠKA VAS 1707	MALI GOZDI	navadni jelen	zimsko
IG	IŠKA VAS 1707	MUREN	divji prašič	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	KAMNIC	divji prašič	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	VRLOVKE	divji prašič	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
IG	IŠKA VAS 1707	KOŠČEVA SNOŽET	divji prašič	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	GOVEJA DOLINA	divji prašič	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	JERNEJČKOV LAZ	divji prašič	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	ČRNI POTOK	navadni jelen	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	USTJE SP. TRAVNIK	navadni jelen	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	LISEC	navadni jelen	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	OGRADE	navadni jelen	privabljalno
IG	DOBRAVICA 1699	DRAGA - GRUM	navadni jelen	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	PETELINOV GRIČ	navadni jelen	privabljalno
IG	IŠKA VAS 1707	JERNEJČKOV LAZ	zveri	privabljalno
IGA VAS	POLJANE 1643	REPNI LAZ	navadni jelen	zimsko
IGA VAS	POLICA 1650	BABNA POLICA	navadni jelen	zimsko
IGA VAS	POLJANE 1643	ZA STENAMI	navadni jelen	zimsko
IGA VAS	1650 B.POLICA	BABNA POLICA-SELE	divji prašič	privabljalno
IGA VAS	POLJANE - 1643	HOSTOV LAZ	navadni jelen	privabljalno
IGA VAS	VRHNIKA - 1639	ADOLFOV LAZ	navadni jelen	privabljalno
IGA VAS	POLJANE 1643	RAVNI LAZ	navadni jelen	privabljalno
IGA VAS	1649 VRH	VRH - ČELO	navadni jelen	privabljalno
IGA VAS	VRHNIKA - 1639	STRMICA	navadni jelen	privabljalno
IGA VAS	VRHNIKA - 1639	URŠI LAZI	zveri	privabljalno
IGA VAS	VRHNIKA - 1639	ALMAJERJEV LAZ *	zveri	privabljalno
IGA VAS	POLJANE 1643	BAJERSKI LAZ	zveri	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	NAD KALIŠKO CESTO *	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	PRI LIPI	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	MATENJA VAS 2491	GRIŽE	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	STAROVAŠKI BOROVC	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	ZA SKRAJNIM VRHOM	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	MATENJA VAS	IVANJI HRIB	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	POD BABO	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	TRNJE 2507	NA LUŽAH	divji prašič	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	NAD LIPCOVIM KAVCEM	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	V PRETRŽJU	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	BUNKER NA ANČEHARJEVI	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	MATENJA VAS 2491	PRI PIRAMIDAH	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	MATENJA VAS 2491	POŽGANA PREŽA	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	BUNKER POD PILCO	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	TRNJE 2507	NA RAFOTOVEM LAZU	navadni jelen	privabljalno
JAVORNIK - POSTOJNA	POSTOJNA 2490	STAROVAŠKI BOROVC NJIVA	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	TRPČANE 2544	Pod Kljunovcem	navadni jelen	zimsko
KOZLEK	IL.BISTRICA 2525	Cerkvena snožet	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	VRBOVO 2525	Prevala	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	TRPČANE 2544	Špiček	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	JABLANICA 2543	Pavlovca	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	ZABIČE 2546	Tesno	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	PODGRAJE 2545	Šularjov vrt	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	JABLANICA 2543	Krnelov vrt	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	TRPČANE 2544	Kljunovec	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	PODGRAJE 2545	Bukovje	divji prašič	privabljalno
KOZLEK	TRPČANE 2544	Kaluža	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	PODGRAJE 2545	Farjovca	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	PODGRAJE 2545	Drevesnica	navadni jelen	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
KOZLEK	ZABIČE 2546	Linčevce	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	IL.BISTRICA 2525	GNOJIŠČE	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	TRPČANE 2544	ŠKRAPA	navadni jelen	privabljalno
KOZLEK	ZABIČE 2546	Brozinov žleb	zveri	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	KNEŽJA NJIVA 1638	TRZNE	navadni jelen	zimsko
LOŽ – STARI TRG	KNEŽJA NJIVA 1338	Smrekovci	zveri	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	VRHNIKA 1639	Zajavorje/pri čebelnjaku	zveri	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	VRHNIKA 1639	Kolačnik *	divji prašič	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	DANE 1634	LAČNIK	divji prašič	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	KNEŽJA NJIVA 1338	KONJSKE LOKE	navadni jelen	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	KOZARIŠČE 1648	ŠMARAŠKI HRIB (ŽAROTOVA OGRADA)	navadni jelen	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	KNEŽJA NJIVA 1338	Kolačnik 2	navadni jelen	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	LOŽ 1636	KORLETOVE DOLINE	navadni jelen	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	1636 LOŽ	GOLA GORICA	navadni jelen	privabljalno
LOŽ – STARI TRG	PODCERKEV 1635	Devin	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KRVAVA PEČ	LANČENBERG	navadni jelen	zimsko
MOKRC	SELO	SPODNJE GABERJE	navadni jelen	zimsko
MOKRC	KO SELO	MIHOV LAZ	navadni jelen	zimsko
MOKRC	SELO	ZGONŠKA RAVAN	navadni jelen	zimsko
MOKRC	IŠKA VAS	COLNARICA	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	GOLO	MRZLI GRIČ	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KO SELO PRI ROBU	GABERJE	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	SELO	ZGONŠKA RAVAN	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	GOLO	MOKRČEK	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KO ZAPOTOK	BLAŽANOVKA	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KO ROB	CENTOV GRABEN	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KRVAVA PEČ	ČAMARELA	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	SELO PRI ROBU	KREGANE LAZE	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	GOLO	GRDA	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KRVAVA PEČ	UZMANI	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	KO ZAPOTOK	ZALIPA	navadni jelen	privabljalno
MOKRC	GOLO	POTOŠLARICA	divji prašič	privabljalno
MOKRC	GOLO	MOKRČEK	divji prašič	privabljalno
MOKRC	ŽELIMLJE	KLAJSKI GRABEN	divji prašič	privabljalno
MOKRC	KO SELO	KAJŽA	zveri	privabljalno
MOKRC	KRVAVA PEČ	FIGOV LAZČEK	zveri	privabljalno
NOVA VAS	STUDENEC 1690	Na lopati	navadni jelen	zimsko
NOVA VAS	STRMCA 1686	MRAMORAVO - ORNICE	navadni jelen	zimsko
NOVA VAS	VELIKE BLOKE 1673	CERKVENCA	navadni jelen	zimsko
NOVA VAS	VELIKE BLOKE 1673	Goričice	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	RAVNIK 1672	MAJDANCA	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	STUDENO 1682	GMAJNA GLINA	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	KRAJIČ 1685	LEPA NJIVA	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	METULJE 1692	SENOŽETI	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	VELIKE BLOKE 1673	KOTE	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	HUDI VRH 1691	BRINARJEV LAZ	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	RAVNE PRI TOPOLU 1694	VELIKA NJIVA	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	BLOČICE 1681	DRAGA	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	METULJE 1692	MALI ŽUPANŠČEK	navadni jelen	privabljalno
NOVA VAS	TOPOL 1693	HRBČANOV LAZ	divji prašič	privabljalno
NOVA VAS	NOVA VAS 1683	JANEZKOVA DOLINKA	divji prašič	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
NOVA VAS	METULJE 1692	MALI ŽUPANŠČEK	divji prašič	privabljalno
NOVA VAS	RAVNIK 1672	OBRAČALIŠČE	zveri	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	TRAVENCA	navadni jelen	zimsko
PIVKA	TRNJE 2507	KOTI	navadni jelen	zimsko
PIVKA	PALČJE 2506	PENKCOVA SENOŽET	navadni jelen	zimsko
PIVKA	PALČJE 2506	PLEŠIVEC	navadni jelen	zimsko
PIVKA	PALČJE 2506	POD SUŠJAKOM	navadni jelen	zimsko
PIVKA	TRNJE 2507	ZGORNJE RAVNE	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	SPODNJE RAVNE	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	STRELIŠČE	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	ŠMITOV LAZ	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	PALČJE 2506	ZA SELIVCEM	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	PALČJE 2506	MARJETA	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	PALČJE 2506	BIRTOVA SENOŽET	navadni jelen	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	ZGORNJE RAVNE	divji prašič	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	CERIVNIK	divji prašič	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	KOTI	divji prašič	privabljalno
PIVKA	TRNJE 2507	SLAVENSKE SENOŽETI	divji prašič	privabljalno
PIVKA	PALČJE 2506	PRI BREZI	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	TREŠNJA RAVEN	navadni jelen	zimsko
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	BEŽAJEVA DOLINA	navadni jelen	zimsko
PRESTRANEK	TRNJE 2507	VRŠIČI	navadni jelen	zimsko
PRESTRANEK	SLAVINA 2492	JERGLOVEC	navadni jelen	zimsko
PRESTRANEK	SLAVINA 2492	MLAKE	navadni jelen	zimsko
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	LIPE	* zveri	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	Matenske senožeti	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	TRNJE 2507	Ravne	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	Jeredovci	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	PETELINJE 2501	Za Ostrim vrhom	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	SLAVINA	Kozarjeva ograda	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	TRNJE 2507	Rožič	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	VASIŠČE	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	Kosmač	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	RAKULIK 2485	JANČARSKA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	SLAVINA 2492	Farovski bori	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	GABERNIK1	navadni jelen	privabljalno
PRESTRANEK	RAKULIK 2485	Loza	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	RAKULIK 2485	ČERMELAŠKA OGRADA	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	ČEŠNJEVCA	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	SELCE 2500	Kaludernik	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	SLAVINA	BUKOV VRH	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	LUČOVEC	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	OREHEK	Kuntove smreke	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	ZA PREKOPANIM HRIBOM	divji prašič	privabljalno
PRESTRANEK	MATENJA VAS 2491	JAKOPIŠČE	divji prašič	privabljalno
RAKEK	RAKEK	ŠKILJE	navadni jelen	zimsko
RAKEK	RAKEK 1659	CVIRGLOV LAZ	navadni jelen	zimsko
RAKEK	RAVNIK	ŠKALČNA POT	navadni jelen	zimsko
RAKEK	RAKOV ŠKOCJAN 2700	PIRHOVCI	navadni jelen	privabljalno
RAKEK	RAKOV ŠKOCJAN	UNŠKI TALI	navadni jelen	privabljalno
RAKEK	RAKOV ŠKOCJAN	VELIKI PIRHOVEC	navadni jelen	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
RAKEK	RAKOV ŠKOCJAN 2700	SLIVSKI LAZI	divji prašič	privabljalno
RAKEK	LAZE	RIBA	divji prašič	privabljalno
RAKEK	RAKEK	RJAVI GRIČ	zveri	privabljalno
RAKEK	LAZE	PRANGER	zveri	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Šprikla	navadni jelen	zimsko
RAKITNA	PRESERJE	Goneč dol	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	KAMNIK POD KRIMOM 1704	Kneje	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Lom	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	KAMNIK POD KRIMOM 1704	Taman vrh	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	ZABOČEVO	Zavodi	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	PRESERJE	Lepe doline	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Osoje	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	PRESERJE	Učman Laz	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Pirenpod	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Lapušna dolina	navadni jelen	privabljalno
RAKITNA	VRBLJENE	Lanišče	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	KAMNIK POD KRIMOM 1704	Taman vrh	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	PRESERJE	Krivčeva snožet - Kuren	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	KAMNIK POD KRIMOM 1704	Linte	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	ZABOČEVO	Zavodi	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	PRESERJE	Kurnik	divji prašič	privabljalno
RAKITNA	RAKITNA 1652	Štajn grič	zveri	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1712; KO ZAPOTOK	VISOKO	navadni jelen	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1712; KO ZAPOTOK	ZAPOTOK	navadni jelen	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1709; ŽELIMLJE	ČRNE VODE	navadni jelen	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1785; KO SELA	POLICA STARE ZELENKE	navadni jelen	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1697; KO LANIŠČE	MOLNIK	divji prašič	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1697; KO LANIŠČE	DOLE MOLNIK	divji prašič	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1696; KO RUDNIK	MOLNIK 1-KLEN	divji prašič	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1696; KO RUDNIK	STAJE	divji prašič	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1698; PIJAVA GORICA	KAPELA - LOVSKI REZERVAT	zveri	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1785; KO SELA	POLICA STARE ZELENKE	zveri	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1696; KO RUDNIK	GRMEZ LAVRIŠKO BARJE	zveri	privabljalno
RAKOVNIK - ŠKOF LJICA	1712; KO ZAPOTOK	BREZNICA	zveri	privabljalno
TABOR ZAGORJE	K.O.PALČJE	LANENA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
TABOR ZAGORJE	K.O.PALČJE	VRH KRAJA	navadni jelen	privabljalno
TABOR ZAGORJE	K.O.PALČJE	DOLG LAZ	navadni jelen	privabljalno
TABOR ZAGORJE	2506 PALČJE	JERUSI	divji prašič	privabljalno
TABOR ZAGORJE	2503 PARJE	VIDMARCE	divji prašič	privabljalno
TABOR ZAGORJE	2506 PALČJE	ROPOTIJA	* zveri	privabljalno
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Rupen dol	navadni jelen	zimsko
TOMIŠELJ	JEZERO 1703	Planinca	navadni jelen	zimsko
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Glink	navadni jelen	zimsko
TOMIŠELJ	VRBLJENE 1706	Kot	navadni jelen	zimsko
TOMIŠELJ	VRBLJENE 1706	Malinovec	navadni jelen	privabljalno
TOMIŠELJ	VRBLJENE 1706	Šešer korito	navadni jelen	privabljalno
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Moravka	navadni jelen	privabljalno
TOMIŠELJ	VRBLJENE 1706	Lopušnik	navadni jelen	privabljalno
TOMIŠELJ	VRBLJENE 1706	Šešer	divji prašič	privabljalno
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Izduhe	* divji prašič	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Moravka	divji prašič	privabljalno
TOMIŠELJ	TOMIŠELJ 1702	Mrhovišče	zveri	privabljalno
TRNOVO	TRNOVO 2524	FADGUČEVI LAZI	navadni jelen	zimsko
TRNOVO	KORITNICE 2510	GRLČE	navadni jelen	zimsko
TRNOVO	ŠEMBIJE 2512	MILANJA	navadni jelen	zimsko
TRNOVO	TRNOVO 2524	TOŠČAK	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	KNEŽAK 2511	ŠEMBIJSKI VRH	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	PODSTENJE 2513	POLČKOV NOGRAD	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	KNEŽAK 2511	KNEŽKA LOKEV	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	KORITNICE 2510	GRLČE	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	ŠEMBIJE 2512	SKOPO	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	RATEČEVO BRDO 2515	KRIŽIŠČE	divji prašič	privabljalno
TRNOVO	KORITNICE 2510	VIDOVI LAZI	zveri	privabljalno
ZEMON	DOLJNI ZEMON 2541	VELIKI VRH	navadni jelen	privabljalno
ZEMON	NOVOKRAČINE 2548	GRADINJE	divji prašič	privabljalno
ZEMON	JELŠANE 2549	KATARINA	divji prašič	privabljalno
ZEMON	NOVOKRAČINE 2548	VISOČ	divji prašič	privabljalno
ZEMON	GORNJI ZEMON 2542	POD VELIKI VRH	divji prašič	privabljalno
ZEMON	GORNJI ZEMON 2542	BORŠT	divji prašič	privabljalno
ZEMON	TRPČANE 2544	GNUJEVEC	divji prašič	privabljalno
ZEMON	2550 DOLENJE	KALIČ-DOLENJE	divji prašič	privabljalno
ZEMON	2550 DOLENJE	ČIKIBER	divji prašič	privabljalno
ŽILCE	KO OSREDEK 1653	GREBEN	navadni jelen	privabljalno
ŽILCE	ŠTRUKLJEVA VAS	ŠČURKOVO	navadni jelen	privabljalno
ŽILCE	GRADIŠKO	ŠTOROVO	navadni jelen	privabljalno
ŽILCE	ŽILCE	ZAKRAJ	navadni jelen	privabljalno
ŽILCE	KO HITENO 1667	GMAJNA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
ŽILCE	KO OSREDEK 1653	TREBEŽ	divji prašič	privabljalno
ŽILCE	KO HITENO 1667	RESJE	zveri	privabljalno
LPN LJ. VRH	VERD	PREDALE	navadni jelen	zimsko
LPN LJ. VRH	VERD	LIPOVEC	navadni jelen	zimsko
LPN LJ. VRH	BOROVNICA	SEBOJNI LAZ	navadni jelen	zimsko
LPN LJ. VRH	BOROVNICA	KUNJI VRH	jelenjad	zimsko
LPN LJ. VRH	BEZULJAK	GOSPODOVKA	jelenjad	zimsko
LPN LJ. VRH	BOROVNICA	ZAGOJNE	jelenjad	privabljalno
LPN LJ. VRH	BEZULJAK	GOSPODOVKA	jelenjad	privabljalno
LPN LJ. VRH	VERD	PREDALE	divji prašič	privabljalno
LPN LJ. VRH	VERD	LIPOVEC	divji prašič	privabljalno
LPN LJ. VRH	BOROVNICA	SEBOJNI LAZ	divji prašič	privabljalno
LPN LJ. VRH	VERD	TISOVEC	divji prašič	privabljalno
LPN LJ. VRH	VERD	DOLGI TALI	divji prašič	privabljalno
LPN LJ. VRH	BEZULJAK	MRHOVIŠČE *	zveri	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Ogence	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Kobjak	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Pri gradu	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	JURISCE	Mlaka	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	SNEZNIK	Leskov grm	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	KORITNICE	Kovacija	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	KORITNICE	Palez	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	BAC	Mehlavec laz	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Bicki lazi	jelenjad	zimsko

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
LPN JELEN	NADLESK	Kalic	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	KOZARISCE	Jazbin vrh	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	NADLESK	Flegarica	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	DANE	Kačičji laz	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	DANE	Čelo	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	SNEZNIK	Skrlebakre	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	ILIRSKA BISTRICA	Bicje	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	SNEZNIK	Mavrov vrh	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	VRH	Grajsevka	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Zverinjak	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	VRH	Cerkveni laz	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	BABNA POLICA	Otrobovec	jelenjad	zimsko
LPN JELEN	SNEZNIK	Kujavic	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JURISCE	Janezov gozd	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Tonetov gozd	* divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JURISCE	Devci	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Barka	* divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Pogoreli vrh	* divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Novakov laz	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Bačko dno	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Scetinov laz	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Blata	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Dolfov laz	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Kozare	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Skrivni lazi	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	VRH	Bezgovice	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Ovcarija	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Lepi dol	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Laz pri hisi	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Jagrov laz	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Obramec	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Javorje	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	TRNJE	Lome	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	TRNJE	Lamovsek	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	DANE	Ostri vrh	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Skodovnik	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	DANE	Lisicji gric	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	PODCERKEV	Jelenke	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Batistov laz	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Palez	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEŽNIK	Udrik	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Vala	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Veliki Dolcici	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Herbade	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Lupova draga	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Belica draga	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Gomanaska	divji prašič	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Travnj dolci	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Grcevec	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Sezanje	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Stajerjev laz	jelenjad	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča
LPN JELEN	VRH	Pozarje	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BABNA POLICA	Lubotov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Zatrep	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	VRH	Britof	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	VRH	Pecetov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Praprotna draga	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Gabrov vrh	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Malenski lazi	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	NADLESK	Leskov vrh	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Srse	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KOZARISCE	Jagrov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	PODCERKEV	Trudni lazi	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	DANE	Grbci lazi	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Zelnikov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Javorje	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	PODCERKEV	Jelenke	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	TRNJE	Drevesnica	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Zadnji laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JAVORJE	Praprot	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Primcov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Jelenov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Bukova voda	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Jakatov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JURISCE	Jurnova dolina	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Backo dno	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	JURJEVA DOLINA	Dedna gora 2	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Kosmati vrh	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Dolgi laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Strgarija	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Maksov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	LESKOVA DOLINA	Sedelca	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Savkovec	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	TRNOVO	Krulcev vrh	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Strletov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Planina	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Kamni vrh	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	BAC	Trudnik	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	KORITNICE	Kozare	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Piskov laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Grcavec	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	ILIRSKA BISTRICA	Jesenovci	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	ILIRSKA BISTRICA	Crni dol	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Stari laz	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	ILIRSKA BISTRICA	Smucisce	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Crna draga	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Mrzle doline	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Zabukovica	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Mala Padeznica	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Pomocnjak	jelenjad	privabljalno
LPN JELEN	SNEZNIK	Vinkina draga	jelenjad	privabljalno

lovišče	naziv in št.kat.občine	krajevno ime objekta	krmišče za divjad	vrsta krmišča

Določen seznam aktivnih krmišč za posamezno lovišče bo znan s potrditvijo letnega načrta lovišča.
Na krmiščih označenih z * se izvaja opazovanje medvedov.

2. Preglednice odvzema po loviščih 2019 - 2022

ŽIV. VRSTA: SRNJAD		2019		2020		202-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	120	112	120	116	240	218
Rakovnik - Škofljica	0407	130	131	130	129	260	253
LPN Ljubljanski vrh	0402	54	57	54	55	110	109
Borovnica	0403	36	36	36	39	80	81
Rakitna	0404	80	80	80	80	160	125
Tomišelj	0405	94	73	94	69	160	120
Ig	0406	100	100	100	80	140	126
Mokrc	0412	90	76	90	91	190	162
Begunje	0409	60	57	60	55	110	109
Cajnarje	0410	50	46	50	47	100	87
Žilce	0411	36	32	36	35	70	66
Babno polje	0422	10	11	8	8	24	24
Iga vas	0421	28	26	22	22	48	45
Lož - Stari trg	0420	40	37	32	29	52	55
Gornje jezero	0419	34	22	27	25	40	40
Grahovo	0415	28	34	22	22	48	50
Cerknica	0414	28	28	23	21	48	45
Rakek	0408	42	42	34	35	72	61
Nova vas	0416	40	41	32	32	64	64
Javornik – Postojna	0413	70	66	56	58	112	118
Prestranek	0417	50	49	40	42	80	83
Pivka	0418	28	30	22	24	48	38
Tabor – Zagorje	0424	30	25	24	17	40	28
Trnovo	0425	26	26	21	19	48	50
Kozlek	0426	30	25	24	26	48	51
Zemon	0427	36	32	29	28	56	56
LPN Jelen	0423	100	81	80	72	160	150

ŽIV. VRSTA: JELENJAD		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	19	18	19	15	38	34
Rakovnik - Škofljica	0407	10	5	10	5	20	16
LPN Ljubljanski vrh	0402	76	73	76	70	150	149
Borovnica	0403	66	70	70	68	150	153
Rakitna	0404	79	77	79	71	170	176
Tomišelj	0405	22	18	22	18	50	52
Ig	0406	16	15	16	16	40	41
Mokrc	0412	28	25	27	28	70	70
Begunje	0409	63	59	63	57	130	125
Cajnarje	0410	31	29	31	30	70	65
Žilce	0411	31	26	31	29	70	69
Babno polje	0422	15	17	14	13	30	32
Iga vas	0421	27	23	28	24	60	56
Lož - Stari trg	0420	36	36	36	39	80	80
Gornje jezero	0419	45	40	46	42	90	90
Grahovo	0415	21	21	21	22	50	51
Cerknica	0414	36	36	36	34	80	81
Rakek	0408	52	48	52	47	110	106
Nova vas	0416	15	15	15	16	50	49
Javornik – Postojna	0413	30	26	30	30	70	70
Prestranek	0417	31	27	31	28	70	70
Pivka	0418	51	52	51	50	110	110
Tabor – Zagorje	0424	48	46	49	49	110	119
Trnovo	0425	38	39	37	35	90	98
Kozlek	0426	34	39	34	39	80	94
Zemon	0427	42	38	43	42	100	112
LPN Jelen	0423	410	364	410	367	820	782

ŽIV. VRSTA: GAMS		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	0	0	0	0	0	0
Rakovnik - Škofljica	0407	1	0	1	0	2	1
LPN Ljubljanski vrh	0402	1	0	1	1	2	2
Borovnica	0403	12	12	12	12	24	24
Rakitna	0404	10	10	10	9	20	20
Tomišelj	0405	1	1	1	0	2	0
Ig	0406	9	8	9	7	16	13
Mokrc	0412	14	10	14	14	26	19
Begunje	0409	2	2	2	2	4	2
Cajnarje	0410	1	0	1	1	2	2
Žilce	0411	8	6	8	5	14	11
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	0	0	0	0	0	0
Lož - Stari trg	0420	0	0	0	0	0	0
Gornje jezero	0419	0	0	0	0	0	0
Grahovo	0415	0	0	0	0	0	0
Cerknica	0414	0	0	1	0	2	0
Rakek	0408	1	1	0	1	0	2
Nova vas	0416	1	1	1	1	2	1
Javornik – Postojna	0413	0	0	0	0	0	0
Prestranek	0417	0	0	0	0	0	0
Pivka	0418	0	0	0	0	0	0
Tabor – Zagorje	0424	0	0	0	0	0	0
Trnovo	0425	0	0	0	0	0	0
Kozlek	0426	4	4	4	4	8	9
Zemon	0427	0	0	0	0	0	0
LPN Jelen	0423	3	3	3	2	6	1

ŽIV. VRSTA: DIVJI PRAŠIČ		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	14	27	25	13	36	53
Rakovnik - Škofljica	0407	14	22	20	38	82	100
LPN Ljubljanski vrh	0402	3	3	3	2	6	27
Borovnica	0403	8	5	10	7	20	22
Rakitna	0404	20	12	20	6	40	19
Tomišelj	0405	14	21	19	14	30	64
Ig	0406	6	8	6	12	18	16
Mokrc	0412	7	2	6	7	14	19
Begunje	0409	17	18	18	16	36	39
Cajnarje	0410	6	10	9	9	18	29
Žilce	0411	5	1	5	0	10	0
Babno polje	0422	4	2	4	1	8	9
Iga vas	0421	8	5	8	2	12	31
Lož - Stari trg	0420	11	18	15	8	20	42
Gornje jezero	0419	22	11	20	7	28	53
Grahovo	0415	2	5	6	6	12	23
Cerknica	0414	15	16	16	15	34	20
Rakek	0408	19	26	19	15	38	52
Nova vas	0416	6	4	6	1	12	5
Javornik – Postojna	0413	28	56	45	36	80	91
Prestranek	0417	61	91	80	81	160	156
Pivka	0418	35	33	35	47	94	69
Tabor – Zagorje	0424	25	44	35	35	72	81
Trnovo	0425	60	61	60	44	120	147
Kozlek	0426	95	95	95	69	150	255
Zemon	0427	115	124	115	96	200	264
LPN Jelen	0423	80	159	100	89	200	247

ŽIV. VRSTA: LISICA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	40	48	44	59	100	126
Rakovnik - Škofljica	0407	30	39	34	34	68	89
LPN Ljubljanski vrh	0402	10	13	10	8	20	17
Borovnica	0403	24	23	24	24	48	46
Rakitna	0404	24	25	24	20	48	41
Tomišelj	0405	24	23	24	16	40	29
Ig	0406	26	35	30	31	60	51
Mokrc	0412	26	17	26	30	52	53
Begunje	0409	26	29	26	23	48	46
Cajnarje	0410	34	34	34	33	68	66
Žilce	0411	18	14	18	14	36	29
Babno polje	0422	14	14	14	14	28	28
Iga vas	0421	18	18	18	18	36	35
Lož - Stari trg	0420	20	20	20	20	40	40
Gornje jezero	0419	22	22	22	20	40	40
Grahovo	0415	20	28	24	9	48	42
Cerknica	0414	28	28	28	28	56	56
Rakek	0408	28	28	28	28	56	57
Nova vas	0416	30	31	30	31	60	60
Javornik – Postojna	0413	12	15	12	13	24	20
Prestranek	0417	24	25	24	25	48	49
Pivka	0418	10	10	10	8	20	14
Tabor – Zagorje	0424	14	11	14	9	24	22
Trnovo	0425	12	12	12	12	24	20
Kozlek	0426	16	14	16	14	32	27
Zemon	0427	16	15	16	15	28	30
LPN Jelen	0423	60	60	60	60	120	120

ŽIV. VRSTA: JAZBEC		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	12	12	12	12	24	24
Rakovnik - Škofljica	0407	6	8	6	7	12	16
LPN Ljubljanski vrh	0402	6	5	6	5	12	12
Borovnica	0403	6	10	8	8	16	15
Rakitna	0404	6	5	6	6	12	9
Tomišelj	0405	4	4	4	4	12	8
Ig	0406	3	2	3	5	10	9
Mokrc	0412	4	4	4	8	8	5
Begunje	0409	6	7	6	6	12	13
Cajnarje	0410	4	4	4	4	8	14
Žilce	0411	2	3	4	3	8	8
Babno polje	0422	2	2	2	2	4	4
Iga vas	0421	4	4	4	4	12	13
Lož - Stari trg	0420	6	6	6	6	12	12
Gornje jezero	0419	4	4	6	6	8	8
Grahovo	0415	8	8	8	10	20	18
Cerknica	0414	6	6	6	6	12	12
Rakek	0408	7	8	8	8	16	17
Nova vas	0416	7	7	7	7	14	14
Javornik – Postojna	0413	6	6	6	6	12	10
Prestranek	0417	6	6	6	7	16	16
Pivka	0418	2	4	4	4	8	7
Tabor – Zagorje	0424	2	0	2	1	4	3
Trnovo	0425	2	2	2	2	4	3
Kozlek	0426	6	7	6	5	12	12
Zemon	0427	4	4	4	4	8	8
LPN Jelen	0423	14	14	14	14	28	28

ŽIV. VRSTA: KUNA ZLATICA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	1	2	1	1	2	2
Rakovnik - Škofljica	0407	0	0	0	0	0	0
LPN Ljubljanski vrh	0402	0	0	0	0	0	0
Borovnica	0403	0	0	0	0	0	0
Rakitna	0404	0	0	0	0	0	0
Tomišelj	0405	0	0	0	0	0	0
Ig	0406	0	0	0	0	0	0
Mokrc	0412	0	0	0	0	0	0
Begunje	0409	1	1	1	1	2	1
Cajnarje	0410	0	0	0	0	0	0
Žilce	0411	0	0	0	0	0	0
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	0	0	0	0	0	0
Lož - Stari trg	0420	0	0	0	0	0	0
Gornje jezero	0419	0	0	0	0	0	0
Grahovo	0415	0	0	0	0	0	0
Cerknica	0414	0	0	0	0	0	0
Rakek	0408	1	1	1	1	2	2
Nova vas	0416	0	0	0	0	0	0
Javornik – Postojna	0413	0	0	0	0	0	0
Prestranek	0417	0	0	0	0	0	0
Pivka	0418	0	0	0	0	0	0
Tabor – Zagorje	0424	1	0	1	0	2	0
Trnovo	0425	0	0	0	0	0	0
Kozlek	0426	0	1	0	0	0	0
Zemon	0427	0	0	0	0	0	0
LPN Jelen	0423	1	1	1	1	2	2

ŽIV. VRSTA: KUNA BELICA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	4	4	4	4	18	18
Rakovnik - Škofljica	0407	3	4	3	1	6	8
LPN Ljubljanski vrh	0402	3	2	3	2	6	5
Borovnica	0403	2	1	2	2	4	4
Rakitna	0404	1	1	1	0	2	1
Tomišelj	0405	1	3	1	1	2	0
Ig	0406	1	0	1	0	2	0
Mokrc	0412	1	1	1	1	2	1
Begunje	0409	2	2	2	1	4	3
Cajnarje	0410	1	1	1	1	2	2
Žilce	0411	1	0	1	0	2	1
Babno polje	0422	1	1	1	1	2	2
Iga vas	0421	1	1	1	1	2	2
Lož - Stari trg	0420	3	3	3	3	6	6
Gornje jezero	0419	2	2	2	2	4	4
Grahovo	0415	2	0	2	3	4	1
Cerknica	0414	1	1	1	0	2	2
Rakek	0408	2	2	2	2	4	4
Nova vas	0416	2	3	2	2	4	4
Javornik – Postojna	0413	3	1	3	3	6	5
Prestranek	0417	1	1	1	1	2	2
Pivka	0418	1	1	1	1	2	1
Tabor – Zagorje	0424	1	1	1	0	2	1
Trnovo	0425	1	1	1	1	2	1
Kozlek	0426	1	0	1	1	2	2
Zemon	0427	1	0	1	1	2	3
LPN Jelen	0423	2	3	2	3	4	4

ŽIV. VRSTA: PIŽMOVKA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	2	1	2	2	4	3
Rakovnik - Škofljica	0407	0	0	0	0	0	0
LPN Ljubljanski vrh	0402	1	0	1	0	2	0
Borovnica	0403	0	0	0	0	0	0
Rakitna	0404	1	1	1	0	2	0
Tomišelj	0405	1	0	1	0	0	0
Ig	0406	1	0	1	0	2	0
Mokrc	0412	0	0	0	0	0	0
Begunje	0409	0	0	0	0	0	0
Cajnarje	0410	0	0	0	0	0	0
Žilce	0411	0	0	0	0	0	0
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	0	0	0	0	0	0
Lož - Stari trg	0420	0	0	0	0	0	0
Gornje jezero	0419	0	0	0	0	0	0
Grahovo	0415	0	0	0	0	0	0
Cerknica	0414	0	0	0	0	0	0
Rakek	0408	0	0	0	0	0	0
Nova vas	0416	0	0	0	0	0	0
Javornik – Postojna	0413	0	0	0	0	0	0
Prestranek	0417	0	0	0	0	0	0
Pivka	0418	0	0	0	0	0	0
Tabor – Zagorje	0424	0	0	0	0	0	0
Trnovo	0425	0	0	0	0	0	0
Kozlek	0426	0	0	0	0	0	0
Zemon	0427	0	0	0	0	0	0
LPN Jelen	0423	0	0	0	0	0	0

ŽIV. VRSTA: POLJSKI ZAJEC		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	20	16	20	12	40	39
Rakovnik - Škofljica	0407	6	13	10	8	20	8
LPN Ljubljanski vrh	0402	6	3	6	3	12	11
Borovnica	0403	6	4	6	6	12	12
Rakitna	0404	10	10	10	0	20	6
Tomišelj	0405	12	5	5	0	30	8
Ig	0406	5	4	5	2	12	2
Mokrc	0412	5	5	5	2	10	5
Begunje	0409	5	5	5	3	10	5
Cajnarje	0410	10	10	10	10	20	20
Žilce	0411	4	2	4	1	8	4
Babno polje	0422	2	2	2	2	4	4
Iga vas	0421	4	4	4	4	8	8
Lož - Stari trg	0420	5	5	5	5	10	10
Gornje jezero	0419	5	5	5	3	6	5
Grahovo	0415	5	4	5	3	10	8
Cerknica	0414	6	6	6	6	12	12
Rakek	0408	4	4	4	4	8	8
Nova vas	0416	5	4	4	4	8	8
Javornik – Postojna	0413	8	3	8	7	14	12
Prestranek	0417	4	2	4	1	8	5
Pivka	0418	2	0	2	0	4	3
Tabor – Zagorje	0424	2	0	2	1	4	2
Trnovo	0425	2	2	2	1	6	5
Kozlek	0426	2	1	2	1	4	2
Zemon	0427	3	2	3	2	6	6
LPN Jelen	0423	2	2	2	2	4	4

ŽIV. VRSTA: FAZAN		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	16	8	120	11	140	17
Rakovnik - Škofljica	0407	600	485	500	613	1.200	1.056
LPN Ljubljanski vrh	0402	10	2	10	0	20	4
Borovnica	0403	6	3	6	5	12	12
Rakitna	0404	15	11	15	0	30	17
Tomišelj	0405	15	7	15	2	40	22
Ig	0406	117	43	140	64	180	124
Mokrc	0412	0	0	0	0	0	0
Begunje	0409	0	0	0	0	0	0
Cajnarje	0410	0	0	0	0	0	0
Žilce	0411	0	0	0	0	0	0
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	0	0	0	0	0	0
Lož - Stari trg	0420	0	0	0	0	0	0
Gornje jezero	0419	0	0	0	0	0	0
Grahovo	0415	0	0	0	0	0	0
Cerknica	0414	0	0	0	0	0	0
Rakek	0408	0	0	0	0	0	0
Nova vas	0416	0	0	0	0	0	0
Javornik – Postojna	0413	0	0	0	0	0	0
Prestranek	0417	0	0	0	0	0	0
Pivka	0418	0	0	0	0	0	0
Tabor – Zagorje	0424	0	0	0	0	0	0
Trnovo	0425	0	0	0	0	0	0
Kozlek	0426	0	0	0	0	0	0
Zemon	0427	0	0	0	0	0	0
LPN Jelen	0423	0	0	0	0	0	0

ŽIV. VRSTA: RACA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	70	41	70	37	140	57
Rakovnik - Škofljica	0407	50	37	45	24	80	15
LPN Ljubljanski vrh	0402	20	19	20	16	40	20
Borovnica	0403	30	15	30	20	60	58
Rakitna	0404	20	15	20	0	40	9
Tomišelj	0405	20	17	20	10	40	53
Ig	0406	50	26	50	11	100	23
Mokrc	0412	4	4	4	2	8	1
Begunje	0409	5	5	5	3	10	3
Cajnarje	0410	5	5	5	5	10	8
Žilce	0411	1	0	1	0	2	0
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	10	10	10	10	20	20
Lož - Stari trg	0420	15	15	15	15	30	30
Gornje jezero	0419	30	30	30	12	60	60
Grahovo	0415	28	26	28	11	40	34
Cerknica	0414	15	15	15	12	40	40
Rakek	0408	20	20	20	18	40	40
Nova vas	0416	2	2	2	2	4	4
Javornik – Postojna	0413	26	24	26	10	52	47
Prestranek	0417	12	12	10	10	20	18
Pivka	0418	4	3	4	2	8	4
Tabor – Zagorje	0424	4	0	4	0	8	5
Trnovo	0425	10	10	10	10	10	8
Kozlek	0426	10	9	10	10	20	13
Zemon	0427	9	1	9	1	18	18
LPN Jelen	0423	10	10	10	10	20	20

ŽIV. VRSTA: SRAKA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	20	20	20	20	40	40
Rakovnik - Škofljica	0407	5	1	5	3	6	2
LPN Ljubljanski vrh	0402	3	3	3	3	6	6
Borovnica	0403	4	3	4	4	8	8
Rakitna	0404	4	4	4	0	8	0
Tomišelj	0405	2	0	2	0	4	0
Ig	0406	3	3	3	0	4	2
Mokrc	0412	1	1	1	1	2	0
Begunje	0409	2	2	2	2	4	3
Cajnarje	0410	1	1	1	1	2	2
Žilce	0411	0	0	0	0	0	0
Babno polje	0422	0	0	0	0	0	0
Iga vas	0421	1	1	1	1	6	2
Lož - Stari trg	0420	2	2	2	2	6	6
Gornje jezero	0419	1	1	1	1	2	2
Grahovo	0415	0	0	0	0	0	0
Cerknica	0414	1	1	1	0	2	2
Rakek	0408	7	7	7	7	14	14
Nova vas	0416	1	1	1	1	6	6
Javornik – Postojna	0413	4	4	4	4	8	8
Prestranek	0417	1	1	1	1	2	2
Pivka	0418	1	1	1	0	2	1
Tabor – Zagorje	0424	1	0	1	0	2	0
Trnovo	0425	1	1	1	1	2	0
Kozlek	0426	1	1	1	1	2	2
Zemon	0427	1	1	1	4	4	6
LPN Jelen	0423	2	2	2	2	4	4

ŽIV. VRSTA: ŠOJA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	15	17	15	15	30	30
Rakovnik - Škofljica	0407	7	0	7	2	12	3
LPN Ljubljanski vrh	0402	3	2	3	3	6	5
Borovnica	0403	4	6	6	6	12	12
Rakitna	0404	4	4	4	0	8	0
Tomišelj	0405	2	0	1	1	4	0
Ig	0406	1	0	1	1	4	0
Mokrc	0412	6	7	6	6	12	5
Begunje	0409	7	7	6	5	12	11
Cajnarje	0410	5	5	5	5	10	10
Žilce	0411	2	2	2	0	4	2
Babno polje	0422	3	3	3	3	6	6
Iga vas	0421	1	1	1	1	8	8
Lož - Stari trg	0420	5	5	5	5	10	10
Gornje jezero	0419	7	7	7	7	14	14
Grahovo	0415	5	5	5	6	10	9
Cerknica	0414	5	5	5	5	10	10
Rakek	0408	14	14	14	14	28	28
Nova vas	0416	5	5	5	5	10	10
Javornik – Postojna	0413	3	2	3	3	6	5
Prestranek	0417	4	4	4	4	10	10
Pivka	0418	2	2	2	1	4	3
Tabor – Zagorje	0424	1	0	1	0	2	0
Trnovo	0425	3	2	3	3	6	3
Kozlek	0426	2	3	2	2	4	5
Zemon	0427	2	2	2	3	4	5
LPN Jelen	0423	2	2	2	2	4	4

ŽIV. VRSTA: SIVA VRANA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401	360	390	360	386	720	730
Rakovnik - Škofljica	0407	100	102	100	102	200	201
LPN Ljubljanski vrh	0402	34	32	34	36	68	69
Borovnica	0403	31	35	31	31	62	62
Rakitna	0404	30	33	30	27	60	60
Tomišelj	0405	100	100	100	100	200	200
Ig	0406	58	57	58	61	116	121
Mokrc	0412	2	2	2	2	4	4
Begunje	0409	28	29	28	25	56	59
Cajnarje	0410	2	2	2	2	4	4
Žilce	0411	3	3	3	3	6	6
Babno polje	0422	6	6	6	6	12	12
Iga vas	0421	10	10	10	10	20	20
Lož - Stari trg	0420	10	10	10	10	20	20
Gornje jezero	0419	12	12	12	12	24	24
Grahovo	0415	16	18	16	16	32	36
Cerknica	0414	18	18	18	18	36	36
Rakek	0408	20	20	20	20	40	40
Nova vas	0416	16	16	16	16	32	32
Javornik – Postojna	0413	30	23	30	30	60	53
Prestranek	0417	16	16	16	16	32	32
Pivka	0418	20	21	20	18	40	11
Tabor – Zagorje	0424	9	9	9	9	18	18
Trnovo	0425	10	10	10	10	20	12
Kozlek	0426	15	11	15	15	30	18
Zemon	0427	12	12	12	4	24	25
LPN Jelen	0423	22	22	22	22	44	44

ŽIV. VRSTA: ŠAKAL		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401			23	10	64	34
Rakovnik - Škofljica	0407				5		8
LPN Ljubljanski vrh	0402				2		0
Borovnica	0403						0
Rakitna	0404						1
Tomišelj	0405						3
Ig	0406		1		1		1
Mokrc	0412						0
Begunje	0409						2
Cajnarje	0410						0
Žilce	0411						0
Babno polje	0422						0
Iga vas	0421						0
Lož - Stari trg	0420				1		1
Gornje jezero	0419						0
Grahovo	0415						0
Cerknica	0414						0
Rakek	0408				1		4
Nova vas	0416						0
Javornik – Postojna	0413				1		8
Prestranek	0417		2				8
Pivka	0418				1		3
Tabor – Zagorje	0424				1		3
Trnovo	0425				1		1
Kozlek	0426						0
Zemon	0427				1		4
LPN Jelen	0423						0

ŽIV. VRSTA: DAMJEK		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401						
Rakovnik - Škofljica	0407						
LPN Ljubljanski vrh	0402						
Borovnica	0403						
Rakitna	0404						
Tomišelj	0405						
Ig	0406						
Mokrc	0412						
Begunje	0409						
Cajnarje	0410						
Žilce	0411						
Babno polje	0422						1
Iga vas	0421						
Lož - Stari trg	0420						
Gornje jezero	0419						
Grahovo	0415						
Cerknica	0414						
Rakek	0408						
Nova vas	0416						
Javornik – Postojna	0413						
Prestranek	0417						
Pivka	0418						
Tabor – Zagorje	0424						
Trnovo	0425						
Kozlek	0426						
Zemon	0427						
LPN Jelen	0423						

ŽIV. VRSTA: NUTRIJA		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401		79		102		346
Rakovnik - Škofljica	0407		21		42		55
LPN Ljubljanski vrh	0402		5		7		7
Borovnica	0403		29		30		66
Rakitna	0404		3				18
Tomišelj	0405		93		150		232
Ig	0406		50		45		139
Mokrc	0412						
Begunje	0409						
Cajnarje	0410						
Žilce	0411						
Babno polje	0422						
Iga vas	0421						
Lož - Stari trg	0420						
Gornje jezero	0419						
Grahovo	0415						
Cerknica	0414						
Rakek	0408						
Nova vas	0416						
Javornik – Postojna	0413						
Prestranek	0417						
Pivka	0418						
Tabor – Zagorje	0424						
Trnovo	0425						
Kozlek	0426						
Zemon	0427						
LPN Jelen	0423						

ŽIV. VRSTA: POLH		2019		2020		2021-2022	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brezovica	0401						
Rakovnik - Škofljica	0407				84		55
LPN Ljubljanski vrh	0402				225		593
Borovnica	0403				142		
Rakitna	0404				555		269
Tomišelj	0405				80		
Ig	0406						
Mokrc	0412						
Begunje	0409				436		58
Cajnarje	0410						
Žilce	0411						
Babno polje	0422				1.700		747
Iga vas	0421				770		448
Lož - Stari trg	0420				962		270
Gornje jezero	0419						
Grahovo	0415				254		
Cerknica	0414				3.812		615
Rakek	0408				704		
Nova vas	0416						
Javornik – Postojna	0413				185		143
Prestranek	0417				1.150		69
Pivka	0418						
Tabor – Zagorje	0424						
Trnovo	0425						
Kozlek	0426						
Zemon	0427						
LPN Jelen	0423				7924		1.400

3. Zapisnik seje IO OZUL Notranjske

OZUL Notranjske

Cankarjeva ulica 6
6230 Postojna

Ev.št.: 11/2023
Datum 06.03.2023

ZADEVA: ZAPISNIK 13. - DOPISNE SEJE IO OZUL NOTRANJSKE V IV. MANDATNEM OBDOBJU

13. - dopisna seja IO OZUL Notranjske v IV. mandatnem obdobju, je potekala od sobote 04.03.2023 od 12:00 do ponedeljka 06.03.2023 do 10:00 preko e-pošte in telefonsko.

Dnevni red:

1. Potrditev izvedbe 13. dopisne seje IO OZUL Notranjske
2. Potrditev povzetka osnutka dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za .IV lovsko upravljavsko območje Notranjske za leti 2023 in 2024.

Ime in priimek	Točka 1	Točka 2	Opombe
DS	ZA	ZA	/
MV	ZA	ZA	/
PK	ZA	VZDRŽAN	Glasoval telefonsko
AM	ZA	ZA	Glasoval telefonsko
JM	ZA	ZA	/
ZB	ZA	ZA	Glasoval telefonsko
JG	ZA	ZA	/
RK	ZA	ZA	/
MŠ	ZA	ZA	/

Sklep 1. => Izvede se 13. Dopisna seja IO OZUL Notranjske (soglasno).

Sklep 2. => Potrdi se povzetek dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. lovsko upravljavsko območje Notranjske za leti 2023 in 2024 (8 ZA, 1 VZDRŽAN).

V vednost:

- Predsednik IO OZUL Notranjske
- Člani IO OZUL Notranjske
- Predsednik NO OZUL Notranjske
- Arhiv

tajnik IO OZUL Notranjske
AO

4. Zapisnik seje Strokovnega sveta OE Postojna

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Postojna

Izvod iz zapisnika

Št.: 34095-2/2023-2

Datum: 14.03. 2023

Dogodek: 21. seja Strokovnega Sveta OE Postojna za sedmo mandatno obdobje

Čas začetka dogodka: 14. 03. 2023 ob 12⁰⁰ uri.

Vabljeni:

člani strokovnega sveta: FP, AS, PK, BG, AT.

ostali vabljeni: /

Prisotni:

člani strokovnega sveta: FP, AS, PK, AT

opravičeno odsotni: BG

ostali prisotni: /

Oseba, ki je vodila sestanek: FP.

Dnevni red:

1. Obravnava osnutka Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za Lovsko upravljavsko območje Notranjske za leti 2023-2024
2. Potrditev teme za strokovno nalogo MJ dipl. inž. gozd..
3. Razno

Pripombe k dnevniemu redu: Pripomb ni bilo.

Predlagani dnevni red so prisotni soglasno potrdili.

Točka dnevnega reda št. 1:

Osnutek Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za Lovsko upravljavsko območje Notranjske za leti 2023-2024 (dalje DLUN), je pripravil in na seji predstavil PK, višji koordinator za področje gozdarstva na odseku za načrtovanje razvoja gozdov.

Biomeliorativna dela v letih 2021-2022 so bila realizirana v skladu z načrtovanim. DLUN za 2023-2024 predvideva podoben načrt del kot je bil v letih 2021-2022.

Povečal se je obseg škod po jelenjadi in po divjem prašiču in je v letih 2021-2022 nad povprečjem zadnjih šestih let.

Naslednja izvedba popisa objedenosti gozdnega mladja je predvidena v letu 2024, zato podatki o objedenosti ostajajo enaki kot v prejšnjem DLUN.

Srnjad: odvzem 2.414 kosov srnjadi v letih 2021 in 2022 pomeni 92,4 % realizacijo načrtovanega odvzema. Odvzem v letih 2021 in 2022 predstavlja 87,5 % odvzema dvoletnega povprečja v zadnjih šestih

Vojkova 9, 6230 POSTOJNA
Tel.: +386 (0)5 27-00-610, www.zgs.gov.si, e-pošta: OEPostojna@zgs.gov.si

letih. V letih 2023-2024 se načrtuje odvzem 2.530 kosov srnjadi. Cilj upravljanja s srnjadjo v letih 2023-2024 je ohranjanje stabilnega stanja populacije z dvigom številčnosti v NNE Snežnik, NNE Postojna-Bistrica in NNE Cerknica.

Jelenjad: v letih 2021 in 2022 je bila v povprečju Notranjskega LUO realizacija načrta odvzema jelenjadi 99,7 %. Skupni odvzem jelenjadi v Notranjskem LUO v letih 2021 in 2022 je znašal 2.950 osebkov, kar je 10,1 % več kot je dvoletno povprečje v zadnjih šestih letih in največ v zadnjih 6 letih. Izločitve jelenjadi se že nekaj zaporednih let zvišujejo, obseg izgub jelenjadi pa se po letu 2018 znižuje. V letih 2023-2024 se načrtuje odvzem 3.570 živali, kar je za 21 % več kot je bilo načrtovano v letih 2021-2022. Načrt se viša v vseh NNE, najvišji dvig pa je predviden v NNE Postojna-Bistrica. Cilj upravljanja z jelenjadjo v letih 2023-2024 je znižanje številčnosti za doseganje naravne obnove gozdov. Pri odraslih jelenih se načrtuje samo dve starostni kategoriji in sicer jeleni 2-4 in 5+.

Gams: odvzem gamsov v letih 2021-2022 je znašal 107 gamsov, kar je pod povprečjem zadnjih šestih let. Izgube pri gamsu so minimalne. Za leti 2023-2024 načrtujemo odvzem 124 gamsov. Cilj upravljanja je ohranitev z možnostjo povečanja številčnosti v zdravih gamsjih tropih.

Divji prašič: v letih 2021-2022 je bilo odvzetih 1.933 divjih prašičev, kar je najvišji odvzem v LUO Notranjske. Izgube pri divjem prašiču so minimalne. V letih 2023-2024 načrtujemo odvzem 1.660 divjih prašičev. Cilj upravljanja je vzdrževanje številčno nizke populacije, s poudarkom znižanja številčnosti predvsem v predelih, kjer so povečane škode na kmetijskih površinah.

Ostale vrste: odvzem ostalih vrst divjadi je bil realiziran v okviru načrtovanega, zato v letih 2023-2024 načrtujemo odvzem v podobnem okviru kot v preteklem dvoletnem obdobju. Pri šakalu se načrt dviga na 140 osebkov z 50% dovoljenim preseganjem načrta.

V razpravi je bilo izpostavljeno sledeče:

- PK je povedal, da je bilo predhodno usklajevanje z OZUL-om izvedeno in da se le-ta strinja z vsemi predlaganimi ukrepi za DLUN 2023-2024,
- FP izpostavi da je načrtovani dvig odvzema jelenjadi nujen predvsem s stališča zniževanja vplivov jelenjadi na obnovo gozda kot tudi na zmanjšanje škod v kmetijstvu. Meni tudi, da bi bilo treba zmanjšati obseg zimskega krmjenja jelenjadi. Pri divjem prašiču predlaga, da se načrtovan odvzem še nekoliko poveča za zagotavljanje zmanjševanja vplivov na kmetijske površine.

Po razpravi je strokovni svet OE Postojna z glasovanjem (4 člani za in noben proti) sprejel

Sklep:

Določi se osnutek DLUN LUO Notranjske za leti 2023-2024 v obsegu kot je bilo predstavljeno.

Čas zaključka dogodka: Seja se je zaključila ob 13⁰⁰ uri.

Zapisal:
FP, univ. dipl. inž. gozd.

FP, univ. dipl. inž. gozd.
Predsednik Strokovnega Sveta OE Postojna

5. Zapisnik javne predstavitve s prejetimi pripombami

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Postojna

Šifra: 3410-11/2023-3

Datum: 31. 3. 2023

ZAPISNIK

Dogodek: Predstavitev osnutka dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024

Čas pričetka dogodka: 30. 3. 2023 ob 10. uri

Kraj dogodka: Gozdna hiša Mašun na Mašunu.

Oseba, ki je vodila sestanek: AS.

Dnevni red:

1. Predstavitev osnutka dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.
2. Razprava na podano predstavitev.

Pripombe k dnevnomu redu: Pripomb ni bilo. Predlagani dnevni red so prisotni soglasno potrdili.

Točka dnevnega reda št. 1: PK je podrobno predstavil osnutek dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 (dalje Načrt).

Točka dnevnega reda št. 2:

AS je prisotne pozdravil, predstavil dosednji in bodoči potek postopka sprejema Načrta in pozval k razpravi, podaji pripomb in predlogov.

AŽ je vprašal ali je načrtovani % dviga odvzema jelenjadi vezan na prejšnji dvoletni načrt ali na realizacijo v preteklem načrtovalskem obdobju.

PK je odgovoril, da je praktično enako, ker je bila realizacija odvzema jelenjadi v preteklem načrtovalskem obdobju 99,7 %, v osnovi pa predstavlja načrtovani % dvig glede na pretekli dvoletni načrt.

MB je vprašal kdaj je predviden naslednji popis objedenosti gozdnega mladja. Poudaril je, da sta na Pivškem območju obseg škod v kmetijstvu in tudi objedenost v gozdu previsoka. Menil je, da je načrtovani dvig odvzema jelenjadi za 21 % prenizek.

PK je odgovoril, da je naslednji popis objedenosti gozdnega mladja predviden v letu 2024. Odgovoril je tudi, da je načrtovani 21 % dvig odvzema jelenjadi povprečje za celoten LUO. Najvišji dvig je predviden v NNE Po-Bi, kjer znaša 30 %.

JJ je tudi menil, da je načrtovani dvig 21 % za območje LD Trnovo prenizek.

TJ je pohvalil Načrt. Povedal je, da je divjad prisotna v okolici naselij, kjer povzroča velike škode na kmetijskih površinah. Škodo povzročajo jelenjadi in divji prašiči. Povečala so se izplačila škod, menil pa je, da velikokrat oškodovanci tudi sami sanirajo poškodbe po divjih prašičih – razritine. Povedal je tudi, da se jelenjadi ne vrača več v gozdove, ker ima okoli naselij bistveno boljše prehranske pogoje. Predlagal je, da se v strnjениh gozdovih intenzivneje ureja in vzdržuje vse pašne površine, kar bo zagotavljalo predvsem jelenjadi več kvalitetnejše paše. Poleg tega je tudi menil, da je potrebno številčnost divjadi znižati.

PK je odgovoril, da upravljavci lovišč v LUO Notranjske vzdržujejo pašne površine v gozdu v največjem možnem obsegu.

AS je povedal, da so novi desetletni dolgoročni načrti še v postopkih sprejemanja in da se Načrt pripravlja še po trenutno veljavnem dolgoročnem načrtu. Dodal je, da na ZGS prepoznavamo

problematiko preštevilne jelenjadi in divjih prašičev in njihov vpliv na kmetijske in gozdne površine, zato tudi načrtujemo dvig odvzema jelenjadi in njegovo usmeritev v območja, kjer se pojavljajo večje škode oz. je problematika izrazitejša. Poleg tega je povedal, da se na območju snežniških gozdov dela največ kar je možno za vzdrževanje kvalitetnih travnikov znotraj gozda.

VO je pohvalil pripravljen Načrt. Menil je pa, da je načrtovani dvig odvzema jelenjadi prenizek, ker da če se dvig ne bo povišal, se bo stanje v okolju še poslabšalo. Povedal je, da je v gozdovih uspeh pomlajevanja zagotovljen edino v ograjenih površinah. Predlagal je, da je potrebno tudi v NNE Krim načrt odvzema jelenjadi povečati za 30 % v primerjavi s prejšnjim dvoletnim načrtom.

MU je menil, da so načrtovani ukrepi pri srnjadi primerni. Izpostavil je, da so predstavljene težave s srnjadjo v LUO resnične in da njena številčnost stalno upada. Menil je, da ima velik vpliv na srnjad tudi šakal in da je potrebno resneje pristopiti k izvajanju odstrela šakala povsod, kjer se pojavlja. Povedal je, da je bil v prejšnjih načrtih cilj pri jelenjadi ohranjanje številčnosti, ki pa ni bil dosežen, ker se je številčnost jelenjadi povečala. Predlagal je, da se v Načrtu cilj spremeni v znižanje številčnosti jelenjadi. Predlagal je tudi, da načrt odvzema za leti 2023 in 2024 znaša 5.000 kosov jelenjadi in predlagal je poenotenje načrta odvzema telet po spolu.

AS je odgovoril, da je v Načrtu že zapisano, da je cilj, ki ga želimo doseči, omogočanje naravne obnove gozdov po naravnih ujmah, ki so prizadele območje, zato je na območju jelovo-bukovih gozdov cilj znižati številčnost jelenjadi.

VO je vprašal kolikšen je načrtovani dvig odvzema jelenjadi v % po posameznih NNE.

PK je odgovoril, da bo natančne % načrtovanega odvzema jelenjadi po NNE sporočil naknadno.

MG je menil, da je načrtovani dvig odvzema jelenjadi prenizek in povedal, da se strinja s predlogom VO, da je potrebno tudi v NNE Krim načrt odvzema jelenjadi povečati za 30 % v primerjavi s prejšnjim dvoletnim načrtom .

Čas zaključka dogodka: Javna predstavitev se je zaključila ob 12.00. uri.

Zapisala:

BL,

Samostojni strokovni sodelavec VI in Računovodja VI LPN Jelen

PK
Vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov

AS
Vodja OE

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**
DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO IN LOVSTVO

Sektor za lovstvo

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Postojna
Vojkova ulica 9
6230 Postojna

T: 01 478 91 44
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Številka: 3410-6/2023/4
Datum: 27. 3. 2023

Zadeva: Pripombe na Dvoletni načrt za IV. Notranjsko LUO za leti 2023-2024

Spoštovani,

na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo pregledali osnutek Dvoletnega načrta za IV. Notranjsko LUO za leti 2023-2024 in nanj pošiljamo naslednje pripombe:

Stran 1

Naveden je Zakon o divjadi in lovstvu, vendar pa ni pravilno naveden sklic na Uradni list RS. Prav tako se v načrtu na nekaj mestih citira navedeni zakon, brez da bi bil prej okrajšan. Glede na navedeno naj se na strani 1 spremeni navajanje navedenega zakona tako, da se glasi:

»Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljevanju: ZDLov)«.

Prav tako naj se popravi navajanje Uradnega lista RS pri točkah, kjer se naštevajo še ostali predpisi, in sicer sledeče:

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih ((Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04 in 81/14),
4. Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Uradni list RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22),

Stran 1 od 4

6. Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 162/22),
7. Gozdnogospodarskim načrtom za Novomeško gozdnogospodarsko območje za obdobje 2001-2010,
8. Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20; v nadaljevanju: ZNUAPK).

Kasneje naj se citiranje zakonov in okrajšav uredi tudi v celotnem besedilu načrta.

Stran 11 (Biotehnični ukrepi)

»Večina lokacij za zimska krmišča je na območjih, kjer so postavljene lovske preže iz katerih se izvaja lov, kar pa je z Zakonom prepovedano.«

V stavku naj se navede, s katerim zakonom je prepovedano (navesti člen in zakon).

Stran 12

Zaradi jasnosti naj se stavek *»V osrednjem populacijskem območju jelenjadi je dovoljeno 1 krmišče na začetih 1.000 ha lovne površine lovišča oz. LPN«* spremeni tako, da se glasi: *»V osrednjem populacijskem območju je za zimsko krmljenje jelenjadi dovoljeno 1 krmišče na začetih 1.000 ha lovne površine lovišča oz. LPN«, sicer je navedba v nasprotju s stavkom na naslednji strani: »Pri privabljalnem krmljenju jelenjadi je dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 500 ha lovne površine lovišča oz. LPN.«*

Stran 13

Stavka *»Potrebno je zagotoviti, da so mesta privabljalnega krmljenja divjega prašiča dovolj oddaljena od krmišč, kjer se izvaja preprečevalno krmljenje. Med seboj morajo biti oddaljena vsaj 300 m.«* naj se črta, saj preprečevalno krmljenje divjega prašiča ni dovoljeno.

Stran 15

Slika 3.2.1 (Dinamika škod od divjadi v LUO) ni v celoti vidna, ravno tako pri sliki ni legende, zato naj se navedeno popravi. Enako pri sliki 3. 2. 2 na naslednji strani.

Stran 16

»V letih 2021 in 2022 je bila v Notranjskem LUO ena pritožba na drugostopenjski pritožbeni organ - komisijo za ocenjevanje škod v Notranjskem LUO, katera se je nanašala na oceno škode po divjadi s strani upravljavcev lovišč/LPN.«

Pritožb na komisijo za določanje višine škode je bilo v obravnavanem obdobju več, vendar terenski ogled škod ni bil potreben. Zaradi navedenega naj se zapiše: *»V letih 2021 in 2022 je bilo v Notranjskem LUO več pritožb na komisijo za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah, katere so se nanašale na oceno škode po divjadi s strani upravljavcev lovišč/LPN. Najpogosteje so škode povzročili divji prašiči in jelenjad. Ker je bil predmet nestrinjanja oškodovancev predvsem višina odškodnine, ne pa poškodovana površina, terenski ogledi škod niso bili potrebni.«*

Stran 21 (4.1 Srna – območje redne prisotnosti volka/risa)

»V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje skupne realizacije v višini do +15 / -23 % načrtovanega skupnega odvzema smjadi.«

Dolgoročni načrt določa dopustno odstopanje +/- 15 %, zato naj se odstopanje pri skupni realizaciji odvzema popravi.

Stran 22

»Krmljenje srnjadi ni potrebno in ni dovoljeno, nujno pa je vzdrževanje zadostnih travnih pašnih površin ter grmišč, kar hkrati koristi tudi jelenjadi.«

Prvi del stavka naj se spremeni tako, da se glasi: *»Krmljenje srnjadi je prepovedano, nujno pa je vzdrževanje zadostnih travnih pašnih površin ter grmišč, kar hkrati koristi tudi jelenjadi.«*

Stran 26

Presoja uspešnosti upravljanja

»Pri jelenjadi se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja v LUO sicer izpolnjujejo, vendar je imela vrsta v zadnjem šestletju še vedno trend rasti. V letih 2021 in 2022 so se povečale tudi škode na poljedelskih površinah, medtem ko je na gozdnih površinah v območju vpliv previsok že daljše obdobje.«

Dolgoročni načrt v ciljih načrtuje onemogočanje številčne rasti oz. postopno zniževanje številčnosti. Glede na ugotovitve, da je vrsta imela v zadnjih šestih letih trend rasti, poleg tega pa so se povečale tudi škode, se cilji upravljanja ne izpolnjujejo, zato naj se prvi stavek ustrezno spremeni.

Prilagojeni cilji

»Ker prisotnost jelenjadi na območju NNE Barje ni zaželena, je cilj upravljanja jelenjadi v tej NNE čim bolj znižati številčnost jelenjadi oz. jo v čim večjem deležu iz barjanske NNE izločiti.«

Glede na to, da je vrsta v NNE Barje nezaželena, mora biti cilj izločitev vrste iz območja. Zaradi navedenega naj se stavek spremeni v: *»Ker prisotnost jelenjadi na območju NNE Barje ni zaželena, je cilj upravljanja izločitev vrste v tej NNE.«*

Stran 27

»Načrta odvzema v razredu dve in večletnih jelenov ni treba realizirati in ga tudi ni dovoljeno presepati, razen sorazmerno s preseganjem skupno načrtovanega odvzema. Načrtovani odvzem jelenov starostnega razreda 2-4 in 5+ let se ne sme presepati.«

V prvem stavku se dopušča preseganje načrta odvzema vseh jelenov, nato pa se v drugem stavku preseganje prepoveduje. Poleg tega dolgoročni načrt ne opredeljuje kategorije jelenov 5+ ampak 5-9 in 10+. Zaradi navedenega naj se ta odstavek ustrezno popravi.

Stran 32

Pri odvzemu gamsov v Javornikih in v lovišču Nova vas se najprej na vsakem območju načrtuje odvzem dveh gamsjih mladičev (*»...dva gamsja mladiča v Javornikih ter dva gamsja mladiča v lovišču Nova vas.«*). Nato pa se v nadaljevanju (pod preglednico 4.4.1) načrtuje odvzem dveh gamsov v razredu mladih (*»V Javornikih (lovi se 2 gamsa v razredu mladih ne glede na spol)... Dva gamsa v razredu mladih ne glede na spol se lovi tudi v lovišču Nova vas.«*).

Pojma naj se uskladita in se zapiše *»dva gamsa v razredu mladih neglede na spol«*.

Stran 36

Glede na to, da je številčnost in pritisk na okolje v zadnjih dveh letih nad povprečjem zadnjih šestih let menimo, da je načrtovani odvzem divjih prašičev prenizek. Načrtovani odvzem naj se zato dvigne za 15 %, v primerjavi z dvoletnim načrtom 2021-2022 (na cca 1780 osebkov).

V poglavju **Ukrepi in usmeritve** naj se tudi črta določilo: *»v kolikor je v LUO dosežena načrtovana kvota lanščakinj in svinj, posamezna lovišča niso dolžna zagotavljati 20 % deleža lanščakinj in svinj v skupnem odvzemu lovišča«*.

V zadnjem odstavku na strani navajate celotno ime Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge, čeprav ste v besedilu zgoraj zakon že krajšali. Predlagamo uporabo kratice ZNUAPK.

V isti odstavku za besedilom »...napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.« naj se doda: » V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.«

Hvala in lep pozdrav,

Pripravil:

svetovalec III

v. d. generalnega direktorja

Poslati: ZGS, OE Postojna, Vojkova ulica 9, 6230 Postojna, OEPostojna@zgs.si,
– po e-pošti

V vednost: ZGS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, zgs.tajnistvo@zgs.si,
– po e-pošti

6. Zapisnik obrazložitev pripomb

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Postojna

Šifra: 3410-11/2023-4
Datum: 03.04.2023

Zadeva: **Obrazložitev pripomb na DLUN za Notranjsko LUO za leti 2023-2024**

Do postavljenega roka smo po e-pošti dne 27.3.2023 prejeli pripombe MKGP – Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, ki so v prilogi.

Na javni predstavitvi in obravnavi, ki je bila 30.3.2023 s pričetkom ob 10.00 v Gozdni hiši Mašun na Mašunu smo v razpravi s podajanjem pripomb, misli in razmišljanj na osnutek Dvoletnega načrta za Notranjsko LUO za leti 2023-2024, lahko izluščili štiri konkretne pripombe, na katere v nadaljevanju podajamo obrazložitev.

Obrazložitev pripomb:

MKGP Direktorat za gozdarstvo in lovstvo

Obrazložitev: Prejete pripombe, ki se nanašajo na sledeče strani v načrtu: 1, 11, 12, 13, 15, 16, 21, 22, 26, 27 in 32 so smiselne in je načrt v tem delu treba dopolniti/spremeniti. Pripomba na stran 36 je v delu, ki se nanaša na poglavje Ukrepi in usmeritve, kjer naj se črta določilo: »v kolikor je v LUO dosežena načrtovana kvota lanščakinj in svinj, posamezna lovišča niso dolžna zagotavljati 20 % deleža lanščakinj in svinj v skupnem odvzemu lovišča«, je v neskladju z navodilom MKGP št. 3410-1/2016/1 z dne 22.2.2016 o načrtovanju odvzema divjega prašiča. Ostali del pripombe, ki se nanaša na stran 36 je ustrezen.

Opredelitev: Pripombe (z izjemo pripombe na stran 36) sprejmemo in načrt v tem delu spreminjamo. Pripombo na stran 36 sprejmemo delno. Ne sprejme se v delu, ki je v nasprotju z navodilom MKGP št. 3410-1/2016/1.

VO predlaga, da se tudi v NNE Krim odvzem jelenjadi poveča za 30 % v primerjavi z DLUN 2021-2022. Enak predlog je v nadaljevanju podal tudi **MG**.

Obrazložitev: Načrtovani dvig odvzema jelenjadi v NNE Krim je v primerjavi z načrtom za leti 2021-2022 višji za 23,3 %, kar v absolutni številki pomeni 210 osebkov jelenjadi. Predlagani dvig za 30 % v absolutni številki bi pomenil dvig za 270 osebkov. Za zagotavljanje zmanjšanja številčnosti jelenjadi v NNE Krim je pripomba ustrezna.

Opredelitev: Pripomba se sprejme in načrt v tem delu spreminjamo.

MU predlaga, da se v načrtu pri jelenjadi cilj spremeni v znižanje številčnosti jelenjadi.

Obrazložitev: V DLUN je kot cilj pri vrsti navadni jelen zapisano: »Cilj, ki ga želimo doseči je tudi omogočanje naravne obnove gozdov po naravnih ujmah ki so prizadele območje, zato je na območju jelovo-bukovih gozdov cilj znižati številčnost jelenjadi.«

Opredelitev: Pripomba je v načrtu že vključena.

MU predlaga, da se pri navadnem jelenu, starost 0+ (teleta) načrtuje v spolnem razmerju 50:50 in ne kot sedaj ko se načrtuje višji delež odvzema ženskih telet.

Obrazložitev: V naravi se po raziskavah skoti višji delež ženskih telet kot moških. Načrtovani višji % odvzema ženskih telet je tudi v skladu z usmeritvami Dolgoročnega načrta.

Opredelitev: Pripombe ne sprejmemo in načrt v tem delu ne spreminjamo.

Vojkova 9, 6230 POSTOJNA
Tel.: +386 (0)5 70-00-610, www.zgs.si, e-pošta: oepostojna@zgs.si

MU predlaga načrt odvzema jelenjadi 5.000 osebkov.

Obrazložitev: Načrt dviga na 5.000 osebkov jelenjadi je v primerjavi z načrtom v letih 2021-2022 za 2.042 osebkov več oziroma za 69 % več kot je bil načrt 2021-2022. Tak dvig bi imel negativen vpliv na stabilnost populacije jelenjadi in pa tudi ne bi več zagotavljal zadostne prehranske baze za zveri, kar je v neskladju z usmeritvami Dolgoročnega načrta.

Opredelitev: Pripombe ne sprejmemo in načrt v tem delu ne spreminjamo.

Pripravil:

PK,

Višji koordinator za področje gozdarstva

Priloga:

- pripombe MKGP Direktorat za gozdarstvo in lovstvo

AS
Vodja OE

7. Zapisnik seje Sveta OE Postojna

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Postojna

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA

Šifra: 013-1/2023-3

Datum: 14.4.2023

Dogodek: 14. seja Sveta Območne enote Postojna Zavoda za gozdove Slovenije za sedmo mandatno obdobje

Čas pričetka dogodka: 12.4.2023 ob 9.00 uri

Oseba, ki je vodila sejo: Predsednik Sveta OE Postojna.

T. I. je prisotne pozdravil in nagovoril.

Ugotovil je sklepčnost – prisotnih je bilo vseh devet članov Sveta OE Postojna.

Predal je besedo vodji OE Postojna A. S., ki je člane Sveta OE Postojna najprej pozdravil in jim nato razdelil Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o organizaciji in začetku dela Zavoda za gozdove Slovenije (dalje Sklep o spremembah) in čistopis Sklepa o organizaciji in začetku dela Zavoda za gozdove Slovenije (dalje Sklep o organizaciji). Posebej je izpostavil, da Sklep o spremembah med drugim prinaša spremembo 24. člena Sklepa o organizaciji in sicer, da je odločitev sveta območne enote sprejeta, če je zanjo glasovala večina prisotnih članov sveta območne enote (prej je bila za sprejem odločitve potrebna večina vseh članov sveta območne enote).

Dnevni red:

1. Potrditev Zapisnika 13. korespondenčne seje Sveta OE Postojna
2. Dvoletni lovsko upravljavski načrt za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024
3. Poročilo OE Postojna o delu v letu 2022 in Poročilo OE Postojna o gozdovih za leto 2022
4. Program dela OE Postojna za leto 2023 in Finančni načrt OE Postojna za leto 2023
5. Razno.

Pripombe k dnevnomu redu:

Pripomb ni bilo. Predlagani dnevni red so člani Sveta OE Postojna soglasno potrdili.

Točka dnevnega reda št. 2: Dvoletni lovsko upravljavski načrt za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024

Predlog dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 (dalje Načrt) je na kratko predstavil P. K.. Predstavil je tudi prejete pripombe na Načrt v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve. Glede pripomb na Načrt je dejal, da je MKGP v okviru javne razgrnitve posredovalo pisne pripombe, ki so bile s strani OE Postojna vse sprejete in vključene v Načrt, razen pripombe na stran Načrta 36, ki je bila sprejeta in vključena v Načrt delno, kar je bilo vse z MKGP tudi usklajeno. Na javni predstavitvi so bile podane štiri pripombe in sicer pripomba V. O. in M. G., ki je bila sprejeta in vključena v Načrt in tri pripombe M. U., ki pa niso bile sprejete in niso bile vključene v Načrt.

P. K. je članom Sveta OE Postojna razdelil prilogo Načrta in sicer Razdelilnik dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2023 in 2024 v IV. Notranjskem LUO in jo na kratko predstavil.

V razpravi je M. B. zaprosil za pojasnila glede plačevanja škod po šakalu in hkrati opozoril, da je tudi sam na javni predstavitvi Načrta podal predlog za povečanje odvzema jelenjadi.

P. K. je pojasnil, da je šakal uvrščen med lovne vrste in da do leta 2025 škode po šakalu pokriva država. Pojasnil je tudi, da kot pripombe na javni razgrnitvi in javni predstavitvi lahko upoštevamo le konkretne pripombe, ki npr. vsebujejo konkretne številke oz. % spremembe odvzemov za konkretno lokacijo oz. NNE.

V. O. je menil, da so poškodbe po jelenjadi na kmetijskih in gozdnih površinah in po divjih prašičih na kmetijskih površinah v celotnem Notranjskem LUO prevelike in da bo vpliv povečanega odvzema s tem Načrtom potrebno pozorno spremljati tudi v bodoče, prav tako pa tudi stanje s šakalom. Menil je, da je odvzem jelenjadi s tem Načrtom primeren.

M. G. je menil, da bi bilo potrebno upoštevati pripombo M. U. glede višine odvzema jelenjadi, ki je bila podana na javni predstavitvi. Prav tako je menil, da so poškodbe po jelenjadi na kmetijskih in gozdnih površinah in po divjih prašičih na kmetijskih površinah v celotnem Notranjskem LUO prevelike in da bi bilo potrebno z odvzemom korenito poseči v populacijo jelenjadi in potem ohranjati uravnoteženo stanje. Opozoril je tudi na problem naravnega pomlajevanja na površinah gozdov prizadetih po naravnih ujmah v preteklih letih.

Osem članov Sveta ZGS OE Postojna je glasovalo ZA, en član se je vzdržal in na ta način sprejelo:

Sklep št. 2: Sprejme se in na ta način določi predlog dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za IV. Notranjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2022 in 2023 s prilogo Razdelilnik dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2022 in 2023 v IV. Notranjskem LUO.

Čas zaključka dogodka: Seja se je zaključila ob 12.00 uri.

Predsednik Sveta OE Postojna

8. Razdelilnik dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih

	Srnjad	Jelenjad	Gams	Divji prašič
BREZOVICA	240	40		50
ŠKOFLJICA	240	20	2	90
Skupaj EE BARJE	480	60	2	140
BEGUNJE	110	180	4	36
BOROVNICA	80	210	24	20
CAJNARJE	100	90	2	25
IG	120	50	12	18
MOKRC	180	90	22	20
LPN LJUBLJANSKI VRH	110	180	2	14
RAKITNA	160	220	20	40
TOMIŠELJ	160	60	2	50
ŽILCE	70	90	14	10
Skupaj EE KRIM	1.090	1.170	102	233
BABNO POLJE	24	35		10
CERKNICA	48	95	2	30
GORNJE JEZERO	40	110		44
GRAHOVO	40	70		16
IGA VAS	48	80		25
MARTIN KRPAN BLOKE	64	70	2	12
RAKEK	64	125		45
LOŽ-STARI TRG	56	95		35
Sk EE CERKNICA	384	680	4	217
JAVORNIK- POSTOJNA	112	80		85
PRESTRANEK	80	80		130
PIVKA	40	140		85
TABOR-ZAGORJE	40	140		70
TRNOVO	48	120		140
KOZLEK	40	120	10	220
ZEMON	56	140		240
Skupaj EE PO-BI	416	820	10	970
LPN JELEN	160	900	6	220
Sk.EE SNEŽNIK	160	900	6	220
SKUPAJ LUO	2.530	3.630	124	1.780